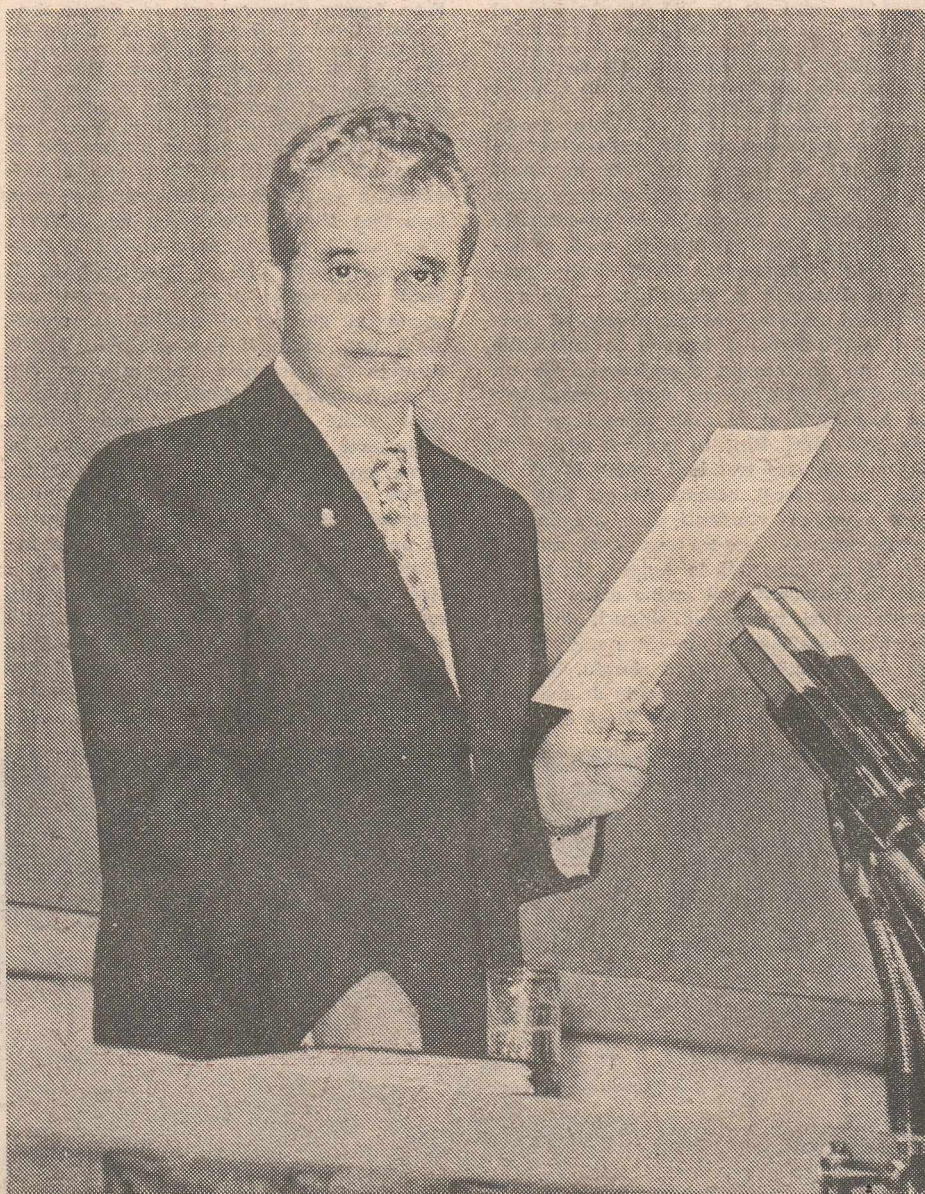

„...Prima cerință este aceea de a fi și de a rămâne revoluționari, de a lupta cu hotărîre împotriva a tot ce este vechi și perimat în toate sectoarele, inclusiv în domeniul conștiinței, și de a acționa neabătut pentru promovarea noului, a spiritului revoluționar în întreaga viață socială“

**iată unul
din minunatele
îndemnuri
adresate
tinerilor,
și nu numai lor,
de
secretarul general
al
partidului,
TOVARĂȘUL
NICOLAE
CEAUȘESCU,
la
FORUMUL
TINEREI
GENERAȚII
A ROMÂNIEI**

8 mai 1921 — 8 mai 1980

PARTIDUL, centrul vital al națiunii

Se împlinește în acest anotimp al renașterii naturii la un nou ciclu de dăinuire, la 8 mai, 59 de ani de la crearea Partidului Comunist Român. Tulburător reper al renașterii noastre naționale, al libertății sociale și al independenței! Căci numai în numele acestor aspirații umane, al altor idealuri care ne-au conferit demnitate, a curs singele eroice noastre clase muncitoare, al înaintașilor noștri. Actul istoric epocal, de înființare a partidului, este urmare firească a mișcării revoluționare muncitorești din țara noastră, urmare a uriașului val de greve și demonstrații, culminând cu greva generală din octombrie 1920. Toate aceste mișcări, frământări sociale dovedesc capacitatea de luptă a clasei muncitoare din România, necesitatea imperioasă a unui partid revoluționar. Înființat la 8 mai 1921, Partidul Comunist Român a devenit continuatorul vechilor tradiții revoluționare ale poporului, ale mișcării muncitorești, iar membrii săi, comuniștii, s-au călit și jertfit în grele și îndelungate lupte de clasă. Preluind, după eliberarea noastră socială și națională, destinele țării, partidul revoluționar al clasei muncitoare a asigurat conducerea unitară a tuturor sectoarelor vieții economice și sociale, unirea eforturilor clasei muncitoare, țărânilor, intelectualității, ale tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate, ale întregului popor pentru înfăptuirea în cele mai bune condiții a idealurilor noastre de dreptate, de progres, de pace, într-un cuvânt pentru înfăptuirea Programului de luptă și de muncă al partidului. Niciodată, în lunga și zbruciumată sa istorie, România nu a cunoscut o mai înfloritoare epocă decât aceasta în care rolul de conducere a societății i-a revenit Partidului Comunist Român. „Este limpede pentru oricine — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de-al XII-lea Congres al partidului — că marile succese obținute de România socialistă sînt nemijlocit legate de uriașa activitate politică și organizatorică desfășurată de partidul nostru, care își îndeplinește cu cinste misiunea istorică de forță

(Continuare în pag. 11)

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Liniește limpede la Grivița, un sat ce nemurește redutele independenței

Nu pe drumul de costișă ce duce spre Vaslui, ci dinspre Birlad spre Grivița, pe drumul ce duce spre Galați, într-una din primele zile de adevărată primăvară din acest an. Autobuzul a oprit în mijlocul satului, în dreptul primăriei. În fața primăriei, școala. În curtea școlii, copiii, jucîndu-se, monumentul ridicat în cinstea domnitorului Alexandru Ioan Cuza, un alt monument, mai mic, ridicat în amintirea fiilor satului ce s-au jertfit în luptele împotriva fascismului, iar în apropiere un al treilea monument pe care comuna, recunoscătoare, l-a dedicat celor ce au udat cu singele lor tranșeele de la Mărășești și Oituz.

Ci eu purtam în buzunar, aproape de inimă, la propriu și la figurat, o fotografie care îl înfățișa pe unul dintre primii locuitori ai satului Grivița, Tudor Toader Dodan, soldat, Regimentul 7 infanterie, decorat cu Crucea trecerii Dunării, Apărător al Independenței, Comemorativă Rusă 1877—1878 și Medalia jubiliară 40 de

(Continuare în pagina 13)

VICTOR NIȚĂ ■

5 mai 1980 a fost o zi de primăvară deplină, o zi sărbătorească de primăvară triumfală, cînd peste oraș s-a întins încă de la primele ore ale dimineții lumina, ca de mătase albă, a soarelui iar zeci de mii de tineri bucu-reșteni s-au îndreptat către parcul al căror constructori chiar ei au fost și de aceea și poartă numele lor, Parcul Tineretului, pentru a întâmpina cu căldura și dragostea care se cuvin unui părinte și prieten apropiat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, președintele Republicii Socialiste România, care în deschiderea forumului tinereții generații, în prezența a mii de tineri aflați în Sala sporturilor și culturii ca reprezentanți ai tineretului din țara întreagă, a rostit o amplă și importantă cuvîntare ce avea să fie urmărită cu entuziaste manifestări de adeziune, cu prețuirea cu care tinerii noștri au arătat că știu în totdeauna să o acorde unui cuvînt bun și înțelept, cald și apropiat inimii lor, sentimentelor și convingerilor lor făurite la școala educației comuniste și patriotice.

Prin largul ecou stîrnit în simțirea și conștiința participanților la acest mare

sfat al tinerilor țării, în rîndurile tuturor tinerilor care, rămași la vetrele lor de muncă, au urmărit desfășurarea lucrărilor forumului organizațiilor lor re-

**Zile de Mai, luminoase,
lespede albă pe care
am pus pașii viitorului**

voluționare — Congresul al XI-lea al Uniunii Tineretului Comunist, Coafereința a XII-a a Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România și cea de-a IV-a Conferință Națională a Organizației Pionierilor — cuvîntarea rostită cu acest prilej de către tovarășul Nicolae Ceaușescu reprezintă un moment de referință, cu profunde și rodnice implicații în întreaga activitate de formare și educare a tineretului în spi-

ritul înaltelor valori și principii care stau la temelia societății noastre socialiste. Subliniind, într-o viziune umanistă și într-o perspectivă de stringentă actualitate, identitatea dintre tineretul țării și viitorul țării, dintre tineretul lumii și viitorul lumii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a pus astfel în lumină faptul că progresul omenirii este de neconceput fără o preocupare permanentă a societății prezente pentru formarea multilaterală a noilor generații, pentru educarea acestora în conformitate cu cele mai nobile aspirații de pace, libertate, înțelegere și colaborare între oameni și națiuni. Expresie a unei concepții originale, constructive, profund revoluționare cu privire la locul și rolul tineretului în societatea noastră, aceste gînduri izvorăsc dintr-o puternică dragoste de oameni, față de destinele lumii de azi și ale celei viitoare, și ele reprezintă rezultatul unei acțiuni consecvente care s-a manifestat cu putere de-a lungul întregii activități revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Această concepție s-a născut,

(Continuare în pagina 2)

DUMITRU ELIADE ■

Bărbații tineri

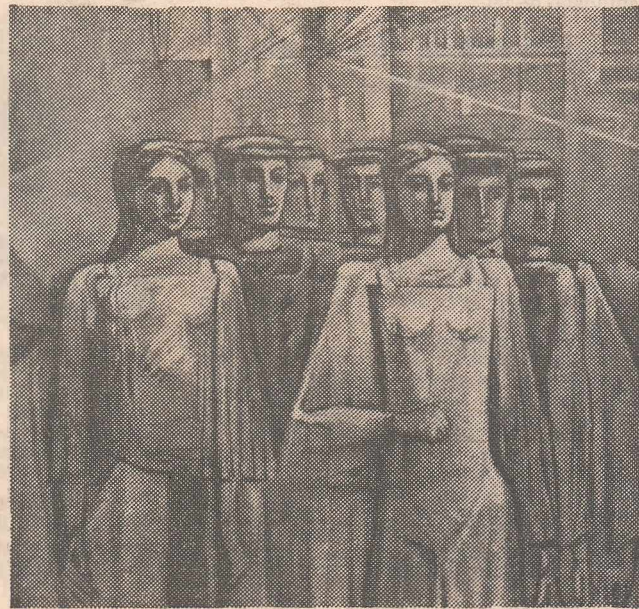
Ca niște livezi înflorite ridicîndu-se din mare bărbații tineri se revarsă pe cîmpuri în vreme ce văzduhul greu de miresme se sprijină pe aripi mari de vulturi.

Urcă în ierburi puterea pămîntului ca mii de riuri iuți, amețitoare către bărbații tineri înveșmîntați în grele cămăși de sudoare.

Împing orizontul cu răsufierea se zbate cîmpia în miinile lor ca o piine zidită de vie-n cuptor.

Și ei ating cu pieptul lor mari cîmpuri de parcă ar pluti pe valuri sau pe domoale aripe de vulturi.

MARIN LUPȘANU ■

GETA MERMEZE — Constructori

19

ANUL XXIX (1300)
8 MAI 1980

Flacăra

Săptămînal editat de
Frontul Democrației
și Unității
Socialiste

ZILE DE MAI, LUMINOASE

(Urmare din pag. 1)

În focul luptelor revoluționare, din neis-
toșita putere a unui suflet rămas mereu
tinăr de a spera într-o lume mai bună,
dintr-o neclintită încredere în capacitatea
omului și în forța lui de creație și de au-
toperfecționare. Aprecierile secretarului
general al partidului în privința contribu-
ției tineretului la propășirea țării con-
stituie, de aceea, o manifestare nemij-
locită a încrederii depline de care tiner-
etul se bucură din partea societății, a
partidului, personal a tovarășului Nicolae
Ceașescu, după cum, lesne de înțeles,
toamă în virtutea acestei încrederi to-
varășul Nicolae Ceașescu adresa genera-
ției tinere înflăcărata chemare de a se
depăși în permanență pe sine, de a se
afirma ca purtătoare a noului, a progre-
sului, în muncă, în viață, în gândire.

Cetățeni ai țării, cetățeni ai lumii

Cîteva ore după ce, în cuvîntarea ro-
stită la ședința de deschidere a Forumului
tinere generații, tovarășul Nicolae
Ceașescu adresase o chemare patetică și
emoționantă, un însuflețitor îndemn cetă-
țenilor celor mai tineri ai României la
asumarea de către aceștia, cu responsa-
bilitate și entuziasm neprecupețitor de
efort, a destinelor lor de constructori ai
socialismului și a destinului comunist al

țării, cîteva ore după aceea, așadar, în
după-amiaza aceleiași zile depline de pri-
măvară, 5 mai a.c., mă aflam la Sala Pa-
latului unde aveau să înceapă, la orele 14,
lucrările celui de-al XI-lea Congres al
Uniunii Tineretului Comunist. Aici, prin-
tre alți delegați la congres, l-am cunoscut
pe Nicolae Ivana, comandantul Șantieru-
lui național al tineretului de la Canalul
Dunăre — Marea Neagră.

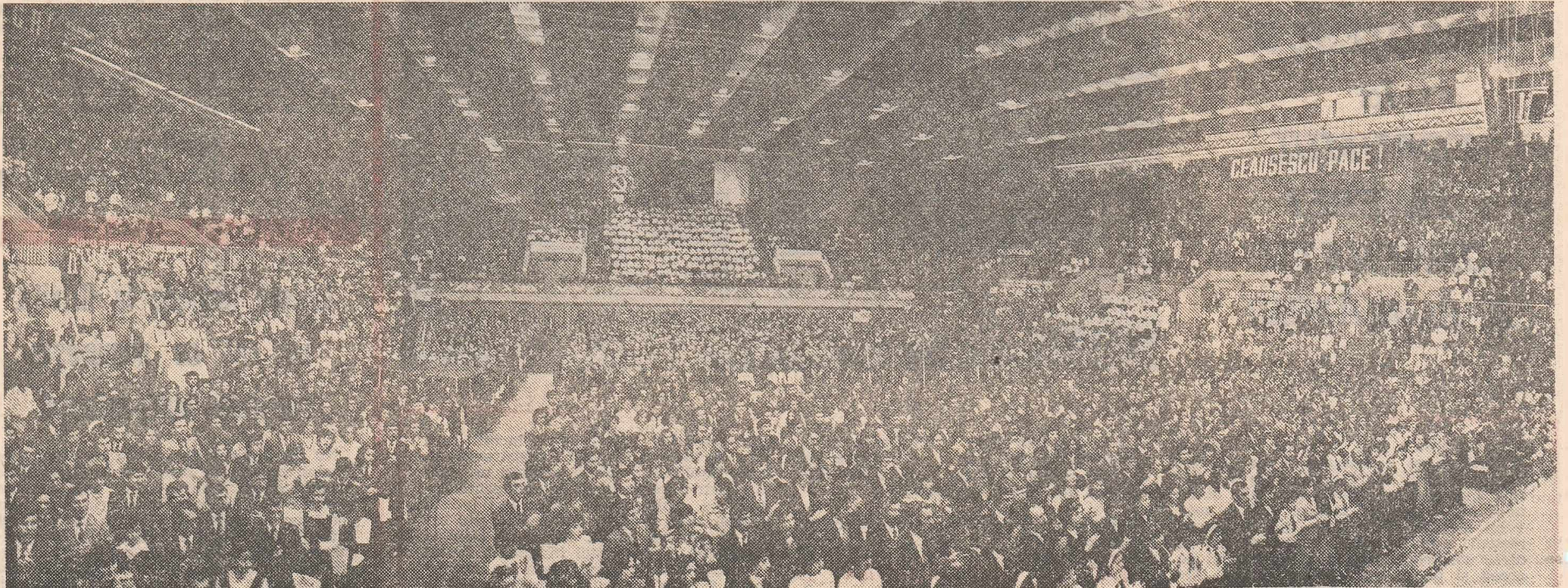
Scurt dialog: — Din cîte știu, acesta
este cel mai mare șantier național al ti-
neretului. — Într-adevăr. El înseamnă
peste 70 de milioane metri cubi excavații
și o valoare a investiției de aproximativ
4 miliarde. Zona repartizată nouă se în-
tinde între kilometrii 45—55, între loca-
litățile Basarabi și Cumpăna. — Vă rog
să faceți un scurt istoric al acestui șan-
tier. — Șantierul a început în octombrie
1976, pe un tronson experimental de un
kilometru. Apoi ne-am extins, rezultatele
au fost bune și ni s-au încredințat sar-
cini mai mari. Pînă în prezent au lucrat,
în serii de cîte trei luni, peste 16 000 de
elevi și studenți, alături de cei 4 000 ti-
neri muncitori calificați care, aceștia din
urmă, muncesc pe tot cuprinsul canalu-
lui, de la Cernavodă la Agigea. Ca să re-
vin la brigadierii, voi spune că ei se or-
ganizează și se conduc singuri, de bună
seamă supravegheați de către cadrele di-
dactice și activiști. Nu e simplu. Șantie-
rul a fost și a rămas o școală de formare
a unor caractere puternice. Viața e uneori

aspră și munca nu admite subterfugii.
După careul de dimineață, brigadierii
pleacă în frontul de lucru unde trebuie
să execute o lucrare de o anume calitate.
Este foarte adevărat că în aceste îm-
prejurări noi se formează acea relație de
întrajutorare și de solidaritate a tineri-
lor la greu. Este acesta unul dintre în-
vățămintele cele mai de seamă ale șan-
tierului. Căci, dacă ar pleca cineva fără
să deprindă această învățătură, s-ar face
un gol parcă nu numai în șantier dar și
în inimă. Încercăm să fim o școală ade-
vărată a spiritului revoluționar, așa cum
tovarășul Nicolae Ceașescu ne îndemna
chiar astăzi, în cuvîntarea rostită la des-
chiderea acestui sfat al tinerilor țării, și
dacă voi spune acum că pentru noi
secretarul general al partidului repre-
zintă un strălucit exemplu de spirit,
tinerețe și romantism revoluționar, voi
și argumenta: de două ori, cu prilejul
unor vizite de lucru, tovarășul Nicolae
Ceașescu a fost oaspetele nostru. În
urma acestor vizite, noi am simțit un
ajutor concret. Primul: ni s-au asigurat
degrabă proiectele pe care nu le aveam
la un moment dat și a căror absență în-
fîrția lucrările. Al doilea: ni s-au repar-
tizat mașini și utilaje corespunzătoare,
excavatoare de 8 metri cubi și basculante
de 27 și de 40 de tone. Mă gîndeam și la
aceste întîmplări ale noastre, ale șantie-
rului, astăzi, cînd tovarășul Nicolae
Ceașescu ne vorbea nouă, tinerilor,

despre misiunea și menirea noastră de
cetățeni ai țării și, în egală măsură, as-
zice, de cetățeni ai lumii.

Tinerii României sînt, numai ei pot fi, viitorul României

Desfășurîndu-se sub semnul generos,
de înaltă vibrație comunistă și patrioti-
că, al împlinirii istoricelor hotărîri adop-
tate de Congresul al XII-lea al partidului
și împlinirii a 15 ani de la Congresul al
IX-lea cînd României i se înfățișa pers-
pectiva innoitoare a dezvoltării ei multi-
laterale, Forumul tinere generații a
dezbătut și aprobat măsuri menite să
asigure creșterea contribuției tuturor ti-
nerilor, alături de întregul popor, la în-
făptuirea exemplară a Programului de
edificare a societății socialiste multilate-
ral dezvoltate și înaintare a României
spre comunism, să dea un puternic
impuls perfecționării întregii activități de
formare prin muncă și pentru muncă a
tuturor tinerilor, cu convingerea că în
Programul partidului tinere României
socialiste își regăsesc propriul lor pro-
gram de acțiune, de autoconstrucție uma-
nă, morală și spirituală. Desigur, implicați
prin statutul lor demografic în toate ca-
tegoriile profesionale și exprimîndu-și
rolul social în totalitatea faptelor, feno-
menelor și relațiilor, ca generația a cărei
unitate de conștiință și atitudine se regă-
sește în diversitatea planurilor și sferelor
vieții economico-sociale a țării, tinereii
României vor ști să militeze cu consec-

Tinerețea, o vîrstă și, în același timp, o stare de spirit și de faptă

Oricum am judeca lucrurile, întreprin-
derea „Tehnometal“ din Capitală e tină-
ră. La propriu, pentru că a sărbătorit,
anul trecut, 3 decenii de la înființare. La
figurat, pentru că lucrătorii ei sînt,
marea majoritate, tineri. Înainte de a le
da cuvîntul, să subliniem că întreprin-
derea în care muncesc, unitate de frunte
a construcțiilor de mașini pentru indus-
tria ușoară, a raportat realizarea cinci-
nalului la 18 martie, dînd pînă la 1 mai
o producție suplimentară de peste 40 de
milioane de lei.

„Mai întii să dăm și apoi să cerem“

— Cum vă numiți?
— Ion Andreiașu, lăcătuș montator.
— Cîți ani aveți?
— Dacă m-am născut la 8 noiembrie
1953, atunci e clar, am 27.
— Mai bine zis, veți avea, așa-i? Co-
pîlul dumneavoastră cîți ani are?
— Copilul meu e băiat și-l cheamă
Dragoș. Are un an și două luni. Aș vrea
să-l văd mai des, dar nu se poate, știu
asta.
— De ce nu se poate?
— N-am timp. Locuiesc toamă pe
Pantelimon, în partea cealaltă a orașu-
lui. Mă scol la 5 și-un sfert, iar după-
amiaza, de la 4, sînt la școală, anul V.
— E greu?
— Nu-i ușor, dar așa am învățat
de-acasă, să nu fug de greutăți, să nu
aștept la de-a gata. Cînd am plecat la
profesională, tata mi-a zis, măi băiete,
pune-te pe muncă, numai munca o să te
facă om. Îmi place să cred că l-am ascu-
tat, că nu l-am dezamăgit. Pînă la 27 de

ani, iată, am realizat destule, mi-am în-
temeiat o familie, cîștig bine, sînt pe
deplin mulțumit, totul datorită muncii.
Societatea a făcut și face totul pentru
noi, la tineri mă refer, poștiți la mine
să-mi vedeți apartamentul, e obligația
noastră să răspundem acestei griji prin
muncă și seriozitate. Mai întii să dăm și
apoi să cerem.

— Frumos spus. Ce înseamnă asta,
concret, pentru colectivul în care lucrați?
— Îndeplinirea exemplară a sarcinilor,

pe toate liniile. De pildă, în cinstea zilei
de 1 Mai și în pregătirea Forumului ti-
nere generații, întreprinderea noastră a
depășit planul de producție cu 5 la sută,
economisind totodată, din cîte cunosc,
11 tone de combustibil. În săptămîna care
a trecut, oamenii muncii din „Tehnometal“,
tinerii mai ales, au prestat peste
3 mii de ore de muncă patriotică.
— Unde anume?
— La noua hală și, după ce timpul s-a

îndreptat, la baza nautică de la Strău-
lești, pe care o vom inaugura curînd.

— În altă ordine de idei, aveți mașină?
— Nu încă, dar e în proiect. Școala
de maștri și „Dacia“ sînt în proiect,
ceea ce înseamnă că nu vor întîrzia mult.
Mă gîndesc chiar să dau la facultate, la
T.C.M., întii să termin liceul. Nu poate
exista lucru mai minunat pe lume decît
să ai 27 de ani, cîți am eu, și să trăiești
într-o țară ca a noastră, liberă, în frun-
tea căreia munceste tovarășul Nicolae
Ceașescu, oferindu-ne nouă, tuturor, o
emoționantă pildă.

„Eu cred că nici un om nu e întreg fără muncă“

— Înțelegem, tovarășă Florica Capan,
că ai sărbătorit nu demult 20 de ani și
mai înțelegem că aici, la „Tehnometal“,
lucrați pe mașina de rectificat plan.
Greșim?
— Nu greșiți. Așa-i, lucrez la rectificat
plan, Polixenia lucrează la rectificat
rotund.
— Cine-i Polixenia?
— Polixenia Epure, prietena mea. Deși
prietene, între noi e o adevărată întrecere.
Și la uzină, și la școală, că amin-
două sîntem la seral, numai că ea stă să
termine, iar eu nu-s decît în anul III. La
fostul Liceu 25, care e acum al „Tehnometalului“.
— În ce constă întrecerea din uzină?
— Să lucrăm cît mai precis, să respec-
tăm cota, să finisăm la carte. Într-un
cuvînt, să fim atente contra rebuturilor.
— Și care-i prima?
— La fel, fără rebuturi. Maistrul Emil
Neașu, la care sîntem, în schimbul 3 la
prelucrări mecanice, e mulțumit de
amîndouă. Așa și trebuie să fie intrucit,
în ceea ce mă privește, mă simt obligată
față de colectiv. Aici am învățat meserie,
nu pot să-i fac pe oameni de rușine.
— Părînții cu ce se ocupă, tovarășă
Capan?

— Tata e mecanic de locomotivă, iar
mama muncitoare.

— Ce va determina să intrați în uzină?
— Ce să fac acasă, să tai frunză la
cîini?! Să umblu pe la cinema ziua-n
amiaza mare?! M-ar fi omorît tata! În
familia noastră, să știți asta, nimeni n-a
trăit cu miinile în sin, cum aș fi putut
eu să le aduc alor mei o astfel de ocară?!
Și-apoi, eu cred, cu mintea mea, că nici
un om nu e întreg fără muncă. Priviți
cum se lucrează la noi, în uzină, și-o să

vă lămuriți. Distracția e distracție, o mu-
zică, un bal, o excursie, ar mai trebui
făcut cîte ceva în direcția asta, dar mun-
ca e muncă și planul, plan. În privința
asta, vă asigur, nu încep jumătăți de
măsură, ești băiat, ești fată, sarcina e la
fel pentru toată lumea.

„Fără abnegație în tot ce întreprinzi, nu ești tinăr“

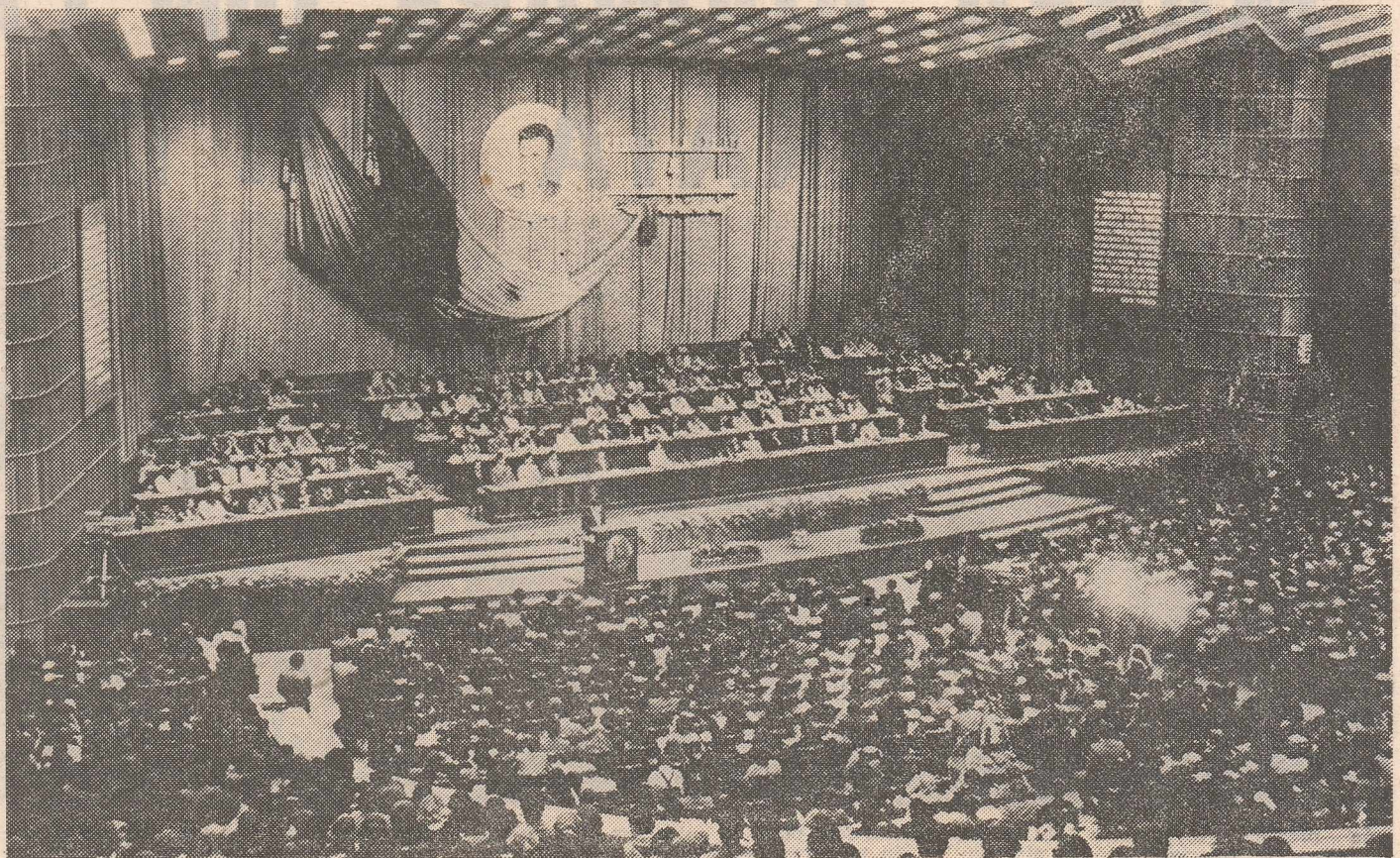
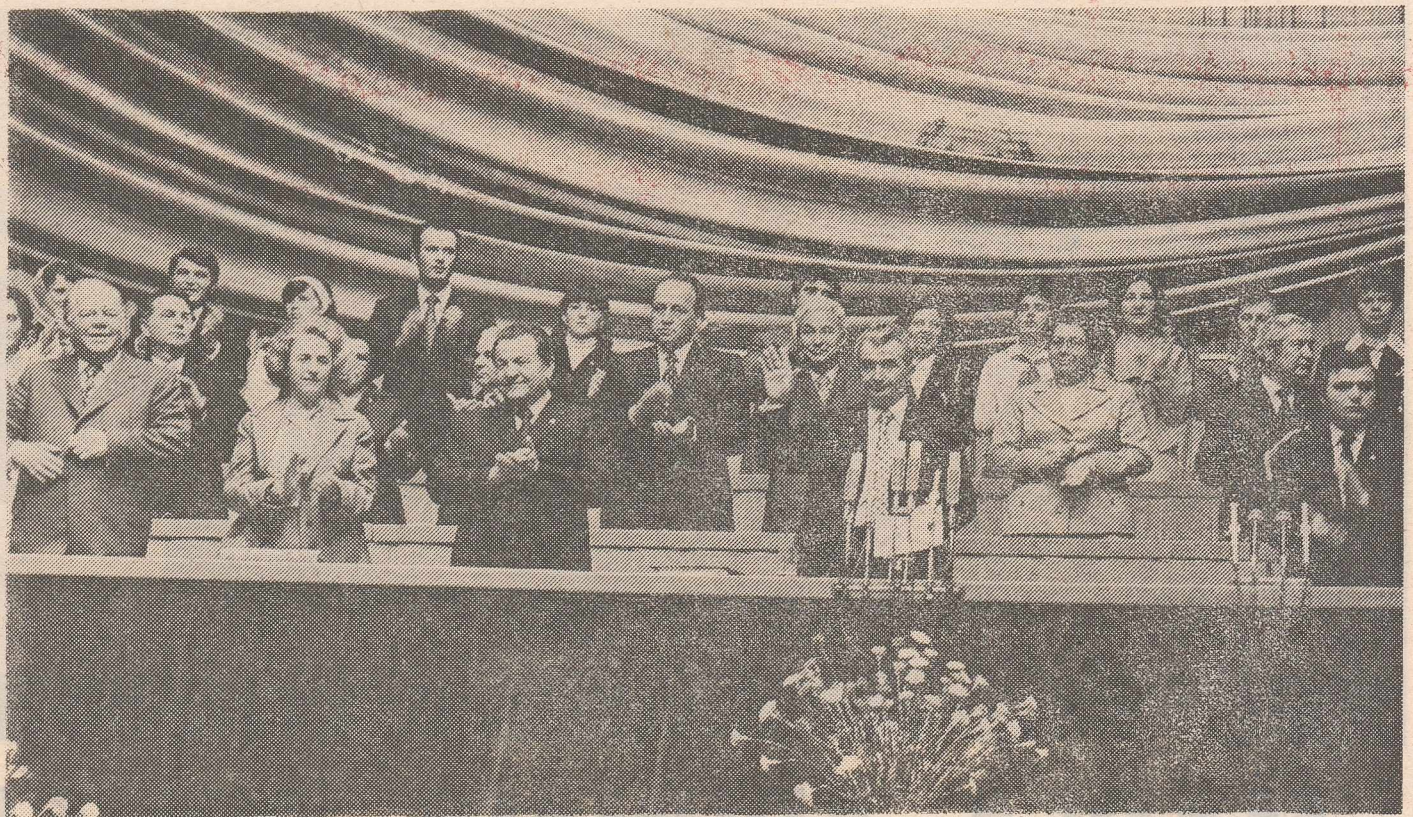
— Cîți tineri să fie în „Tehnometal“,
tovarășe inginer Adrian Bălan?
— Colegul Andreiașu, care e secretar
cu probleme organizatorice în Comitetul
U.T.C., zice că 65 la sută din efectiv. El
are mania cifrelor, așa trebuie să fie.

vență, în cadrul organizațiilor lor revoluționare, în vederea valorificării superioare a potențialului creator de care dispun, a rezervelor de pasiune, elan și entuziasm în slujba cauzei partidului, a socialismului a patriei, a poporului căruiia îi aparțin cu întreaga lor ființă. Căci tinerii României sint, și numai ei pot fi, viitorul însuși al României!

La rîndul lor, pionierii, adică muncitorii, tărani, tehnicienii, intelectualii de mîine, care își vor lua în primire locurile de muncă la confluența a două etape hotărîtoare ale înălțării patriei noastre spre culmile progresului și civilizației — consolidarea societății socialiste multilateral dezvoltate și trecerea la înfăptuirea principiilor comuniste de muncă și viață în țara noastră — în cadrul celei de-a IV-a Conferințe Naționale a organizațiilor lor au dat glas dragostei și recunoștinței față de Partidul Comunist Român, față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, prietenul, părintele și îndrumătorul cel mai apropiat al tinerii generații, exemplu minunat de dăruire revoluționară, de patriot inflăcărat, de înaltă responsabilitate comunistă față de progresul și înflorirea patriei. El, pionierii împreună cu frații lor mai mici, șoimii patriei, au simțit întotdeauna că aparțin acestei familii, a țării, prin grija părintească pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a arătat-o de fiecare dată cînd, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, s-a aflat în mijlocul copiilor, vizitînd școli și grădinițe, participînd, ca oaspeți dragi, împreună cu ceilalți tovarăși din conducerea de partid și de stat, la marile sărbători ale copilăriei fericite din România socialistă, independentă și suverană. Impresionante în acest sens au fost și cuvintele roștite de secretarul general al partidului în deschiderea Forumului tinerii generații, cuvinte pe care, cum mărturisca cu emoție pioniera Mădălina Năstase de la Școala generală nr. 2 Tirgoviste, nu le va uita niciodată: „Tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus că se gîndește mereu la noi, la copiii țării, la copiii lumii, și că e bine ca în lume să fie pace ca noi să putem crește liniștiți”.

Și iată acum cuvintele unui alt reprezentant al unei categorii de tineret, studențimea, a cărei organizație revoluționară, Uniunea Asociațiilor Studenților Comunisti din România, și-a desfășurat lucrările în cadrul Forumului tinerii generații. Rodica Bujor, studentă la Facultatea de științe ale naturii din Timișoara: „Mobilizați de îndemnul și aprecierile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care s-a aflat în mijlocul nostru la începutul acestui an universitar, ne-am străduit ca rezultatele obținute la învățătură, cercetare și practică, să exprime cit mai fidel recunoștința noastră, a tinerilor studioși — români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități — pentru minunatele condiții de muncă și studiu care ne-au fost create. Putem raporta Forumului tinerii generații creșterea substanțială a procentului studenților promovați cu note bune și foarte bune. A crescut, totodată, contribuția noastră la elaborarea planurilor unice de integrare ale institutelor și facultăților, sporînd numărul studenților antrenați în activitatea de cercetare. În prezent peste șase mii de studenți elaborează anual circa două mii de lucrări științifice așteptate de economie. Vom acționa și mai energic pentru ca strînsa legătură cu producția să se finalizeze prin proiecte care să fie adoptate și să-și dovedească eficiența în producție cu maximă rapiditate”.

— La 29 de ani, aparțineți acestui procent, nu-i așa?

— Fără discuție. Tineretea nu e, așa cred, doar o vîrstă, ci și o stare de spirit. Unii pot fi bătrîni la 25 de ani, alții pot fi tineri la 60, problema de mentalitate. La deschiderea Forumului tinerii generații, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a insistat asupra acestui aspect, iar cuvintele celui mai iubit fiu al poporului mi-au mers, ca totdeauna, la suflet. Tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea că e complet greșită judecata după care, azi, n-ar mai exista condiții pentru manifestarea spiritului, a romantismului revoluționar, arătînd că, dimpotrivă, tot ceea ce trebuie să realizăm în prezent cere tocmai astfel de calități.

— Ne puteți da un exemplu concret din activitatea dumneavoastră?

— Lucrez la atelierul de proiectare a sculelor, dispozitivelor și verificatoarelor, unde se dă, ca în multe alte locuri, o luptă susținută pentru promovarea noului, pentru o calitate superioară. Fără abnegație, fără sudoare, fără nopți albe, o astfel de luptă ar fi, din start, pierdută. Mă ocup, la concret, de problema dispozitivelor din elemente modulare pentru prelucrări pe mașini unelte, tehnologie de vîrf, implicînd mari economii de manoperă și materiale. Treaba asta mă pasionează din facultate, proiectul meu

de diplomă a avut ca temă o cercetare privitoare la blocul de transfer în construcția de dispozitive, n-am renunțat la ea nici în uzină, deși ar fi fost, poate, mai simplu să nu mă complic, să rămîn la soluțiile clasice.

— De ce n-ați rămas la ele?

— Pentru că nu mi-a fost teamă de greu.

— Altor le e?

— Tinerilor nu le poate fi teamă de greu. Cei care gîndesc altfel sint, cum ziceam, bătrîni la 25 de ani, dar numărul lor e, din cite-mi dau seama, tot mai mic. La „Tehnometal”, n-are rost să căutați asemenea exemplare, nu veți găsi!

— Ultima întrebare. Ce vă doriți în clipa de față?

— Multe. În primul rînd, însă, să fie pace, ca fiul meu, Lucian, să crească liber într-o țară liberă ca a noastră.

„Pe noi, calitatea ne obsedează”

— Tovarășe Gelu Niculiță, sînteți așadar turnător formator, ne-am informat corect?

— De fapt, sint formator turnător.

— Care-i diferența?

— Meseria mea, pe care am deprins-o la „Aversa”, de la nea Vasile Vișan, se cheamă, după nomenclator, cum i-ați zis, dar nu-i în regulă.

— De ce nu-i în regulă?!

— Pentru că noi întii formăm și apoi turnăm.

— Aha, ne-am lămurit. Cine ziceați că e Vasile Vișan?

— Maistrul care m-a învățat meserie, la „Aversa”, unde am terminat profesionala.

— Cînd s-a întimplat asta?

— După militarie, prin '71-72. Ba chiar e mai tîrziu, de vreme ce am venit la „Tehnometal” în '74, direct de la „Aversa”. De ce nu l-am uitat pe nea Vasile?! Păi cum să-l uit dacă mi-a pus scaun la cap și brățară la mină?! După ce a ieșit la pensie, l-am vizitat, stă pe

Dimitrov colț cu Ștefan cel Mare, s-a bucurat tare mult.

— Care au fost motivele care v-au determinat să veniți la „Tehnometal”?

— M-am tras în cartierul meu, unde am copilărit, în Bucureștii Noi. Am prins, mi-aduc amînte, turnătorie cea veche, în locul căreia s-au mutat sedeurile. Pe lingă cea, asta nouă e bijuterie curată.

— Adică?

— Avem cuptoare electrice și fonta iese de calitate superioară. Pe noi, la turnătorie, să nu vă mire, calitatea ne obsedează. De ce ne obsedează?! Pentru că de ea, de fontă, depinde totul, cum zice șeful echipei în care lucrez, Mitică Popescu. Totul, adică producția și, vorbind pe șleau, viața noastră. Pentru că, nu-i așa, ca să trăim mai bine, trebuie să muncim mai bine, să nu ne dăm în lături, să nu tragem pe dreapta. Cine trage pe dreapta, ăla ia praful de pe tobă, să fie clar! La turnătorie, însă, nici nu poate fi discuție de așa ceva. În săptămîna record dinaintea lui 1 Mai, secția a dat 10 la sută peste plan, din care 40 la sută de la echipa din care fac parte.

— Ciți ani ziceați că aveți?

— 29.

— Copii?

— Cum să nu, 2, să-mi trăiască. Mulțumesc frumos.

— Mai e puțin și se termină programul celor 8 ore, vă simțiți obosit?

— Aș minți dac-aș zice că, după schimb, îmi arde mereu, zi de zi, de plimbare și de film. Nu-i ușor la șabă, cum zicem noi, dar nici greu și-apoi, ca să fiu corect, se cîștigă bine. Numai că unii vor să realizeze totul dintr-o dată, de parcă apartamentul, mașina și toate celelalte ar pica din copac, zău așa. Toate cu timpul, pe măsura muncii fiecăruia. Oricum, deși cu 2 copii, eu am făcut mult mai mult decît a făcut tata, muncitor și el, lăcătuș la instalații, pînă la vîrsta de 29 de ani, asta și pentru că bătrînul, cînd avea etatea mea de azi, s-a abținut de la destule, că așa erau vremurile, cereau sacrificii. N-am uitat, nici copiii mei n-or să uite.

— Alțeva, tovarășe Niculiță?

— Să fie sănătate și pace că, în rest, le dăm noi de capăt greutăților, cite mai sint.

OVIDIU IOANIȚOIA

MAREA ADUNARE DIN CAPITALĂ CONSACRATĂ ZILEI DE 1 MAI

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, a celorlalți tovarăși din conducerea de partid și de stat, miercuri 30 aprilie a.c., a avut loc marea adunare din Capitală, consacrată zilei de 1 Mai, ziua muncii și solidarității internaționale a celor ce muncesc.

Evenimentul, omagiat sub semnul împlinirii a 90 de ani de la sărbătorirea pentru prima oară în România a acestei zile, s-a desfășurat în atmosfera de puternică însuflețire generată de avântul cu care clasa muncitoare, întregul nostru popor își mobilizează energiile creatoare pentru îndeplinirea istoricelor hotărâri ale celui de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român. Strins uniți în jurul partidului, al secretarului său general, oamenii muncii din patria noastră au desfășurat larg întrecerea socialistă dedicată zilei de 1 Mai. Succesele remarcabile obținute de ei ilustrează elocvent, pe de o parte, hotărârea cu care acționează pentru dezvoltarea necontenită a României socialiste, iar pe de altă parte, convingerea că prin aceasta contribuie efectiv și direct la întărirea forțelor progresului și păcii în lume, la afirmarea superiorității orinduirii socialiste.

Simbolizând înalta prețuire acordată muncii și luptei pentru un viitor mai bun, ziua de 1 Mai a fost sărbătorită în țara noastră ca o zi a frăției și solidarității cu oamenii muncii de pretutindeni, cu toate forțele înaintate ale lumii contemporane în lupta pentru pace, destindere, independență, colaborare și înțelegere între națiuni, pentru triumful idealurilor de progres și bunăstare în lumea întreagă. În acest anotimp al marilor declanșări de energie, în prima zi din luna florilor, am aniversat atit împlinirea a 90 de ani de la sărbătorirea Întiului de mai, cit și 35 de ani de la desfășurarea primului 1 Mai liber în România — dovadă în plus a marii forțe sociale pe care a reprezentat-o și o reprezintă muncitorimea în viața tumultuoasă a țării. De atunci, de la 1 Mai 1945 încoace, fiecare sărbătoare de Arminden a găsit patria noastră tot mai puternic angajată pe calea progresului, pe drumul construirii unei vieți tot mai prospere, mai înfloritoare.

Se cuvine remarcată și cu acest prilej

atmosfera plină de entuziasm și optimism din tot timpul adunării din sala Palatului sporturilor și culturii, dar mai ales primirea deosebit de călduroasă făcută de către participanții la adunare, secretarului general al partidului și președintelui republicii, tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu, precum și celorlalți tovarăși din conducerea partidului și statului, prezenți la adunare — expresie a sentimentelor de dragoste și înaltă prețuire ale întregii națiuni față de conducătorul partidului și statului, față de partidul nostru comunist care, cu fermitate și înțelepciune, conduce poporul pe drumul victorios al comunismului. Atit la sosirea în fața sălii palatului, cit și la intrarea în sală, tovarășul Nicolae Ceaușescu și ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului au fost întâmpinați cu aplauze și puternice urale, cu buchete de flori; coruri reunite au intonat cunoscutul cântec patriotic „Partidul — Ceaușescu — România”, s-au scandat îndelung numele partidului și secretarului său general.

După intonarea Imnului de stat al Republicii Socialiste România, a luat cuvîntul tovarășul Gheorghe Pană, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului municipal București al P.C.R., primarul general al Capitalei, care a salutat cu toată căldura pe cel mai de seamă fiu al poporului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, pe ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului. De asemenea, primarul general al Capitalei și-a exprimat bucuria și satisfacția pentru participarea la adunarea festivă a delegațiilor de peste hotare și a reprezentanților Corpului Diplomatic acreditat în Republica Socialistă România, cărora le-a transmis un călduros salut. În alocuțiunea rostită, vorbitorul a raportat că, în cinstea zilei de 1 Mai, oamenii muncii din Capitala României socialiste au obținut o producție netă suplimentară de 200 milioane lei și o producție industrială de peste 800 milioane de lei, în condițiile preocupării susținute pentru creșterea productivității muncii, concomi-

tent cu economisirea unei însemnate cantități de materii prime și materiale, îndeosebi de energie electrică și combustibil. El a încredințat conducerea partidului, personal pe secretarul general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, că oamenii muncii din Capitală sint hotărâți să-și îndeplinească exemplar angajamentele asumate în acest an, să-și sporească astfel contribuția la progresul multilateral al societății noastre convingși că prin aceasta concură, totodată, la îndeplinirea înaltelor îndatoriri și trăsături internaționaliste caracteristice politicii înțelepte a partidului și statului nostru.

Tovarășul Ilie Verdet, membru al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-ministru al guvernului, a vorbit apoi pe larg despre semnificația zilei de 1 Mai, cuvîntare din care se impun subliniate ideile semnificative referitoare la evenimentul sărbătorit, la politica internă și externă a partidului și statului nostru. După ce a insistat asupra dublei semnificații a acestui eveniment aniversar și a făcut un succint bilanț al realizărilor principale cu care întregul nostru popor a întâmpinat ziua de 1 Mai, tovarășul Ilie Verdet a spus, printre altele: „Astăzi, de Ziua muncii, putem reafirma, bazîndu-ne pe noi și noi realizări, că societatea noastră este nu numai o societate în care a dispărut exploatarea și în care dreptul la muncă este asigurat în fapt tuturor; ea este o societate întemeiată pe respectul și pe cultul muncii, pe dreptate și echitate, care respinge parazitismul, goana după înavuțire, după cîștiguri ușoare. În același timp, în societatea noastră a devenit o puternică realitate participarea oamenilor muncii la conducere, la soluționarea treburilor obștești”. Introducerea și perfecționarea autoconducerii muncitorești, a autogestiunii economice a întreprinderilor, crearea organizațiilor democrației și unității socialiste, rezolvarea deplină a problemei naționale au fost reliefate și în acest context nu numai pentru că ele sint roadele eforturilor și luptei noastre, pentru că arată de ce este în stare un popor liber, care își ia soarta în propriile mâini, ci și pentru că acestea constituie principala contribu-

ție a poporului român la afirmarea superiorității, socialismului, constituie un imbold pentru lupta maselor muncitoare oprimate de pretutindeni.

În spiritul glorioaselor tradiții internaționaliste ale mișcării muncitorești și revoluționare din România, poporul nostru a sărbătorit ziua de 1 Mai sub semnul deplinei solidarități cu lupta proletariatului, a forțelor revoluționare, progresiste și democratice de pretutindeni, pentru eliberare socială și națională, pentru pace și progres, pentru o lume mai bună și mai dreaptă. Cu acest prilej primul-ministru al guvernului a adresat un călduros salut și urări de noi succese partidelor comuniste și muncitorești din întreaga lume, celorlalte partide ale clasei muncitoare, organizațiilor și mișcărilor socialiste, democratice și progresiste, mișcărilor de eliberare națională, tuturor forțelor antiimperialiste. „Dorim să le asigurăm, și în această zi de sărbătoare a muncii și solidarității — a spus în încheiere vorbitorul — că România socialistă, poporul și partidul nostru nu vor precupeți nici un efort pentru a-și aduce întreaga contribuție la realizarea destinării și întărirea păcii, la îndeplinirea idealurilor de conviețuire și concurență rodnică între popoare, la edificarea unei lumi mai bune și mai drepte”.

Vibrantul patriotism și atmosfera înălțătoare din finalul adunării din sala Palatului sporturilor, ca și spectacolul festiv dedicat evenimentului au exprimat încă o dată dragostea nețărmurită și prețuirea pe care întregul nostru popor le manifestă față de partid, față de secretarul său general, bucuria și optimismul cu care mulțimea a întâmpinat această sărbătoare de Arminden. Și toate acestea s-au constituit într-o vie și grăitoare manifestare a adeziunii întregii noastre națiuni la politica internă și externă a partidului și statului, a hotărârii de a munci cu neobosire, cu toate forțele, cu întregul devotament pentru edificarea socialismului multilateral dezvoltat și a comunismului pe pămîntul României.

MIHAI MERIȘANU ■

— Tovarășe director, pe la sfârșitul anului trecut, un cunoscut scriitor își făcea publică mihnirea că Muzeul de istorie al Bucureștilor este oarecum anonim pentru o bună parte din locuitorii municipiului. Un test simplu îl conduseseră la acest rezultat: întrebaseră câteva zeci de cetățeni, în special tineri, unde se află muzeul și doar câțiva, foarte puțini, au dat un răspuns exact, câțiva au dat răspunsuri năstrușnice, iar cei mai mulți nici n-au știut de existența sa. Testul avea loc chiar în fața intrării muzeului.

— Eu aș vrea să vă spun însă că muzeul nostru este cunoscut și că un procent de peste 65 la sută din vizitatori îl constituie tinerii. Destăsurăm numeroase acțiuni în școli, în case de cultură, în întreprinderi, primim în permanentă grupuri organizate. N-aș zice că muzeul este anonim.

— Pentru unii.
— Poate fi și așa, dar, pe de altă parte, noi ne bucurăm că numărul de vizitatori crește de la an la an, în 1979, de pildă, trecându-ne pragul peste 110.000. Faptul reflectă interesul crescând pentru istorie în general, pentru istoria Bucureștilor, în special. Cred că transformările spectaculoase ale Capitalei îi fac pe foarte mulți să se preocupe de trecutul ei. Faptul a ieșit în evidență în timpul acțiunilor la care ne refeream. Este vorba, cred, de un lucru mai profund aici; iată, simțim nevoia în permanență să știm de unde am plecat, ce fire nevăzute ne leagă de trecut, noul nefiind posibil fără această continuă întoarcere a sufletului către întemeierile înaintașilor.

— Înainte de a ne schița dezvoltarea orașului în timp, prin prisma noutăților istoricilor, spuneți-mi care este povestea casei care adăpostește muzeul și care acum se află iar în renovare.

— Clădirea este ea însăși un monument de arhitectură. Construită în anii 1832—1833 de Costache Suțu, a fost pe rând și sediul de bancă și primărie. La un moment dat, aici a fost o instituție de construcții. Din 1956 a început amenajarea sa ca muzeu.

— De ce anume se interesează mai mult bucureșteanul mai vârstnic sau mai tânăr atunci când se referă la istoria orașului așezat pe malurile Dimboviței?

— De istoria sa mai veche și, deopotrivă, de istoria mai nouă, adică vrea să știe ce se afla, de exemplu, în urmă cu treizeci-patruzeci de ani acolo unde se află cartierul, blocul său.

— Să urmărim această ordine. De când datează cele mai vechi urme de viață în aceste locuri?

— De circa 150.000 de ani. În Pantelimon sau Dealul Mihai Vodă s-au descoperit, de pildă, obiecte din paleolitic. Din această perspectivă, Bucureștii ne oferă prilejul de a constata că toate perioadele istorice sunt bine ilustrate cu dovezi ale culturii materiale, mărturie timpde a unei impresionante continuități de viață din foarte vechi timpuri.

„Bucureștii, centru de lumină, cu oameni plini de ambiția afirmării...”

Petre Dache; născut la 22 octombrie 1930 în satul Greblești, comuna Ciimeni, județul Vilcea; studii: școala pedagogică „Andrei Șaguna” din Sibiu și Facultatea de istorie de la Universitatea din Cluj-Napoca; peste 20 de studii și lucrări publicate; distincții: trei medalii și Ordinul „Meritul Cultural” clasa a III-a; director al Muzeului de istorie a municipiului București.

— Lucru binecunoscut, orașul s-a dezvoltat în jurul nucleului de la Curtea Veche...

— Este vorba de o mai întinsă așezare care cuprinde zona Pieței Națiunilor Unite — Podul Șerban Vodă. Poziția geografică a acestei așezări, la intersecție de importante drumuri comerciale, cu apă, cu pădure împrejur, în plină cimpie, a dus la dezvoltarea ei. La început a fost populată partea din stînga Dimboviței.

— Orașul, ca atare, cînd apare?

— În secolul 14. Una din valoroasele descoperiri ale cercetătorilor muzeului nostru se referă la identificarea Cetății pe care unii o atribuie lui Mircea cel Bătrîn. Tot în zona Curtea Veche s-au descoperit și zidurile cetății ridicate de Vlad Tepeș în 1458.

— Există și astăzi păreri că Bucureștii n-au beneficiat de locul ideal pentru o capitală.

— Așa este, dar orașul s-a întemeiat și s-a dezvoltat în diferite perioade. El s-a ridicat așa cum și-a dorit bucureșteanul din toate timpurile. Și l-a dezvoltat și l-a apărat și l-a reconstruit atunci cînd întâmplări tragice ale istoriei sale l-au ruinat...

— Care sînt acelea? Amintiri cîteva.

— Numeroase jafuri și războaie, trec peste ele, calamități de tot felul, vestita cîrmă a lui Caragea, marele incendiu din 1847, care a făcut o mare parte din oraș serum și multe altele. Bucureșteanul a trecut mereu peste tragedii refăcîndu-și opera, fapt care vorbește de la sine de rivna, ambiția și bucuria de a-și păstra cetatea. Pe de altă parte, iată,

îmi vin în minte cuvintele lui Kogălniceanu, care spunea că nicăieri nu găsești un centru de lumină mai mare, cu o populație dornică de afirmare a ființei naționale ca a Bucureștilor. Și este părerea unui ieșean, dintr-o perioadă în care lașul se afîma el însuși ca un centru de lumină.

— Cine a întemeiat Bucureștii?

— Bucur nu, înseamnă doar legendă, el a existat, numai că nu știm exact ce a fost. După unii a fost cioban, după alții, boier, negustor.

— Cum a crescut Capitala în vreme?

— În jurul nucleului de care am amintit. După secolul 18, s-au luat măsuri pentru a se opri construcțiile de case dincolo de hotarul stabilit. Se urmărea aspectul edilitar, dar și cel de natură economico-financiară: trebuiau cunoscute exact contribuabilii.

— Și totuși orașul s-a întins mereu.

— Niciodată nu s-a putut limita la un perimetru propus. Construcțiile din centru erau scumpe, iar la periferie locul era ieftin și din belșug.

— Amintiri cîteva din casele cele mai vechi ale Bucureștilor.

— Casele de la Plumbuita, făcute în incinta minăstirii cu același nume, zidită de Matei Basarab, casele Doamnei Păuna, construite de Ștefan Cantacuzino, urmașul lui Brâncoveanu, case care se găseseră pe strada Soarelui din zona Curtea Veche, ridicate fiind pe la 1816, casa Melik de pe strada Spătarului și altele.

— Care sînt revelațiile ultimelor săpături făcute de arheologi în București?

— Cele de pe Uranus, la fostul Arse-

nal, unde s-au dezvelit fundațiile celui de-al doilea mare palat al Bucureștilor — Palatul de la „Curtea Arsă” ridicat de Ipsilanti la 1776.

— Se știa că în locul acela exista palatul...

— Se știa, dar nu i se cunoșteau dimensiunile, anexele. Este unul din marile palate ale orașului. S-au găsit aici numeroase obiecte de podoabă, monede, ceramică.

— Alte descoperiri?

— Cele de la Buciumeni — Buftea. Așezarea de acolo ne edifică asupra stadiului de dezvoltare a așezării în secolele 14 și 15, modul în care se realizau schimburile dintre sat și oraș. Aici s-au descoperit obiecte de podoabă, în majoritate inele de argint cu o lucrătură splendidă.

— Oltcan prin naștere, ardelean prin studii, cum v-ați apropiat de istoria Bucureștilor?

— Este adevărat, din cei 25 de ani de activitate, 23 s-au desfășurat în cadrul acestui muzeu. Cred că oricine cunoaște istoria Capitalei este impresionat de zburcișoara viață a locuitorilor ei de-a lungul timpului, de puterea lor de a supraviețui marilor tragedii ale istoriei și de a o lua mereu de la început convinși că numai prin forțele lor poate și trebuie să dăinuie întemeierea. Astăzi, procesul intens de urbanizare capătă un înțeles mai profund, așa cum aminteam și la început, comparînd imaginile în vreme ale Bucureștilor. De pildă, în 1950, pe locul actualului parc 23 August pășteau vitele, Cociocul, cu nu prea mulți ani în urmă, era o groapă mizeră etc. Au fost și în trecut oameni de bine, edili cu simțul perspectivei. Unul dintre ei a fost primarul Dem. I. Dobrescu, poreclit la vremea lui „primarul-tîrnăcop” deoarece își propusese să scape Capitala de clădirile urite, nesemnificative. El a dus o politică de sistematizare inteligentă. Lui i se datorează, printre foarte multe altele, Piața Universității, zona Palatului Marii Adunări Naționale, pavarea multor străzi, extinderea iluminatului public, toate realizate în condiții politice și sociale foarte grele. A avut o perspectivă clară a dezvoltării Capitalei, ambiția sa fiind de a face din București o mare metropolă. Un alt mare primar a fost Pache Protopopescu, deși el a lăsat contemporanilor și urmașilor un gust amar, deoarece, din ordinul său, a fost dărîmat Turnul Colței. Unul din meritele sale: bulevardul Republicii de azi.

— Așadar, cum spunea Kogălniceanu, Bucureștii, centru de lumină, cu oameni plini de ambiția afirmării...

— ...O străveche vatră românească, al cărei locuitor ai dorit mereu progresul. Adică l-au asimilat, dar au și creat valori perene ce au servit progresului general al țării.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

— Tovarășe Simionescu, intrați în cînd în cel de-al 15-lea an de cînd sînteți director la „Navrom” Galați. Intre timp, cum se spune, a curs multă apă pe Dunăre. Dar numai atât?

— Cum bine știți, perioada coincide cu anii cei mai fructuoși ai țării, cu o dezvoltare fără precedent a economiei românești, a tuturor ramurilor sale, inclusiv a transporturilor fluviale. Întreprinderea pe care o conduc a crescut în pași uriași, trecînd de la vase cu aburi la o flotă ultramodernă, de mare capacitate și putere, în special după ce secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a atras atenția ca pe fluvii să se transporte cit mai multe mărfuri pe apă, folosind astfel mai bine un mijloc natural aflat, ca să zic așa, în dotarea țării noastre. S-a făcut un amplu program de dezvoltare a flotei fluviale și de modernizare a porturilor, un program care este însă departe de a se fi încheiat. Avem circa 600 de nave fluviale, apoi utilaje moderne de cheu și de orientată, pentru ușurarea muncii în porturi, mijloace complet mecanizate pentru operațiile de încărcare-descărcare a navelor, la o valoare totală a fondurilor fixe care depășește 5,4 miliarde lei. S-au înființat cinci licee de specialitate, la Tulcea, Galați, Brăila, Giurgiu și Drobeta-Turnu Severin, de unde se recrutează viitoarele cadre din activitatea de transporturi pe mare sau fluviale. Pentru următorii ani, cel mult 3—4, se prevede sistematizarea portului comercial în Galați, ca și construcția unui nou port mineralier, pentru deservirea Combinatului siderurgic, deschiderea, la Tulcea, a unui nou port comercial și a unui mineralier, modernizarea portului din Brăila, specializat pe transporturi de import-export, ca și altele altele. Vor intra în exploatare încă 140 de nave noi, inclusiv barjele de două și trei mii de tone, deplasate de remorcheri și împingătoare moderne, dotate cu tehnică românească. Ne preocupăm în special promovarea celor mai moderne mijloace de manipulare a mărfurilor, pentru creșterea productivității muncii și ușurarea ei, pentru operarea la un ritm într-adevăr de nivel mondial.

— Ce poziție ocupă întreprinderea pe care o conduceți, transporturile flu-

„Se simte pulsul economiei țării după cel al porturilor românești!”

Iulian Simionescu, director al întreprinderii de navigație fluvială „Navrom” Galați; 48 de ani, născut la Nămolosa (județul Galați); absolvent al Facultății de nave și porturi din cadrul Institutului politehnic gălățean; din 1956, inginer la „Navrom”; director al întreprinderii din anul 1966. Un an mai tîrziu a obținut locul I în întrecerea dintre toate unitățile aparținînd de M.T.C.; decorat cu „Ordinul Muncii” cl. a III-a și cu „Steaua Republicii” cl. a IV-a.

viale în general, în cadrul sistemului nostru de transporturi de mărfuri și de călători?

— Activitatea noastră, deși oarecum mică față de cea a flotei maritime, are importanța ei. Transportăm mărfuri și călători pe toată Dunărea românească, de la Sulina la Baziaș, iar activitatea de import-export se întinde pînă la Regensburg, în R.F.G. Duceam cherestea și produse din cherestea, produse laminat, produse ale industriei ușoare, produse chimice, ciment, cereale și aducem înăpoi minereuri, cocs, cărbune cocsificabil, bauxită, unele metale și așa mai departe. Pînă acum cîteva ani această activitate nu trecea de 5 milioane tone, astăzi transportăm pe Dunăre circa 9 milioane de tone, iar în următorii trei ani, așa cum prevăd înaltele directive de partid, va trebui să ajungem la 22,5 milioane de tone transportate pe Dunăre. Există,

pentru călători, 12 curse de pasageri permanente, iar în timpul verii se închiriază de către O.N.T. mai multe nave, folosite pentru excursii. De la Sulina la Baziaș sînt 22 de porturi pe Dunărea românească, porturi maritime-fluviale, cele în aval de Brăila, și porturi strict fluviale, cele din amonte. Avem, cu alte cuvinte, o întreprindere întinsă pe 1.072 de kilometri, în care lucrează cîteva mii de oameni, marinari, docheri, mecanici de întretinere și reparații, totul fiind însă organizat într-un sistem bine pus la punct, în cadrul căruia lucrul cel mai important este corelarea dintre flotă și porturi, pentru bunul mers al celor două aspecte ale activității noastre, respectiv transporturile propriu-zise și descărcarea-încărcarea, în porturi. Colectivul e finăr, fiind capabil și de rezultate mai bune. Oricum, anul 1979 l-am încheiat cu o depășire a beneficiului planificat cu circa 30 de milioane lei.

— Vorbiți-ne ceva despre Dunăre. Ce rol joacă astăzi bătrînul nostru fluviu în economia țării, ce rol va juca pe viitor?

— Deși are o poziție oarecum excenetrică, Dunărea se dovedește o cale navigabilă de mare importanță pentru economia românească. Sigur, ea curge de mult pe aceste meleaguri. Numai că, este evident, în ultimii ani am început să o privim cu și mai multă atenție! Calea navigabilă deci există de foarte multă vreme însă n-am prea avut ce să transportăm pe ea. Astăzi însă în porturile de la Dunăre, ca și în cele de la mare, desigur, pulsează forța economiei românești. Aș spune că pulsul porturilor este în cea mai strînsă legătură cu dezvoltarea economiei naționale. Sînt porturi care pur și simplu renasc, cum sînt Sulina, Călărași, Cernavodă sau Orșova, în care se simte pulsul mereu crescînd al economiei noastre! Astfel, pot spune că Dunărea are un mare viitor. Mă gîndesc la dezvoltarea industrială a tuturor județelor limitrofe fluviului, așa cum s-au dezvoltat astăzi toate zonele țării, mă gîndesc, de asemenea, la creșterea industriei navale la Dunăre, prin deschiderea și modernizarea a numeroase șantiere. Proiectele care păreau atît de îndrăznețe pînă nu demult în privința amenajării Dunării, ca o cale navigabilă în tot cursul anului, au început de acum să prindă viață. Drumul spre mare se va scurta considerabil prin darea în folosință a Canalului Dunăre—Marea Neagră. Oltul va deveni parțial navigabil, iar între București și Giurgiu vom construi, așa cum se știe, un alt canal navigabil, transformînd Capitala într-un... port fluvial. Tot așa, prin construcția barajelor de la hidrocentralele Porțile de Fier II și Nicopole—Turnu Măgurele, ca și a celui de la Cernavodă, care leagă Dunărea de canal, bătrînul nostru fluviu va deveni navigabil tot timpul, pe adîncimi constante, aproape un „lac” pe care vor pluti sute de vase încărcate cu marfă și călători, o formă de transport pe care toată lumea o recunoaște, cum bine știți, mult mai rentabilă decît oricare alta. Așa că, după cum spuneam, Dunărea nu are numai un trecut, ci și un mare viitor!

DUMITRU GEORGE ■

DUREAZĂ CASA CÎT VIATA?

Cînd constructorul arată cu degetul numai spre alții

Luni, 21 aprilie, printre constructorii Lotului 5 din cadrul Trustului de construcții-montaj Prahova, pe bulevardul Republicii, în partea de nord a municipiului Ploiești, pe drumul ce duce spre Cimpina. Interlocutor, inginerul Vasile Moroșan, șeful lotului.

— Vom intra împreună, tovarășe inginer, într-unul din blocurile cele mai recente date în folosință. Un bloc despre starea căruia am primit, iată, mai multe scrisori. Ați putea, cumva, pronostica, să zicem, eventualele nemulțumiri privind starea apartamentelor?

— În linii mari, da. Numai că trebuie, încă de la bun început, să facem câteva deosebiri. Unele din deficiențe provin din indicațiile proiectantului, altele sint datorate întreprinderilor furnizoare de materiale de construcții, altele sint urmarea unor neglijențe ale instalatorilor, iar altele, sigur că da, cad numai și numai în sarcina noastră, a constructorului.

— N-ar fi bine să le luăm pe rînd?
— Ba da. Vom constata numeroase deficiențe la lemnărie. Ferestrele și ușile sint confecționate din lemn insuficient uscat, lemn aproape verde. Pînă la montarea lor, lemnul, uscîndu-se, se deformează. Nemaiprimit altă lemnărie, am fost obligați să montăm ceea ce aveam.
— E limpede. De unde ați primit lemnăria?

— De la Brașov și Bacău.
— De ce nu ați refuzat acele uși și ferestre care nu corespund?
— Aproape toate se fac, cu mici excepții, numai din lemn neuscat.

— Vom întilni, anticipiez eu, ca reporter, nemulțumiri în legătură cu pereții. De ce, mai peste tot, pereții au tot felul de denivelări? Nu pot fi ele remediate de constructor?

— Am putea elimina atît denivelările, cît și rugozitatea acestor pereți dacă am aplica un strat mai gros de glet. Dar operația în sine este cuprinsă într-o normă de consum de materiale, var, ciment și aracet din care se face mătuiala, normă de consum pe care nu o putem depăși.

— Nici nu trebuie cred asta. Trebuie în schimb ca dumneavoastră, constructorii, să respectați normele și în ceea ce privește zidăria. Dar să trecem mai departe. Ce alte deficiențe s-ar mai putea întilni?

— Lucrări de slabă calitate în montarea instalațiilor. N-ar fi lipsit de interes să menționăm, la acest capitol, că, după ce uneori ne vin materiale de calitate necorespunzătoare, elementele de instalație ne și lipsesc uneori, primind cu mare, foarte mare întîrziere elementele de legătură, așa-zisele fittinguri. Ne trezim că o țevă era fisurată, sau că fisurează între timp. Pentru remedierea acestor defecțiuni sintem obligați să intervenim după ce locatarul s-a adresat în prealabil

întreprinderii care i-a vîndut apartamentul, adică I.J.C.L.P.P.-ului. Întreprinderea județeană de contractare a locuințelor proprietate personală.

— Ce-ar fi să ne oprim puțin și asupra acelor deficiențe datorate proiectelor?
— Propun să le vedem la fața locului. Zis și făcut. Iată-ne, deci, intrînd în acest bloc 16E care ar fi trebuit să se afle pe bulevardul Republicii, dar, din motive greu de explicat, a fost mutat cu aproape 50 de metri mai departe de bulevard, pe strada Gloria. Numai că nu a fost pur și simplu mutat, ci și rotit, schimbîndu-i-se orientarea față de punctele cardinale, fapt care i-a descumpănit pe mulți dintre locatarii pe care aveam să-i cunoaștem în curînd, intrucît una e să știi că dai banii pe un apartament în care intră soarele și alta e să-i dai pe un apartament lipsit de această șansă.

Acestea fiind zise am sunat la apartamentul nr. 21. Ne-a întîmpinat Gheorghe Petre, șofer la I.T.P. Ne mărturisește că îi pare rău că nu are soare în casă, dar se consideră, totuși, un om norocos, intrucît ușile și ferestrele se închid bine, iar bateriile funcționează normal.
„Dar nu înțeleg, declară, de ce nu s-a pus fereastră la baie. Cînd facem baie aburii se lipesc de pereți și tare mă tem de deteriorarea rapidă a pereților. Au făcut, văd eu, o aerisire cu grilă, dar în loc să absoarbă aerul, grila asta împinge aerul înauntru. Nu e bună de nimic“.

— Iată, aveți să interveniți inginerul Moroșan, una din deficiențele de proiectare. Acest apartament, ca și toate de pe partea asta, sint expuse, adică sint la exteriorul blocului. Plasată aici, baia trebuia să aibă fereastră de aerisire. Proiectantul și-a dat prea tîrziu seama de acest lucru și la următoarele blocuri facem fereastră. La acesta, nu. Există, într-adevăr, pericolul condensului, mai ales că aerisirea cu grilă nu merge. De ce nu merge? Nu știu. Poate e infundată undeva“.

În apartamentul 22 ne-a întîmpinat Nicolae Vlad, mecanic la Combinatul petrochimic Brazi. Ne arată caloriferele care curg în continuare, deși au fost făcute remedieri. Ne arată un geam strîmb, operă, dacă-i putem spune așa, a celor de la Stația de prefabricate a trustului. Bateria din baie nu e montată la nivelul faianței, motiv pentru care garnitura nichelată nu mai are nici un rost, dimpotrivă, dă impresia de lucru făcut în bătaie de joc. În hol, spațiul de sus al cămarilor sau debaralelor se închidea, după mîrturisirea locatarului, cu uși care se ridicau.
„Dacă așa fi lăsat așa, cum s-a predat, nu puteam deschide ușa fără să sparg becul. Nu mai spun că e total nefiresc ca o ușă să se deschidă în sus. Am tăiat ușile și le-am fixat balamale laterale. Pot să le deschid acum ca lumea“.

— Imposibil, a intervenit inginerul Moroșan, așa ceva nu se poate, e împotriva oricărei logici. Cum să deschizi o ușă în sus?! Ușile au avut dintotdeauna balamalele pe lateral și se deschideau normal.

— Adică eu mint, sau nu știu ce vorbesc?! Să mergem și la alte apartamente, că doar nu au apucat toți să schimbe balamalele.

— În acest caz, aveți să cedez inginerul Moroșan, asta e încă una din perlele proiectantului!

— Pînă una-alta, perla asta, plus alte remedieri m-au costat cam 4000 de lei. Și încă nu am terminat. E-adevărât, în această sumă intră și prețul unei noi zugrăveli, dar zugrăveala a fost obligatorie, deoarece am scos cu dalta denivelările din pereți, așa de mari erau.

— Am notat, tovarășe Vlad, tot ce ne-ați spus, am notat chiar și mirarea inginerului Moroșan. Dar, vă întreb, I.J.C.L.P.P.-ul știa de aceste defecțiuni?

— Sigur că le știa. Fiecare proprietar a scris pe un formular toate defecțiunile constatate și am predat aceste formulare la dirigințele care a răspuns din partea I.J.C.L.P.P. de construcția acestui bloc. După ce i-am predat formularele și am semnat recepția, nu l-am mai văzut nimeni. Așa că, din februarie, cînd am intrat în casă, și pînă acum robotim pe banii noștri, apelînd le serviciile meseriașilor.

— De unde sint acei meseriași? De aici din șantier?

— Da, tovarășe inginer, au fost și din șantier, dar au fost și din altă parte.

Am urcat apoi la ultimul etaj al blocului și am sunat la ușa apartamentului 38. Ne-a deschis Lucian Popescu, lăcătuș mecanic la Combinatul petrochimic Brazi.
„De ce n-ați venit, ne-a spus, invitîndu-ne să intrăm, la recepție, acum o lună și jumătate. La ora actuală, după ce am așteptat în zadar ca I.J.C.L.P.P. să dea curs formularelor completate de noi, atunci, în februarie, fiecare și-a mai rezolvat pe ici pe colo micile sau marile defecțiuni. Ușile și ferestrele nu se mai închid. După ce au să treacă printr-o vară întreagă trebuie neapărat să le înlocuiesc. La baie, din cauză că nu am fereastră, a apărut prin colțuri condensul. În hol nu e nici o priză, deși sint destule semne că ar fi vrut să le monteze. Ceje montate au fost fixate de formă în niște cartoane. Au căzut de cum le-am atîns. Pereții, după cum se vede, sint numai crăpături și au tot felul de denivelări. Mă mai deranjează foarte mult plasarea țevilor de aerisire a caloriferelor. În loc să fie plasate aproximativ în locul unde aș fi pus galeriile cu perdele, constructorii sau proiectanții le-au plasat mai jos, în așa fel încît nu am cum să le maschez. Pe lîngă asta, mai sint și strîmb puse, într-o cameră o iau în sus, într-alta o iau în jos, numai drept nu.“

Aproximativ aceleași deficiențe și nemulțumiri au fost formulate de Gheorghe Stan, apartamentul 36, care ne-a arătat o uriașă ruptură în lemnăria unei fe-

restre, Carmen Cucu, apartamentul 28, care a avut și ghinionul să constate existența unei țevi sparte la baie, sau Constantin Șerbănescu, apartamentul 27. A insistat asupra defecțiunilor semnlate ar însemna să ne repetăm. Notăm doar mărturisirile inginerii Carmen Cucu și ale pensionarului Constantin Șerbănescu care au apreciat că la I.J.C.L.P.P., unde s-au dus pentru a vedea care e soarta formularelor completate în februarie, la recepție, s-au simțit insultați de tonul ridicat al celor cu care au luat legătura.

— Care ar fi, tovarășe Moroșan, părerea dumneavoastră, după acest mic dar suficient de semnificativ raid?

— Că unele din defecțiuni puteau fi remediate chiar de către oamenii noștri, constructorii, instalatorii, electricienii, printr-o colaborare cu I.J.C.L.P.P., colaborare care nu s-a concretizat niciunul, deși locatarii, după cite am auzit, au completat niște formulare. Bănuiesc că, blocul fiind încă în termen de garanție, deci sub stricta noastră supraveghere, I.J.C.L.P.P. a așteptat să mai treacă un oarecare timp, pentru ca mai apoi, în cadrul unei analize, să stabilim tot ceea ce mai trebuie să remediem. Dar, din păcate, sint unele lucrări ce nu mai pot fi executate. Nu pot fi schimbate panourile mari, cele cu crăpături și denivelări, și nici lemnăria ușilor și ferestrelor. De asemenea nu poate fi reparată greșeala proiectantului care n-a prevăzut fereastră la baiele aflate pe exterior. Despre acea ușă care se deschide în sus, împotriva oricărei logici, nici nu mai vorbesc, intrucît ușa, după sistemul locatarului de la apartamentul 22, poate fi modificată. În concluzie, cu materialele primite, am făcut aproape tot ce-am putut. Promitem că pînă în final, pînă la expirarea termenului de garanție, acest bloc, 16E, precum și toate celelalte construite pînă acum, sau ce vor mai fi construite aici, pe bulevardul Republicii, să arate cît mai frumoase, cît mai confortabile. Rămîne ca și alți factori cu care colaborăm să audă această promisiune a noastră, a constructorilor.

Acestea fiind constatările și opiniile consemnate de-a lungul unui rapid efectuat într-un bloc din Ploiești, de pe bulevardul Republicii, nu ne rămîne decît să precizăm că nu subscriem decît parțial la opiniile inginerului Moroșan. Numai parțial, fiindcă referirile stăruitoare la obligațiile colaboratorilor par o încercare de a estompa răspunderea care revine, în principal totuși constructorului. Majoritatea deficiențelor constatate țin de modul defectuos, superficial în care unii dintre ei își fac datoria. Subscriem la părerea inginerului Moroșan: cu produse fără calitate nu poți face muncă de calitate, mai ales dacă proiectantul contribuie, după cum s-a văzut, substanțial, cu cite o idee scoasă parcă de la solduri. Adăugăm la aceasta, indiferența I.J.C.L.P.P.-ului din Ploiești, care ar trebui să fie purtătorul de cuvînt al locatarilor, dar a cărui activitate se rezumă la întocmirea unor formulare uitate, pare-se, în cine știe ce sertare.

N. VICTOR ■

Contraste pe Calea Moșilor

● Zi frumoasă de primăvară chiar și pe Calea Moșilor. Tinerii din fotografii nu sint incadrării șantierului de construcții. Ei lucrează la întreprinderea de echipamente periferice — București, și-au fost detașați pe șantier, ca să dea o mîină de ajutor constructorului. Numai că de la vorbe la fapte este o cale destul de lungă. La ora 11 și 5 minute, grupul de muncitori se afla într-o prelungită pauză de masă, cu deosebirea că de data aceasta nu se mîncă nimic, ci doar se degusta vin de Panciu. Este vorba de Vasile Geambașu, Ion Denițoiu, Adrian Jindiceanu și Gheorghe Răducu, toți lăcătuși la întreprinderea mai sus-amintită. Întregul chef se desfășura sub ochii constructorilor ce munceau pentru a scurta cît mai mult posibil timpul de dare în folosință a blocurilor.

● Am ținut să vedem cum se prezintă și cum sint date în folosință unitățile comerciale de la parterul blocurilor de pe Calea Moșilor. La blocul 48, din luna decembrie s-a deschis un magazin de mercerie și parfumerie. Pînă aici totul în regulă, numai că în magazinul respectiv plouă. Cele trei căldări așteaptă de citeva ori pe zi ca responsabilele Floarea Stoica și Marta Rizea să le deserte în stradă. Noaptea, cînd magazinul este închis, este cel mai greu fiindcă apa ajunge pînă în spațiile de depozitare a mărfii. Din acest motiv multe produse s-au depreciat. La magazinul de „Lactate“, de la numărul 42, responsabilă Maria Popa spune că știe de fiecare dată cînd locatarul de la etaj face baie: în unitate începe să curgă apă.

La magazinul de confecții bărbați, de la numărul 33-35, responsabilă Antoaneta Modan imi arată grupul sanitar, care are o particularitate. Ii lipsește, fiindcă a fost uitat de toată lumea, sifonul de pardosea. Zilnic, aici, vin ori constructori, ori proiectanți, examinează situația la fața locului, notează în tot felul de carnete, apoi dispar. Dar, sifonul de pardosea întîrzie să apară. Din acest motiv apa

este pompată cu ajutorul măturilor. Dorina Pavel, responsabilă magazinului de galanterie eopii, eînd a venit dimineața la unitate a avut surpriza să constate că treningurile și citeva costume pluteau. Acum, precizează responsabilă, bine că-i soare. Le-am pus la uscat.

Fotoanchetă de P. SORIN ■

● Șeful lotului de instalații, subinginerul Mihael Mladănescu, de la I.M.M.I., ține să precizeze că multe din motivele constatate de noi pe teren se datorează și faptului că mulți dintre locatarii uită robinetele deschise sau au făcut în interior diferite modificări. Dar, cel mai mare necaz al lotului de instalații este faptul că stația de pompare și de hidrofor — aferentă punctului termic nr 2, din decembrie al anului 1978 — nu are stăpin. Cu alte cuvinte nu a fost preluată de către beneficiar, adică de către I.C.A.B. De ce? Fiîndcă grupul de șantier numărul 3 a distrus întreaga izolație. La ora actuală, stația care a costat o multime de bani are motoarele arse, iar elementele de la tablourile electrice au fost furate. Pe lîngă faptul că de multe ori se cară apa cu gălețile, stația se află într-o stare deplorabilă. Se dau telexuri, se fac adrese — iar situația rămîne neschimbată.

Concret despre disciplină

După lapidare informații oferite de inginerul Ion Ghelcea, directorul Trustului local de construcții-montaj, anul trecut ei au realizat 2100 apartamente, iar în acest an și-au propus alte 3100, cu 1000 mai multe decât în anul precedent. În pofida unei acute lipse de zidari și dulgheri, s-au încheiat echipe complexe, chiar loturi specializate; s-a îmbunătățit continuu dotarea cu utilaje, mașini și agregate, s-au extins tot mai mult folosirea elementelor tipizate, a panourilor mari prefabricate și lucrul în acord global; actualmente se află în plin montaj o linie tehnologică de panouri mari, cu o capacitate anuală de circa 2000 de apartamente, ce va intra în producție chiar la sfârșitul acestui an.

Dar dacă intrăm mai în profunzimea lucrurilor, vom constata însă cu surprindere că pe aceleași șantiere vilcene se mai face uneori și lucru de mîntuială, costisitor și lipsit de calitate; se mai risipește materialele. Așa, de pildă, la blocul F, din strada Ana Ipătescu, întîlnim cele mai multe exemple în această privință. La etajul 8, în câteva apartamente, țevile de calorifer și radiatoarele erau pozate strîmb și neglijent executate de instalatorii din echipa lui Nicolae Costache. Pereții apartamentului 2, contractat de cetățeanul Constantin Popescu, sînt diformi și asimetrici, iar parchetul — datorită proastei execuții inițiale — a trebuit să fie total refăcut de parchetarul pensionar Andrei Popescu, tatăl proprietarului. „Parchetarii și-au bătut joc de meserie — ni s-a confesat bătrînul — și nu numai că au făcut lucru de proastă calitate, dar au risipit materialele; capetele ce rămîn din lamele ei le aruncă și, din grabă, nu caută să le mai folosească acolo unde se potrivește. Cu risipa de materiale pe care am văzut-o eu, cu mozaicul, faianța, fier-betonul, parchetul și mortarul recuperat s-ar putea construi în plus, chiar în acest bloc, cel puțin două-trei apartamente! I-am spus asta maestrului Alexandru Ștefan și i-am adus la cunoștință că pereții apartamentului sînt strîmb executați. Știți ce mi-a răspuns? Să-i dau suta, dacă vreau ca să mi-i îndrepte. Cît despre parchet, mi-a răspuns că, dacă nu-mi place, să pun mina și să-l îndrept și singur, ceea ce am și făcut, lucrînd efectiv aproape două săptămîni, fără nici un scăzămînt la costul de deviz. Și cînd te gîndești că apartamentul acesta costă peste o sută de mii de lei. Mulți finisori s-au cam învățat la ciubuc și acum e greu să-i dezveți...”

Intr-un alt apartament, faianța montată în baie de faianțarul Dumitru Merlea — bun specialist, aflăm, în astfel de lucrări migăloase — prozintă denivelări și intreruperi asimetrici, pentru că pornise strîmb cu montatul încă de la bază. Eram de față cînd medicul Cristian Bengescu, contractantul apartamentului 9, de la etajul trei, reclama constructorilor nerespectarea unor specificații contractuale, slaba calitate a mozaicului folosit în holuri, reducerea, fără consimțămîntul său,

la două treimi din peretele transparent de interior, confecționat din sticlă verde de Nevada. Omul se bucura de excelența compartimentare, de calitatea unor finisaje, însă îl nemulțumeau vîdit cele două omisiuni. Sigur, pînă la urmă lucrurile aveau să se lămurească, dar procedura ca atare rămîne supărătoare, generatoare de nemulțumiri.

O privire mai atentă asupra holurilor de acces reliefa pe alocuri luminatoare asimetric croite în zid, inestetice, zugrăveli pătate, pereți interiori „impuscați” din cauza varului, a celorlalte materiale superficiale pregătite. Apoi, beneficiarii mai multor apartamente reclamau, pe bună dreptate, calitatea inferioară a ușilor și ferestrelor în general asigurate de furnizorii din Brașov și Băbeni, din care cauză închiderile nu se fac ermetic.

Serioase neglijențe în efectuarea lucrărilor am întîlnit la apartamentul 16 al blocului 3, scara D, etajul 4, din str. Ana Ipătescu nr. 1: cînd plouă, apa se infiltră prin plafonul apartamentului, pătrunde în dormitor, în baie și bucătărie. „Vă dați seama că sîntem tare mîhnîți din această cauză — ne declara soția locatarului Ion D. Tomescu, zidar la I.G.O. Am reclamat cazul încă de-acum doi ani, de cînd s-a făcut recepția și ne-a fost dat apartamentul în folosință. Trei comisii s-au plimbat de atunci pe la noi. Au venit, au făcut constatarea, ne-au dat dreptate și ne-au compătimit, s-au angajat apoi că, în cel mai scurt timp, vor face remedierile de rigoare. Dar de-atunci, iată, au trecut doi ani și noi tot... așteptăm”.

Am adus cîteva din aceste constatări (pentru că mai sînt și altele!) la cunoștința conducerii întreprinderii și chiar a tovarășului Gheorghe Stoica, prim-vicepreședinte al Consiliului popular județean. Am discutat cu maestrul Ștefan Alexandru și cu alți cîțiva dintre cei direct implicați. N-am avut deloc sentimentul că ele ar fi cumva necunoscute. Ba, dimpotrivă. Am fost asigurat însă că există deja declarată o luptă deschisă împotriva unor astfel de anomalii și, cu noile măsuri ce vor fi luate, se vor întări controlul și disciplina pe toate șantierele, vor fi învinse o serie de greutăți inerente iar folosirea cît mai gospodărească a materialelor și nivelul calitativ al lucrărilor vor fi puse peste tot și definitiv în drepturile lor. Numai de n-ar fi niște simple declarații de complezență. Pentru că ar fi păcat ca prestigiul dobîndit cu atîta trudă de marea majoritate a constructorilor vilceni să fie umbrît de cîțiva care nu-și fac datoria. Aceste aspecte negative pot fi ușor lichidate, dacă ar exista mai mult interes și stăruință din partea tuturor celor chemați să concure la necontenita ridicare edilitar-gospodărească a unuiu dintre cele mai frumoase orașe românești. Autocontrolul, exigența controlului tehnic pe faze de execuție și mai ales creșterea intransigenței la recepție ar fi doar cîțiva din factorii capabili să concure cu mai mulți sorți de izbîndă la înlăturarea unor lipsuri care, deocamdată, se înfruptă nepermis din punga statului și a cetățeanului ajutat cu multe sacrificii să se vadă om cu casă nouă.

MIHAI STĂNESCU

Galațiul, o grădină și nu numai cu flori

— Și ce-o să plantați aici? întreb.

— Legume, zice Ion Căpățină, lăcătuș la Combinatul siderurgic de la Galați; vinete, morcovi și ceapă, castraveți și dovlecei, salată. Avem, care va să zică, patru copii. Cu noi doi fac șase! Eu și soția lucrăm la combinat, muncitori. Cumnatul, Ionel Zlat, care ne ajută, lucrează tot acolo. Cu toții locuim, uite, în blocul de colo. Cînd plecam de la combinat, ce să facem acasă?, venim aici, la grădină.

Am venit la Galați să descifrăm, cum s-ar spune, semnificația educațională a unei inițiative care tinde să intre în tradiție. Cel puțin așa gîndește primăria municipiului și, sinceri să fim, începem să credem și noi. La Galați, aveam să aflăm de la tovarășul Vasile Cojocaru, primarul municipiului, trăiesc 270 000 de suflete! Galațiul are acum 850 hectare de spații verzi. Reportajul de față nu va aduna în paginile sale multe cifre, dar vă rugăm să mai rețineți încă una: Galațiul se întinde pe o suprafață de 23 000 de hectare! Sigur, nu toată această suprafață este ocupată. La Galați, ca dealtfel în fiecare oraș, mai sînt și unele terenuri virane, mai sînt curți, mai sînt terenuri de pe care s-au demolat construcțiile și pe care se va construi în viitor: adică intr-un sau în doi. De ce pînă atunci aceste terenuri să rămînă de izbeliște?

— Lucrători ai primăriei, ne spune tovarășul Vasile Cojocaru, au mers pe teren și au identificat toate aceste suprafețe rămase libere prin demolare, sistematizare; au inventariat, pe circumscripții electorale, toate terenurile virane, curțile cu suprafețe nelucrate, fiecare palmă de pămînt care poate fi cultivată cu legume sau cu plante medicinale, cu flori. În urma acestei acțiuni, pe care nu o considerăm încheiată, am totalizat o suprafață de aproape 445 000 mp, adică aproape 45 de hectare!

— O mare și adevărată grădină!

— Da, o mare grădină municipală. Și ne-am gîndit că dacă oferim aceste suprafețe oamenilor muncii din municipiu, pe care, în urma unui plan de culturi bine chibzuit, să poată cultiva legume sau plante medicinale, s-ar putea obține cantități însemnate de produse. Multe familii, s-a dovedit aceasta în anii trecuți, au recoltat de pe aceste terenuri legume, zarzavaturile de care au avut nevoie, au desfăcut produsele care le-au prisoșit pe piață și în felul acesta au contribuit la aprovizionarea populației cu legume și zarzavaturi.

Alături de lăcătușul Ion Căpățină, pe același pogon de pămînt mai lucrează încă cinci familii: a lui Artimon Mortici, laminorist, a lui Ion Hurduc, maestru laminorist, familiile lui Costică Tănase și Sterzea Văduva, toți de la combinat, toți avînd în posesie cîte 800 mp. Anul trecut, oamenii care, în urma unor cereri scrise, au obținut unele suprafețe pe aceste terenuri virane, au obținut, conform planificării, peste 42 tone de legume, iar cei care au cultivat terenurile din curți, au obținut peste 773 tone legume! Parte din aceste legume, așa cum am mai spus, au fost consumate de cei care le-au obținut, parte au fost desfăcute pe piața municipiului, fără a li se pretinde cultivatorilor impozite. Anul acesta oamenii au fost îndrumați să contracteze surplusul de produse cu întreprinderea județeană de legume și fructe. Din evidența existentă pînă în prezent la Consiliul popular municipal rezultă că terenurile depistate sînt cultivate de peste 110 familii de oameni ai muncii, de pensionari, de alte persoane care vor să lucreze pămîntul de pe raza municipiului: Gheorghe Murgu, din micro 17, bloc M-1, ap. 19; Mircea Anghel, bloc O, ap. 64; Nicolae Cuhulea, bloc C-6, ap. 27; Costică Busuic, strada Mihai Bravu 21; Ion Antohe, bloc C-6, ap. 23, și alții.

— Cum au fost ajutați cu răsaduri? o întreb pe tovarășa Victoria Popescu, primvicepreședinte al Consiliului popular al municipiului Galați, care ne-a însoțit tot timpul în documentarea noastră pentru acest reportaj.

— În unele gospodării particulare am amenajat răsadnițe, iar răsadurile obținute le-am distribuit, firește contra cost, cetățenilor; în plus au mai obținut răsaduri și comisiile de femei, iar cei care au avut nevoie de cantități mai mari de răsaduri, le-au obținut tot contra cost de la întreprinderea de legume și fructe.

Dar s-a mai procedat și altfel: Ion Alexandru, de pildă, care a luat în chirie un teren viran de 1 000 mp în strada „1 Mai”, și-a construit singur un solar, și-a amenajat tot singur mai multe răsadnițe, așa încît acum nu duce lipsă de răsaduri: de sub straturile de mranită au răsărit de mult tomatele, ardeii de toate felurile, vinetele, castraveții. Pe măsură ce se termină o recoltă, ne spune Ion Alexandru, se plantează alta.

Dar această inițiativă, aflăm de la tovarășa Victoria Popescu, nu s-a terminat aici: „Am continuat acțiunea de depistare a terenurilor care pot fi lucrate și în întreprinderile din municipiu. Anul trecut întreprinderile din Galați au cultivat cu legume și plante tehnice o suprafață de 17 796 mp și și-au propus să obțină o producție de legume de peste 63 tone! Anul acesta suprafața cultivată de întreprinderile gălățene este și mai mare, Cu produsele obținute, întreprinderile își

îmbunătățesc aprovizionarea cantinelor-restaurant, iar surplusul îl valorifică la fondul centralizat al statului”. La întreprinderea „Laminorul”, unde ne aflăm acum, alături de tablă laminată, cresc tuberôze, gladiole și narcise. O seră de 120 mp asigură răsadurile de flori și de legume. Pentru că la „Laminorul”, laminoristii plantează pe terenurile din incinta întreprinderii nu numai flori, ci și legume: anul trecut, ne spune Victor Scorțeanu, directorul unității, s-au obținut, pentru cantina muncitorilor, 300 kilograme morcovi, 200 kilograme dovlecei, 250 kilograme castraveți, 300 kilograme roșii, toată cantitatea predata cu bon la cantină. Anul acesta suprafața cultivată cu legume, de către laminoristii, este mai mare și a fost repartizată pe secții: secția profile, atelierul inox, secția laminare și secția mecano-energetic. După ce termină lucrul, unii dintre muncitori mai întirzie cu sapa printre legume. Alții fac lucrul acesta în timpul în care laminorul se află în reparații. Timp pentru a îngriji o floare sau o legumă se găsește. Iar timpul acesta are și o valoare educațională, nu numai recreativă: familiile care au luat în lucru terenurile virane le lucrează cu copiii, îi învață, am văzut, să-și petreacă timpul cu folos, într-un fel de cult al muncii. Dar această acțiune, gîndită de edilii gălățeni, urmărîtă și condusă cu pricepere, conferă orașului lor, unul dintre cele mai frumoase din țară, o și mai mare frumusețe; ea, acțiunea aceasta de folosire rațională a fiecărei palme de pămînt, are și o funcțiune estetică: îmbracă orașul, unitățile și curțile lui în verdeață! Am văzut la întreprinderea „Avicola” un adevărat model de întreprindere, de mină de gospodari: unitatea se întinde pe 88 hectare! Pe 60 la sută din această suprafață sînt construcții. În rest, sînt alei de deservire și spații de protecție și utilități. Dedeșubt, se află îngropa-te conducte de apă, cabluri de curent electric, iar deasupra sînt plantate legume, flori de toate felurile, pomi fructiferi: în total, 15 000 de cireși, vișini, pruni, meri și peri, piersici și cași.

— Cum sînt îngrijiți? o întreb pe Victoria Manole, tehnician aici la ferma pe care o vizităm acum.

— Toamna, săpăm pămîntul cu hirlțele, noi, cele 36 de femei și 10 bărbați. Primăvara îi stropim, îi tundem. Adunăm frunzele, greblăm, săpăm din nou și printre pomi plantăm cartofi, fasole, flori, roșii, ceapă, morcovi și usturoi, verdețuri. Anul trecut am obținut aproape 1,5 tone fasole, 500 kilograme cartofi și multe alte produse.

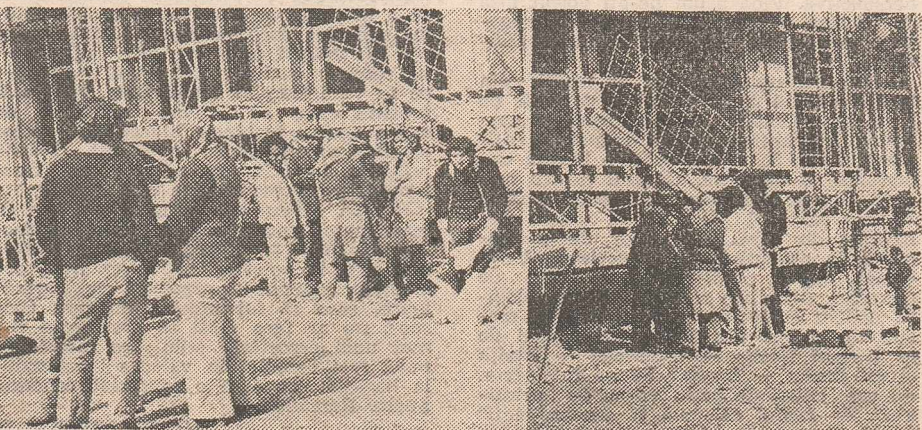
Anul acesta, unii fermieri au plantat și viță-de-vie, pe spalieri, așa cum scrie la carte; alții au plantat căpsuni, lălele, trandafiri. Sămînța și-o asigură din producția proprie, la fel și răsadurile: am văzut în centrala termică a unității zeci, poate sute de răsadnițe metalice cu răsaduri de toată frumusețea. Acolo, în centrală, e cald și căldura e folosită și pentru producerea răsadurilor, iar fochistul Ștefan Manole e și grădinar. La ferma B-3 există și un solar. Dumitru Niculeț, șef fermă, a avut o idee: a scos o conductă cu apă caldă la suprafață, a ramificat-o, a săpat un șanț și a acoperit conducta. S-a născut solarul! Obține acolo răsaduri, dar obține și salate, castraveți și alte legume, în chiar toul iernii. Ni s-au părut foarte pricepuți și foarte gospodari oamenii de la „Avicola”. Poate și pentru că sînt aici 1130 de femei? Poate, dar nici bărbații, cei care sînt, nu sînt mai prejos. Cu producțiile obținute, de fructe și de legume, de zarzavaturi, oamenii de la „Avicola” își îmbunătățesc hrana de la cantină. Ceea ce le prisoșește se vinde pe piață sau la întreprinderea de legume și fructe. Poate ar fi bine ca tot ce prisoșește să se vîndă printr-un magazin de prezentare, la muncitori, adică celor 1130 de femei, mame și soții, celor care obțin aceste produse, ușurîndu-le astfel munca din gospodăria proprie. Ar fi o măsură cît se poate de echitabilă! Tot aici, inginerul Ovidiu Folea, directorul unității, ne atrăgea atenția și asupra simțului estetic. L-am reținut și noi, dar directorul vroia să ne spună altceva: „Întreprinderea trebuie, zicea el, să atragă oamenii nu numai prin producție, ci și prin simț estetic. Acum 4—5 ani aveam o fluctuație de 200 la sută. Pur și simplu femeile mai ales plecau de la noi. Pe măsură ce întreprinderea și-a consolidat producția, și-a consolidat această gospodărie anexă, oamenii n-au mai plecat; iar ca să obții o încadrare la noi, trebuie să mergi în audiență”.

Directorul ne-a adus deci din nou la ceea ce am pomenit mai sus: adică la semnificația educațională a acestei inspirate inițiative, demnă de a fi preluată de cît mai multe orașe și comune. Poate și pentru acest fapt, în ziua în care ne documentăm pentru acest reportaj, în municipiul Galați avea loc o adunare populară organizată cu prilejul acordării municipalității de aici, a Diplomei de onoare, pentru rezultatele obținute în anul 1979 și pentru ocuparea locului IV în întrecerea socialistă între consiliile populare municipale, privind îndeplinirea și deoășirea sarcinilor de plan social-cultural, buna gospodărire și înfrumusețare a localităților.

GRIGORE NICOLAE

● Făcînd o plimbare pe Calea Moșilor, de la un capăt la altul, am notat cîți muncitori, la o oră destul de matinală, stăteau sau pur și simplu se făceau că muncesc. Cifra este exactă. 52 de constructori se aflau la șuetă, așteptînd ori să vină betonul, ori să vină unul dintre șefi, ori să se apropie pauza de masă.

Sînt cîțiva ani de cînd, sub conducerea inginerului Alexandru Forje de la ICEMENERG, își desfășoară activitatea un colectiv de cercetare unic în țara noastră, unic atît prin varietatea problemelor teoretice și experimentale abordate, singular, deopotrivă, și prin colaborarea activă a unor specialiști din domenii aparent inconvergente: fizică, istorie, mecanică, filologie, cibernetică, biologie, folclor. Această laborioasă confruntare științifică se recomandă, pînă la ora actuală, prin mai multe invenții consacrate unei mai judicioase utilizări a potențialului energetic, precum și prin studii de exegeză istorică, acestea din urmă constituindu-se și într-o disciplină nouă, denumită de cercetători inginerie istorică.

Recent, revista „Energetica” (numerele 11 și 12) a acordat un amplu spațiu studiului intitulat „Epuizarea potențialului energetic implicat într-un proces tehnologic industrial — factor esențial în prevenirea poluării”, ceea ce conferă, prin tipărire, celor doisprezece semnături ai articolului prioritate absolută în elaborarea unei noi ipoteze pentru o teorie generală neliniară a energiei. În fapt, este vorba de reunirea într-un concept unic a unor suite de observații, experimente și dezbateri teoretice privind modul de producere, transport, utilizare și conservare a energiei. Concepția își propune să demonstreze în esență următoarele: în prezent pe planeta noastră se consumă de 5—6 ori mai multă energie decît impune strictul necesar, rațional, al omeniilor; mai mult de cinci șesimi din această valoare se irosește, de cele mai multe ori, irecuperabil, datorită unui complex de factori subiectivi și obiectivi; această risipă se regăsește în principal în ceea ce numim, generic, poluare. Structurat pe considerente de strictă specialitate și elaborat prin mijlocirea calculului matematic, studiul se adresează în exclusivitate insului avizat. Am solicitat, tocmai de aceea, inginerului Alexandru Forje explicații suplimentare și pe măsura înțelegerii comune, ceea ce dînsul a consimțit de îndată, menționînd de la bun început că primele însemnări despre activitatea colectivului pe care îl conduce au apărut nu în publicații de specialitate, ci în revista „Flacăra”.

— După opinia noastră, criza energiei poate fi asimilată cu o criză a cunoașterii și înțelegerii mecanismului energiei. Am ajuns la această concluzie pe mai multe căi, dar primele observații au

izvorit din nemulțumirea față de modelele matematice utilizate în tehnologie. În lume există la ora actuală o adevărată modă de a se crea modele matematice. Atît doar că, de la modelul matematic și pînă la folosirea lui în practica curentă, este o cale lungă. Din păcate, de multe ori matematicianul devine autorul unui nou model matematic fără să cunoască structura faptului real. Acest lucru creează grave perturbații insului ce lucrează în proiectare, constrîns să corecteze mereu prin adaptări obiectul cuprins în datele de proiect. Nu întîmplător în acest domeniu s-a încetă-

paradoxal, o invenție a omului. Demonstrația reclamă procedee și termeni de strictă specialitate așa că propun să ne oprim aici.

— Spre ce aplicații practice a condus noua teorie a energiei pe care o propune colectivul dumneavoastră?

— Întrebarea poate fi pusă și invers: ce realizări și observații stau la baza teoriei noastre? Relația funcționează în ambele sensuri, deoarece dacă studiul îndelungat ne-au permis să formulăm această concepție, ea ne-a prilejuit totodată să trecem la rezolvarea unor teme de cercetare și de proiectare. Voi aminti

dute la stațiile de compresoare prin mijlocirea pompelor termice, agregate studiate la ICEMENERG și executate la Întreprinderea Tehnofrig din Cluj-Napoca. Asemenea pompe termice au fost montate și la Băile Felix și Băile Birghis.

— În colectivul dumneavoastră își desfășoară activitatea și specialiști ai unor domenii mai puțin tehnice. Ce legătură există, de pildă, între biochimia și noia teorie a energiei?

— În definierea concepției noastre ne-am bucurat de un sensibil aport din partea unor universitari brașoveni. Este vorba de prof. dr. Horst Bednar, de conf. dr. Victoria Bednar și de medicul Alice Marian care au demonstrat pentru întia oară în lume că A.D.N.-ul are o masă constantă în câmp gravitic, dar o masă variabilă în câmp electromagnetice, sau ceea ce aduce o nouă viziune în diagnosticarea bolilor neuromusculare și în biologie în general. Cunoșcînd aceste variații ale A.D.N.-ului, omul de știință avizat poate integra fenomenele biologice în structuri matematice, apreciîndu-le deci efectiv ca mărimi de calcul.

— Cine face parte din acest colectiv pluridisciplinar?

— Autorii teoriei enunțate sînt următorii: dr. ing. Mihai G. Pop, ing. Ioan Bogdan, fiz. Vasile Stratulat și subsemnatul, toți de la ICEMENERG. Din partea Universității din Brașov au colaborat: conf. dr. Lidia Simionescu, prof. dr. Giuseppe Munteanu, conf. dr. Ioan Inja, șef de lucrări Florian Andreescu, șef de lucrări Vasile Luca, șef lucrări ing. Radu Iovănaș, filozof Elena Teacă, chimist Brunnă Bednar. Din colectiv mai fac parte: ing. Manuela Chindea, asistentă la Institutul politehnic București, și ing. D. Stănculescu, proiectant la I.S.P.E. Multe mulțumiri aș dori să adresez, pe această cale, acad. prof. dr. Nicolae Teodorescu și prof. dr. Ioan Dumitru Mangeron care au urmărit îndepărtat lucrările noastre.

Un al doilea studiu, de data aceasta dedicat cercetărilor de inginerie istorică și datorat tot unui cerc pluridisciplinar condus de Alexandru Forje, a văzut de curînd lumina tiparului în publicația „Anale de istorie”. Este vorba de o sumară expunere a principalelor rezultate dobîndite prin extinderea instrumentului matematic la studiul faptului istoric. Vom reveni cu amănunte într-unul din numerele viitoare ale revistei noastre.

LIVIU TIMBUS ■

Un colectiv de cercetători români propune:

O NOUĂ IPOTEZĂ PENTRU O TEORIE GENERALĂ A ENERGIEI

tenit așa numitul „articol pentru neprevăzute”, în fapt o porțiță de scăpare pentru cel ce se vede nevoit să justifice diferența ivită între prețul real și costul prezumat al obiectului proiectat. Sînt cazuri cînd „neprevăzutul” depășește de cîteva ori calculul financiar inițial. Complicațiile apar, deci, ca urmare a necunoașterii suficiente pe plan teoretic a unui obiect sau produs nou ce urmează să fie realizat în tehnologie. Avionul Concorde a costat de cinci ori mai mult decît s-a prevăzută în deviz. Cu același coeficient de toleranță se procedează, îndeobște, și în proiectarea motoarelor electrice, unde se estimează de la bun început că puterea electrică ce urmează să fie produsă de o asemenea instalație poate fi cu 10% mai mare sau mai mică decît cifra scontată. Eroarea apare, după observațiile noastre, datorită faptului că în domeniul electrodinamicii se utilizează în continuare ecuațiile lui Maxwell, care reprezintă un simplu postulat, deci o simplă convenție. Am constatat experimental că aceste ecuații sînt departe de a exprima o realitate. În natură nu există linie dreaptă, aceasta reprezentînd,

cîteva dintre acestea. Am arătat astfel că pierderile de energie la transportul energiei electrice de înaltă tensiune sînt altele decît cele luate în considerație. Am propus în acest sens soluții practice. Am demonstrat apoi că la topirea metalelor se pot consuma cantități mult mai mici de energie. Dovada concretă a fost făcută prin proiectarea unei instalații de topire a metalelor prin suprapunerea mai multor cîmpuri de energie. Instalația sudează instantaneu și fără electrozi de sudură. Ea se află expusă la ICEMENERG, la Universitatea din Brașov și la „Casa de știință și tehnică pentru tineret” din același oraș.

O altă invenție se referă la gazeificarea reziduurilor rezultate prin spălarea hulei. Demonstrația a fost făcută la Brașov de către cîteva membri ai colectivului nostru. S-a dovedit, astfel, că acest steril este un combustibil foarte bun: aproximativ 2300 kilocalorii pe kilogram. Experimentul a fost efectuat pe o stație pilot construită în incinta universității. Voi mai aminti apoi că Truștul de construcții hidrotehnice a acceptat să experimenteze recuperarea căldurii pier-

**Realizări și cercetări la nivel mondial,
dar și un drum prea lung pentru marile turbine:**

REȘIȚA — REȘIȚA, VIA BUCUREȘTI

La Centrul de cercetări științifice și inginerie tehnologică pentru echipamente hidroenergetice din Reșița, unde s-a semnat actul de naștere al hidroagregatelor românești, s-a întîmplat recent o istorie cu tîlc. Un beneficiar străin interesat să importe inteligență tehnică românească, adică să colaboreze cu acest centru cunoscut și peste hotare, a solicitat unul renumit institut de consulting din Elveția să trimită un reprezentant la Reșița pentru a se convinge de capacitatea de cercetare și concepție a partenerului prezumat. Aceasta este practica internațională: înainte ca o firmă sau o țară să încheie un contract de cercetare, proiectare sau producție de echipament hidroenergetic, care în mod obișnuit implică investiții importante, se apelează la o prestigioasă companie de consulting pentru un studiu prealabil asupra potențialului științific al partenerului. Cum s-ar spune, să se convingă dacă merită osteneala.

Specialistul elvețian a vizitat centrul de la Reșița, a discutat îndelung cu confratria săi români și s-a interesat îndeosebi de laboratorul de cercetări pentru mașini hidraulice, înalt cît trei etaje și înzestrat cu aparatură sofisticată, inclusiv un calculator de proces pentru conducerea și prelucrarea complicatelor măsurători. Apoi a declarat:

— Am recunoscut și unele instrumente din țara mea, dar trebuie să mărturisesc că, în ansamblu, în Elveția nu avem nimic comparabil, atît pe planul dotării, cît și al forțelor umane angajate.

Or, un astfel de laborator constituie inima cercetărilor pentru echipamente hidroenergetice, fiindcă doar pe un model la scară redusă se pot finaliza studiile și verifica eficiența soluțiilor. — Nimeni nu construiește o hidrocentrală experimentală! Specialiștii reșițeni cu care am vorbit ne-au arătat că ei nu cunosc laboratoarele din S.U.A. și Japonia, dar că față de celelalte țări ale lumii consideră laboratorul lor drept unul de prim rang. De altfel, tocmai aici s-au testat turbinele (în model) care înzestreză gigantul hidroenergetic din țara noastră, aci a fost, dacă ne putem astfel exprima, rampa lor de lansare.

În momentul de față, centrul din Reșița este angajat într-o acțiune de importanță națională, vizînd utilizarea potențialului amenajărilor de joasă cădere, ceea ce marchează o etapă nouă în hidroenergetica românească. Se știe că pînă în prezent, efortul principal a fost direcționat spre căderile înalte. Acum a venit rîndul și celor joase, adică cu diferențe de nivel sub 20 m. Rezultat:

— Pînă ieșim noi la pensie sperăm să fie utilizat întreg potențialul hidroenergetic al României!

Lată deci perspectiva, sintetizată într-o formă sprintară de interlocutorii noștri, doctorul inginer **Viorel Cimpean**, de la laboratorul de mașini hidraulice, inginerii **Toader Cucos**, șeful atelierului de cercetări pentru mașini electrice, și **Dumitru Onea**, șeful colectivului de echipamente de reglaj.

— Pînă în prezent — arată ei — nu a fost „atacată” joasa cădere, fiindcă țara noastră nu dispunea de așa-numitele hidroagregate bulb. Aceste echipamente speciale, intrate relativ de puțină vreme în atenția cercetătorilor pe plan mondial, prezintă un dublu avantaj: permit utilizarea potențialului amenajărilor de joasă cădere și necesită consumuri de metal și, în general, investiții mai reduse decît turbinele Kaplan, în uz la noi. Cît privește hidroagregatele bulb reversibile, ele au fost lansate de francezi în 1965, la centrala mareemotrice de la Rance. Ele au însă o utilizare mult mai largă decît folosirea energiei fluxului și refluxului mării și oceanelor. Nu este rațional ca noaptea, cînd cererea de energie electrică scade, să se interrupă funcționarea unor grupe termoenergetice (și cu atît mai puțin a celor nucleare, în viitorul apropiat). Soluția constă în folosirea energiei excedentare de pildă pentru pomparea apei în canalele de irigație. Asadar, în hidroagregatele bulb reversibile apa circulă în două sensuri, o dată producînd energie, a doua oară consumînd energie. Obul, de la Slatina la Dunăre (unde hidrocentralele cu agregate bulb se află deja în construcție), Portile de Fier II, iar într-o perspectivă ceva mai departe Mureșul și Someșul așteaptă aseme-

nea hidroagregate. Doar în cincinalul 1981—1985 puterea nou instalată va fi de 1000 MW.

— Care este aportul inteligenței tehnice românești?

— Toate aceste hidroagregate sînt de concepție proprie. Dealtfel, în prezent există extrem de puține realizări în acest domeniu în lume. Metodele de concepție a modelului și partea de proiectare incorporează elemente de noutate pe plan mondial. Amintim că bulbul reversibil de la Slatina de 13,7 MW a primit premiul I pe țară pentru creația tehnico-științifică la Festivalul național „Cîntarea României” și premiul I (modelul experimental) la Salonul național de invenții 1979.

Nu trebuie dedus din cele ce preced că rezistența nu s-ar mai preocupa de căderile înalte și foarte înalte. Dimpotrivă, au proiectat, între altele, hidroagregatele de tip Francis pentru căderi foarte înalte, respectiv pentru centrala de la Riul Mare — Retezat, cu o cădere de aproximativ 600 m, deci la limita superioară pe plan mondial pentru acest tip de agregate. Și aceste turbine sînt de concepție românească, ele reprezentînd o dezvoltare a experienței cîștigate în proiectarea pentru hidrocentrala Măriselu de pe Someș. Agregatul se execută la Întreprinderea constructoare de mașini Reșița, I.C.M.R.

O altă perspectivă: echipamentele pentru așa-numitele hidrocentrale de acumulare prin pompi.

— Pomparea apei în amonte în cursul nopții, în timpul gurilor de sarcină, pentru acumularea unor rezerve de energie reprezintă o preocupare de arzătoare actualitate, poate chiar un punct de cotitură în energetica mondială. În S.U.A., de pildă, numărul centralelor de acest fel ce se vor construi în viitorul zece ani va echivala pe cel al hidrocentralelor convenționale. La centrul din Reșița, 1981—1985 va constitui perioada de cercetare și asimilare a agregatelor necesare în acest scop, urmînd ca ulterior să se construiască și în România asemenea hidrocentrale.

— Asadar, un program vast de cercetări, ancorat în realitatea imediată și de perspectivă. Pînă acum ne-ati vorbit însă de succese. Există oare și aspecte negative, care stînjinesc această muncă realmente creatoare?

— Sîntem unicul centru de profil din țară autorizat în a prezenta garanții pe baza măsurătorilor pe model conform normelor internaționale, iar industria reșițeană, I.C.M.R., a acumulat o bogată experiență în domeniu. Centrul nostru asigură practic întreaga concepție pentru hidroagregate, I.C.M.R. fiind unicul beneficiar din țară. Deci totul, de la concepție la execuție, se concentrează la Reșița. Totuși, aparținem Institutului de cercetări științifice și inginerie tehnologică pentru echipamente energetice și mașini de ridicat din București. Atunci de ce traseul Reșița — București — Reșița și nu Reșița — Reșița? Să ne înțelegem, nu este cîtuși de puțin vorba de „prestigiu”, de faptul că am fi „subordonați” cuiva în loc ca să ne autoadministrăm

etc., ci de o birocrație inutilă, de așteptarea îndelungată a unor avize, de circulația hîrțurilor pe sute de kilometri, în loc de sute de metri, de îngreunarea unui proces de muncă fără nici un folos pentru nimeni. Cel puțin, așa ne apar nouă lucrurile.

— Experiența institutelor centrale care coordonează cercetările într-un sector sau altul s-a dovedit extrem de fertilă. Înțelegem însă că la dumneavoastră este vorba de un caz cu totul special.

— Într-adevăr, avem un profil unic în țară. Noi concepem, noi (respectiv I.C.M.R.) producem, lanțul începe și se încheie la noi, asta e situația, și totuși mai toate hîrțurile, chiar cele de importanță minoră privind chestiuni de administrare și contabilitate, recuzite etc. sînt obligate să ia drumul Bucureștiului. De altfel, avem impresia că nici colegii de la Institutul din Capitală nu sînt prea fericiți de această situație, cu atît mai mult cu cît, în marea lor majoritate, au o altă specialitate. Credem că s-ar putea găsi o soluție convenabilă. Este vorba, desigur, doar de un punct de vedere, pe care-l supunem atenției ca posibilă bază de discuție.

O altă problemă deschisă — de importanță vitală aceasta — este, după părerea interlocutorilor noștri, aceea a împărțirii cadrelor:

— Ultima serie de absolvenți ne-a fost repartizată în 1972; de atunci, aflulug de tineri bine pregătiți spre centrul nostru — repetăm: unicul din țară pe profil de turbine hidraulice — practic a încetat. Și aici, considerăm noi, trebuie ținut seama de o situație specială, în sensul că deși sîntem un centru de cercetări, absolvenții repartizați nouă nu s-ar rupe nici un moment de producție, specificul muncii noastre reclamînd colaborarea strînsă, permanentă, obligatorie cu uzina, cu I.C.M.R. Zi de zi, cercetătorii sînt prezenți în uzină, acordînd asistență tehnică în fabricație și chiar la montaj. Asadar, în cazul de față, repartizarea de pe băncile facultăților a unor tineri pasionați de meserie nu ar contraveni, ci s-ar integra organic în orientarea perfect justă de a îndruma pe absolvenții învățămîntului superior spre producție. Dacă nu se vor lua măsuri de întinerire a cadrelor — ne referim exclusiv la centrul nostru — ce se va întîmpla? Îmbătrînim, fără a fi pregătit cum se cuvine schimbul de mîini pentru turbinele hidraulice, sector de bază al energeticii românești. Merită reflectat, intrucît, pe măsură ce trece timpul, problema devine mai acută.

Fără îndoială, dificultățile expuse mai sus de interlocutorii noștri nu au împiedicat realizarea unor progrese notabile, relevante parțial și în acest articol. Discutarea problemelor ridicate și rezolvări corespunzătoare, care să intrunească un larg consens, nu ar face decît să accelereze ritmul unei cercetări științifice menite să pună mai complet în valoare inestimabila bogăție pe care o reprezintă energia apelor României.

LIONEL NIȚESCU ■

Pentru protejarea mediului ambiant

Ca toate părerile și concluziile sentențioase, și cele care absolutizează efectele nocive ale pesticidelor denaturează sau prezintă parțial imaginea faptului real. Marile sporuri agricole din ultimele decenii ar fi fost de neconcepțibile fără aportul industriei chimice, fără antidăunătorii, ericicide, fungicide, fără aceste variate mijloace de apărare, în lipsa cărora, afirmă specialistii, livezile și culturile de cereale și plante tehnice ar fi fost nevoite să plătească un imens tribut: aproximativ 30 la sută din totalul producției anuale.

Efectele secundare și de nedorit ale acestor adjuvanți ale economiei agrare sînt indeobște cunoscute. În lanțul causal al deteriorării mediului ambiant, ecologia așază și acțiunea pesticidelor, substanțe cu efecte persistente, degradabile în timp îndelungat și deci poluante. Iată de ce sînt ani de zile de cînd cercetătorii din lumea întreagă se trudează să realizeze produse cu proprietăți asemănătoare, dar nenocive pentru animalele cu sînge cald și chiar pentru anumite specii de insecte. În acest scop, ca întotdeauna, omul de știință a recurs la modelele și schemele naturii, în dorința de a obține produse similare sau asemănătoare. Astfel, chimistii și-au îndreptat din nou atenția asupra florilor de piretru cunoscute încă din antichitate pentru efectele lor insecticide, utilizate pe scară largă în urmă cu mai bine de trei decenii, dar abandonate odată cu explozia petrochimiei mondiale și ca urmare a producției masive de pesticide dobîndite pe bază de compuși halogenați, carbonați și derivați de fosfor. E cazul să mai arătăm, totodată, că piretrinele — substanțele active ale plantei amintite — au fost identificate și izolate în perioada 1920—1930. Extragerea lor din plante s-a dovedit, însă, extrem de costisitoare, deci de la bun început, odată cu revenirea în

actualitate a florilor de piretru, s-a pus problema obținerii principiilor active prin mijloacele chimiei de sinteză.

În țara noastră, realizarea piretrilor pe cale de sinteză a făcut obiectul unor cercetări începute încă din 1970. Meritul principal revine profesorului dr. ing. Margareta Avram, șefa catedrei de chimie organică a Facultății de chimie industrială a Institutului politehnic din București. Cercetările au fost finalizate cu concursul Centrului de chimie organică din cadrul

Pași mari spre realizarea primelor pesticide netoxice

ICECHIM, iar de aici dorim să amintim contribuția tovarășului inginer Ilie D. Dinulescu.

Interlocutorii noștri au dorit de la bun început să ne înștiințeze că sînt foști studenți și colaboratori apropiați ai profesorului Costin D. Nenitescu. Amănuntul își relevă importanța dacă avem în vedere faptul că una din trăsăturile de esență ale regretatului savant a fost pasiunea pentru cercetările de avangardă. Celebrulul organician îi datorăm, între altele, studiarea și realizarea în țara noastră, în perioada 1949—1952, a sulfamidelor, antimalaricilor și pesticidelor (produsul cunoscut sub denumirea de DDT), studii la care au participat și cercetătorii Margareta Avram și Ilie Dinulescu. Din 1970, profesorul Margareta Avram este dealtfel titulara cursului de pesticide și tot din acel an datează,

asa cum aminteam, și obținerea la scară de laborator a piretroizilor sintetici. Interlocutoarea noastră și celor ce i-au fost colaboratori în această privință le revine astfel meritul de a fi anticipat cererea mondială de antidăunătorii netoxici.

Piretrina se caracterizează printr-o structură foarte complicată, fiind alcătuită din cicluri de trei atomi de carbon, obținerea ei pe cale de sinteză implicînd o îndelungată și laborioasă activitate. La ora actuală sîntem în măsură să anunțăm că primii analogi realizați în laborator se recomandă prin virtuți comparabile cu cele ale produșilor naturali și în multe privințe se dovedesc chiar superiori acestora. Iată cîteva caracteristici notabile: toxicitate față de insecte, spectru larg de acțiune, nu sînt toxici pentru mamifere, nu dau fenomenul de obișnuință, nu pun probleme în legătură cu poluarea, sînt biodegradabili. Iată și părerea unui expert în materie, inginerul dr. Tudorel Baicu, directorul Institutului de cercetări pentru protecția plantelor:

— Piretroizii realizați în România și trimiși la noi pentru experimentare au dovedit proprietăți biologice active. Doresc să relev în mod deosebit acțiunea produșilor Fenovalerat, Neopinamina și Permetrin. Sînt netoxici pentru oameni și animale, dar extrem de combativi împotriva dăunătorilor. S-au dovedit cu toate acestea toxici pentru pești, deci atenție în această privință! Începutul este mai mult decît promițător și sperăm că, odată cu producerea lor pe cale industrială, vom realiza o adevărată revoluție în domeniul administrării pesticidelor.

Iată așadar că, antrenati în vasta acțiune pentru conservarea mediului ambiant, cercetătorii români au izbit, printre primii în lume, să realizeze antidăunătorii cu un spectru larg de acțiune dar lipsiti de toxicitate, eveniment ce marchează o adevărată victorie și ne îndreptățește să privim cu optimism eforturile omului pentru protejarea naturii și a legilor ei ancestrale.

LIVIU MAIOR

De la Pasteur la strada Ilioara

Pe strada Ilioara, în cartierul bucureștean Balta Albă, aproape de întîlnirea orașului cu cîmpia, se află un complex sanitar-veterinar, cel mai mare din țară, în a cărui alcătuire intră Dispensarul veterinar al sectorului 3, Clinica veterinară a municipiului, Laboratorul pentru controlul alimentelor de origine animală, Inspectoratul sanitar-veterinar al județului Ilfov. O echipă de medici și un corp de tehnicieni și de laboranți veghează, aici, în „foc continuu”, asupra vacilor, vițelilor, căilor, minșilor, oilor, micilor, porcilor și purcelilor, asupra ovrănișilor și asupra animalelor mici din I.A.S.-uri, din C.A.P.-uri, din ferme, din întreprinderi și instituții, din ogrăzi ale oamenilor. Cabinete de consultații, laboratoare, secții de observație clinică sau de spitalizare a animalelor, de regulă modern echipate (chiar dacă medicii clinicii acuză lipsa unui aparat Roentgen de clasă tehnică ridicată, aparatul pe care-l au în dotare fiind depășit), alcătuiesc un mare și complex asezămint al sănătății „celor care nu cuvîntă”, un loc în care animalele sînt ajutate să nu lupte singure împotriva bolilor, a accidentelor, a tot ceea ce ar putea fi stovă sau sici potențialul lor biologic ori ecologic.

Chestiunea cu „foc continuu” — ne spune dr. Dumitru Dumitrescu, șeful dispensarului și șeful clinicii — nu-i o metaforă. Animalele internate în clinică trebuie îngrijite, supravegheate, tratate zilnic, drept pentru care doctorii și ajutoarele lor nu prea știu ce-s duminicile, ce-s sâmbăturile, ba, uneori, nici ce-s vacanțele. Epizootiile, „bolile de largă difuzabilitate”, cum le numesc specialiștii, nu mai sînt o problemă (de șapte ani, de cînd s-a înființat această clinică, pe teritoriul guvernat de ea nu s-a înregistrat nici o epizootie), dar cei ce apără sănătatea animalelor trebuie, ni se spune, să stea mereu cu pușca la picior și cu ochii în patru, spre toate zările. Febra aftoasă, pesta porcină sau aviară nu știu ce-granițele, o boală gravă declarată în, să zicem, Brazilia, mare exportatoare de animale și de carne, pune în stare de alarmă nu doar America, ci și Europa. Cînd, în vara trecută, într-o țară vecină s-a declarat o astfel de boală în rîndul vacilor, medicii Clinicii veterinare din București (și nu numai ei) n-au mai plecat în concedii. Tot ei, acești medici care vindecă vaca bolnavă a C.A.P.-ului din Popești-Leordeni sau din Gîlna, care fac injecții gînilor din ogrăzile Bucureștilor, care cos piciorul rupt al unui cal de povară sau laba strivită a unui ciine de vinătoare, făcînd, deci, fiecare cam de toate, într-o plurivalență a exercițiilor gesturilor alinătoare pe boli și specii pe care medicina umană nu o cunoaște, au în răspundere, împreună cu alte foruri (precum clinica Facultății de medicină veterinară), acute probleme privind ceea ce numeam mai sus potențialul vital al unor specii, ecologia lor, drama împușării unora sau a proliferării peste măsură a altora. Mulți oameni de bine, ne aminteste dr. D. Dumitrescu, au atras atenția, în ultimii ani, asupra primejdiei dispariției unor specii rare, animale sau păsări-monumente ale naturii, cum ar fi pelicanii sau acvilele. Ce se mai poate face pentru ele? Se pare că nu se mai pot face prea multe lucruri, pelicanii, de pildă, se află acum într-un prelungit

amurg biologic, potențialul lor vital, ca specie, a secat, ei înșiși nu mai vor să lupte, primindu-și dispariția cu blazare. La fel, de fapt într-un alt fel, dar cu consecințe identice, adică provocatoare de dispariție, s-a întîmplat cu vulturii din Carpați, aceștia din urmă fiind masacrați de om, masacru comandat de prejudecata (impăunată, ca orice prejudecată, cu argumente „științifice”) rolului lor nefast în economia vinatului. Ultimul vultur zăgan a fost ucis cu alice de iepuri în 1927, lângă Turnu Roșu. Ultima pereche de vulturi bruni din specia „Aegyptius monachus” a fost semnalată în Carpați în 1966. La un examen cu adevărat științific, intervenit ca totdeauna prea tirziu, s-a putut stabili că acești vulturi suri, negri sau fumurii, departe de a concura apetitul cinegetic al omului, erau în fond niște rezonabili olimpicieni, deloc nefastați ci, dimpotrivă, asemeni tuturor viețuitoarelor, cu un rol necesar în menținerea echilibrului ecologic. La o altă scară, lupta pentru stîrpirea animalelor mici din București și din alte orașe (luptă, pînă la un anumit punct, necesară, înnulțirea peste măsură a cîinilor și pisicilor fără stăpîn fiind inconcepuabilă în condițiile marii aglomerații urbane) se poate transforma, prin ignorarea legilor ecologice, într-un fapt cu efecte de nedorit. E demonstrat, de pildă, rolul pisicii în menținerea echilibrului ecologic al unui oraș, e demonstrat că raticidele, neajutate de vinătorii cu dinți și gheare ai șobolanilor și ai șoarecilor, se vădese de efect limitat, uneori doar ca simple paleative. Problema păstrării fondului ofensiv, adică vital, al unor specii, a vocației lor de a dura, mai mult, de a-și crește numărul și calitățile sau capacitățile biologice, se pune, desigur, în mod special, în cazul viețuitoarelor ce ne dau carne, ouă, lapte sau lînă, a animalelor și a păsărilor „de rentă”, cum se zice, capitol în care medicina veterinară din țara noastră, inclusiv prin eforturile clinicii din Ilioara, și-a impus, în anii din urmă, o contribuție dintre cele mai salutare. La Clinica veterinară din Ilioara vin, ni se spune, la practică numeroși studenți, nu doar români, ci și străini, rezultatele acestei instituții fiind notabile, mai cu seamă, în planul combaterii bolilor de reproducție ale vacilor și ale bolilor tineretului taurin, porc și ovin. Cei trei medici ai clinicii (interlocutorul nostru, dr. Dumitru Dumitrescu, care răspunde și de secția medicală, dr. Ruxandra Nicolescu, responsabilă secției de boli contagioase și parazitare, și dr. Ivana Filea, care are în grijă secția de chirurgie și obstetrică) sînt, în acest domeniu, deopotrivă practicieni și cercetători, străduindu-se a fi, în toate, la curent cu noul, pe care adesea îl și propulsează. Un animal „de rentă” (foarte rentabil!) asupra căruia își concentrează, în prezent, cercetările, este neruca, cu blana ei scumpă, dar și cu marile ei pretenții de îngrijire. Crescătorii de neruci înființate în ultimul timp în țară au reclamat prea desele afecțiuni pulmonare ale prețioaselor animale și primejdia, din această cauză, a împușării lor. În colaborare cu Institutul Pasteur, medicii din strada Ilioara testează, la ceasul de față, cu adresă expresă pentru crescătorii de neruci, un vaccin anti-jigodios cu efecte superioare, care, în

viitor, va fi combinat cu vaccinul anti-hepatic.

Apropo de știință, de cercetare, dr. D. Dumitrescu e de părere că s-ar impune o colaborare mai strînsă cu forurile științifice ale branșei, cu Facultatea de medicină veterinară din București, în primul rînd. Și el și colaboratorii lui resimt, ne spune, nevoia de a participa, nu oricînd și oricum, ci conform unui plan precis, cu desfășurări periodice, la activitățile cadrelor de specialitate ale facultății, pentru a-și ridica încontinuu calificarea, în contact cu noutățile extreme ale profesiei. Așa cum resimt și nevoia unei prezențe regulate, desfășurate calendaristic, a cadrelor facultății în mijlocul lor, al practicienilor clinicii, participare cu folos pentru ambele părți și, evident, pentru animalul bolnav.

Revenind la chestiunea animalelor „de rentă”, transcriem încă o sugestie a dr. D. Dumitrescu. Este vorba de creșterea în orașe a animalelor și a păsărilor de curte, creștere care, incurajată de recente hotărîri de partid și de stat, se lovește încă, zice interlocutorul nostru, de niște stavile arbitrare, ridicate de necunoașterea sau de neînțelegerea unor condiții. Sigur, nu poți crește găini în bloc, o poți face numai în curte, aici lucrurile sînt limpezi, între numărul ouătoarelor și metrii pătrați de curți și grădini existente, să zicem, în raza sectorului 3 al Bucureștilor putîndu-se stabili oricînd o relație certă, din care să deduci un folos, adică un drum de urmat. Mai complicată e chestiunea oilor și a vitelor mari. Se impune ca și numărul lor să crească, desigur, în condiții de atență dirijare, pentru a nu transforma municipiul într-un spațiu de viață mai puțin salubru. Ne aflăm, aici, în Ilioara, în zona Dudeștilor, unde cîndva erau vreo 7000 de vaci, unde azi crescătorii particulari dacă mai tîn vreo două sute. Ei, poate, ar crește mai multe, dar unde și cum să le pască? Spații intravilan bune pentru pășuni încă există, dar destinațiile care li se dau nu tîn cont de recente hotărîri. Chiar aici, în spatele clinicii, e un întins teren mocîros, ce, parțial și semănat, ar fi o mană pentru crescătorii de vaci ai zonei. Doctorul Dumitrescu a avansat această idee, dar i s-a răspuns că pe acest teren (de mai mult timp transformat într-o uriasă groapă pentru gunoarie) se va construi un poligon pentru o școală de șoferi. Dr. D. Dumitrescu (care-i și șofer...) se îndoiește că terenul în cauză constituie cea mai bună alegere pentru scopul ce i s-a spus, atît din punctul de vedere al investiției pe care o presupune remodelarea și nivelarea locului, cit și din acela, deloc neglijabil, al accesului dificil al mașinilor pe drumurile cu totul precare care conduc aici. Crescătorii de vaci, în schimb, sînt chiar aici, în casele care înconjoară locul.

Va trebui, desigur, ca organele în drept să decidă, în urma unei analize judicioase, dacă dr. Dumitru Dumitrescu greșește sau are dreptate.

În ceea ce ne privește, ne-am bucurat să găsim, într-un București aflat în plină expansiune a noutăților arhitectonice și edilitare, a confortului citadin de cea mai contemporană finută, oameni care, iată, sînt cu inima lîngă pămînt, lîngă vite și lîngă cai, lîngă animale mici, lîngă păsări, lîngă natura de care, oricîte ziduri am înălța între noi și ea, nu ne putem despărți, nu trebuie să ne despărțim.

ILIE PURCARU

Invențiile? Nimic mai simplu!

Exista, și încă mai există și acum, un mai vechi necaz al oamenilor de pe ogoare, necaz ce survenea îndeosebi toamna, la recoltatul mecanizat al porumbului de pe mari suprafețe, cînd, în urma combinelor, probabil și din cauza imperfecțiunii acestora, rămneau pe cîmp și putrezeau însemnate cantități de resturi de coceni. Neavînd posibilitatea de a le acuna în timpul record impus de ritmul alert specific campaniei, foile de coceni și chiar nenumerate tulpini întregi, pînăși de știuleți și alte nutrețuri grosiere se duceau, cum s-ar zice, pe apa simbetei, ceea ce însemna un gol în baza furajeră, mai puțină hrană pentru iernatul animalelor și, implicit, mai puțină carne și lapte mai puțin.

Ce-ar trebui însă făcut? s-au întrebat bunii gospodari. Neîntîrziat să găsim o soluție!, și-au zis și au și pornit să investigheze atent posibilitățile proprii cîteva mecanizatori și ingineri din cadrul Trusului stațiunilor de mecanizare a agriculturii-Timișoara.

Ideea de a concepe și realiza o mașină capabilă să stringă pînă la ultimul fir și să toace astfel de resturi furajere grosiere a încolțit inițial în mintea inginerului mecanic Ion Peica. Aflînd de ea, tovarășul Nicolae Doggendorf, directorul trustului, nu numai că a găsit-o foarte binevenită, dar a și întreprins măsurile de a se trece neîntîrziat la materializarea ei. Unde? În Consiliul unic agroindustrial Lovrin, la Stațiunea de mecanizare a agriculturii Gottlob, unde există mai demult și tradiția inovației, și o înclinație anume spre invenție, spre lucrurile de excepție. Oamenii semeaului, în frunte cu directorul Andrei Dzamba, cu șeful de atelier Ion Vesa, cu mecanicii Augustin Sterbling, Nicolae Hag și Ioan Hassensteifel, au îmbrățișat ideea cu toată căldura, cu întregul lor entuziasm. Dar cum orice mașină nu se face doar din idei, ci și din piese, din multe și diferite materiale, cineva a întrebat: de unde pîi fi procurate?

— Asta nu-i o problemă de nerecolvat! i-a liniștit pe confrății săi intru idee și acțiune, inginerul Peica. Le procurăm din piese și subsansamble recuperate.

— Cum adică?! s-a mirat sincer cel ce pusese întrebarea.

— Foarte bine. Le luăm pur și simplu de la combinele și tractoarele vechi, date la casare. Le recondiționăm pe unele, le adaptăm pe altele...

De la tractoarele dezmembrate au fost recuperați și recondiționați cilindrii de fontă trebuitori, adică tot ce mai rămăsese bun în ele. Două roți, cele mici, din față, au fost luate tot de la un tractor bun de... aruncat la fier vechi. De la o combină CSU, ajunsă și ea la casat, s-au folosit transmisia cardanică și grupul conic; un rotor cu palete, pentru elevatorul noului agregat, a fost reținut de la o altă combină ajunsă la vremea retopirii, iar o serie de roți dințate, axul portucuitei, mai multe fulii și curele de transmisie tot de la niște CSU-uri au fost salvate. În sfîrșit, tabla trebuitoare pentru carcasă și oțelul pentru cujele rotative au fost luate direct de la platforma de fier vechi. Tot de acolo au fost luate profilele de fier și țevile necesare triunghiului de direcție.

Și iată cum, încet-încet, în decurs de cîteva luni, din astfel de materiale la îndemîna oricărui S.M.A., s-a închebat și a prins contur noua mașină. Conventional și provizoriu, deocamdată (nu vîd de ce n-ar rămîne definitiv!), s-a numit **Mașina de adunat și tocat coceni**. Experimentată în toamna anului trecut pe terenurile unităților agricole din comuna Gottlob, noua mașină a dat rezultate neașteptat de bune. Pe acolo pe unde trece, nu lasă în urmă decît pămîntul negru; adună și toacă tot ce înlînește vegetal în cale — coceni, foi de coceni, pînăși de porumb, cioclăi, ierburii și troscoți. Purtată după tractor, în agregat cu o remorcă, ea are o productivitate de 12 hectare pe zi, cam de trei ori mai mare decît o combină CSU.

De curînd, ca urmare a rezultatelor bune cu care s-au soldat testările și experimentările făcute pe terenurile unităților agricole de stat și cooperatiste din Consiliul unic agroindustrial Lovrin, mașina de adunat și tocat coceni a fost omologată și brevetată ca invenție. Autori: ing. Ion Peica, Nicolae Doggendorf, Andrei Dzamba, Ion Vesa și un colectiv de mecanizatori de la Stațiunea de mecanizare a agriculturii-Gottlob. În prezent, există deja confecționate gata și au intrat în dotarea S.M.A.-ului 10 astfel de mașini, în trei variante, realizate în procent de aproape sută la sută din piese și subsansamble recuperate din dezmembrarea combinelor și tractoarelor uzate.

Noua mașină se dovedește, așadar, pe cit de economică sînt raportul costului său de fabricație, pe atît de eficientă din punct de vedere productiv. Ea dovedește însă, în același timp, și nu-i mai puțin important, spiritul gospodăresc și novator al specialiștilor din Trusul S.M.A.-Timișoara și mai ales al celor de la Stațiunea de mecanizare a agriculturii din Gottlob, al căror exemplu se cere nu numai apreciat, ci și larg generalizat peste tot unde există astfel de posibilități, unde oamenii vor cu adevărat să-și pună mîntea la încercare.

MIHAI DOLJANU

Complexul agricol de la Dragomirești — o idee despre agricultura totală

Ne-a îndemnat de data aceasta să mergem către Dragomirești, comună întinsă, destul de aproape de Tirgoviste, nu gândul, care nu ne-a înșelat niciodată, că oriunde sînt oameni se vor fi aflînd și lucruri importante de scris, ci mai întîi, mărturisim, curiozitatea pe care tovarășul Florea Ristache, prim-secretar al Comitetului județean de partid Dimbovița, reușise să ne-o stirnească prin felul său așezat, temeinic și limpede de a vorbi despre ceea ce, pe loc, am intuit a fi o idee nouă și foarte promițătoare despre agricultură, o imagine mai puțin convențională despre munca pămîntului. Cum drumurile sale duceau, în acea zi, chiar în acea parte a județului, a mers și dinsul cu noi. Am trecut prin Dragomirești, am ieșit din comună și nu la mare depărtare de ultimele case ale satului mașina a părăsit firul asfaltat al șoselei și s-a avîntat pe un drum croit de-a dreptul peste cîmp, lat și el și neted ca un drum județean. De o parte și de alta, pe kilometri întregi, un gard din plase de sîrmă prinse în stîlpi de beton. La întretăierea altor drumuri trase cu rigla, parcă, pe suprafața în culori pastelate acum, la începutul lui mai, a cîmpeii, ne abatem în stînga și coborîm la „Ferma de elită” a Dragomireștilor. Fermă de oi. De elită, pentru că oile, rasă bună, „Coridaly”, au fost aduse tocmai din Noua Zeelandă. Ferma aparține întreprinderii județene de îmbunătățirea și exploatarea pajștilor, al cărei director, Alexandru Buzatu, ne spune ceea ce și bănuim, că intenția este de a ameliora rasele locale prin lotul adus de la tocmai de astfel de departări. „Avem acum, adaugă directorul, un efectiv de

1 850 de capete. Anul trecut am obținut 113 miei la o sută de oi. Anul acesta procentul este de 114, foarte apropiat deci de cel din țara de origine, 115. Un astfel de procent, socotesc, arată cum nu se poate mai bine cum este îngrijită turma de către cei nouă oameni care lucrează aici”. Marian Toma este unul dintre ei. El este baciul fermei. De fel și din Pucheni, din același județ, dar și-a căutat aici un loc de muncă împreună cu Dumitru Pahonțu și Dumitru M. Ion dintr-altă comună dimbovițeană, Malu cu Flori. Citeștei locuiesc permanent la fermă, și numai ei știu cel mai bine cum s-a desfășurat, la ore neprevăzute din zi și din noapte, „campania de fătări” din primăvara aceasta. Marian Toma roagă să se facă distincția între munca lui și aceea a unor muncitori sezonieri la care, din cîte a auzit, apelează unele unități zootehnice. El n-a pornit doar în căutarea unor bani ci ca să muncească ceea ce muncise și pînă atunci, într-o ocupație, singura din lume, pe care o cunoaște și-i face plăcere. A avut în viața lui turmă de oi, personală, nu mare, doar 50 de capete, s-a calificat în această muncă, mai spune, de mic copil, și e limpede că a adus la Dragomirești, unde i s-a ivit prilejul de a se ocupa de o turmă mare, întreaga priecoperă de a îngriji și de a ști ce să ceară animalelor. Plin de minărie, împreună cu Ioana Badaea și tehnicianul Gheorghe Goglea, scoate dintr-un saivan la lumina zilei berbecul care va purta numărul 50 038 tot atîta vreme cît va avea urechea pe care stă înscris acest număr. De nu s-ar zbate cu forța celor 110 kilograme care-i face pe cei trei oameni să-și incor-

deze mușchii, ai zice că e un sac de lînă. Pe ușile saivanelor ies aburi calzi, în valuri albe, pierzîndu-se în aerul răcoros al zilei. „Cu timpul vom construi aici, în incinta fermei, un pui de seră” — spune directorul Alexandru Buzatu. Și acesta este al doilea detaliu al gândului dintru început și atotcuprinzător, cum vom vedea, că la Dragomirești se are în vedere o agricultură pe care am numi-o de pe acum totală.

Dragomireștii, mai aflăm, e un sat plin cu duzi. Tot în cadrul fermei se amenajează un spațiu pentru creșterea viermilor de mătase. Al treilea argument, notăm — după „ferma zootehnică” pe care am văzut-o și „sera” despre care ni s-a vorbit.

Trecem pe lângă silozuri — unul este încă plin cu furajele recoltate anul trecut — și intrăm pe unul dintre drumurile, desenate parcă, așa cum spuneam, cu rigla, pe marginile căruia se văd cîteva oameni trebăluind. Între timp directorul Alexandru Buzatu ne lămurește că ferma este inconjурată de o pășune model, irigată prin conducte îngropate care permit obținerea unor mari recolte de furaje și, desigur, siguranța că recoltele acestea vor fi obținute chiar și în vreme de secetă. Cele 400 de hectare de pășune sînt împărțite în opt parcele de cîte 50 de hectare. Păienjenisul drumurilor despre care vorbeam mărginește aceste parcele. Pe marginea acestor drumuri, aflăm în sfîrșit, vor fi plantați 40 000 de tei. O bună parte au și fost plantați. Chiar în ziua cînd am fost la Dragomirești, cîteva oameni, Petre Chirescu, Isidor Simion și Ion Jitaru împreună cu inginerul Ion Marinescu de la Inspectoratul silvic, construiau din niște araci și șipci apărători pentru tulpinile fragede plantate din cinci în cinci metri, cum scrie la carte, pentru că teiul e arbore care crește cu coroană bogată. Peste vreo zece ani, ca să ne îngăduim această perspectivă, „Plafar”-ul va avea în masivul de tei de la Dragomirești o susă sigură de aprovizionare. Notăm

aceasta ca pe un alt element care ne îndreptățește să afirmăm că la Dragomirești se are în vedere înființarea unui adevărat complex agricol. Și mai adăugăm încă unul: înființarea, în același perimetru de care vorbim, a unei ferme apicole de 20 000 de stupi. Albinele care se vor încărca de nectarul celor 40 000 de tei vor face în același timp polenizarea trifolienei și gramineelor de pe cele 400 de hectare ale pășunii.

Astfel natura e pusă să lucreze într-un circuit imaginat de om în sensul însuși al lucrului naturii. Recapitulînd, e lesne oricui să inchege o tablă de materii a produselor unității agricole de la Dragomirești: carne, lapte, lînă, nutrețuri, lemn căutat pentru furnire ori fabricarea de materiale didactice și instrumente muzicale, sursă de aprovizionare pentru „Plafar” și materii prime pentru industria medicamentelor, miere, mătase naturală. Și de ce n-am aminti aici și farmecul și poezia naturală care se atribuie astfel acestei fișii de pămînt? Căci dincolo de considerentele ei economice, această acțiune va fi atras pe organizații ei, de bună seamă, și prin imaginea splendidă a celor 40 000 de tei izbucniți în floare într-o dimineață de primăvară spre vară.

De la „ferma ovină Dragomirești” la „complexul agricol Dragomirești” se întinde, credem, distanța de la agricultura „măruntă”, care „fură” — fie și prin muncă — un crîmpei din zestrea și darurile naturii, la agricultura concepută în spiritul unei munci și al unei gândiri totale și unificate. Cînd naturii i se restituie ritmurile ei firești în care plantele și vieuitoarele despre care omul și-a zis că-i sînt folositoare se înțeleg, parcă, de la sine, frumusețea însăși a pămîntului sporește astfel încă multumirea omului care se trudește să fie nu numai a „banilor”, dar și a ochilor și a sufletului.

DUMITRU CONSTANTINESCU

— Stimate tovarășe Scăunaș, dorește să vă mărturisesc că sînt puțin dezorientat. Am venit acum, la Sinaia, în mod special. Mi-am zis: e început de sezon, deci mai puțin turiști, mai multă muncă organizatorică, potrivit moment pentru a discuta mai pe indelete cu directorul coordonator al O.J.T. Prahova despre unele probleme ale turismului intern și internațional. Cînd colo, tovarășul Ion Scăunaș, mai ocupat ca oricînd, nu-și poate face timp din cauza multiplexelor probleme care, pur și simplu, îl demolează. Dacă acum, la început de primăvară, sinteți atît de ocupat, ce se întîmplă în plin sezon?

— Și de data aceasta socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din țîrg. De la bun început rețineți că noi nu avem sezoane. Noi lucrăm cu întreaga capacitate tot timpul anului. Este adevărat că avem momente de mare solicitare în lunile toride ale verii și în cele friguroase ale iernii, dar aceste suprasolicitări au devenit pentru noi o obișnuință care ne cam ridică tensiunea. Faptul că de mulți ani nu am mai avut reclamații, atît de la turiștii interni cît și de la cei externi înseamnă că ridicarea tensiunii celor 2 700 de lucrători ai noștri a rămas o treabă internă a colectivului pe care îl conduc, care nu a reventat sub nici o formă în afară. Aceasta este dealtfel un principiu sfînt în munca noastră: clientul trebuie întîmpinat cu căldură și dragoste chiar dacă pe undeva grijile îi scormonesc creierii.

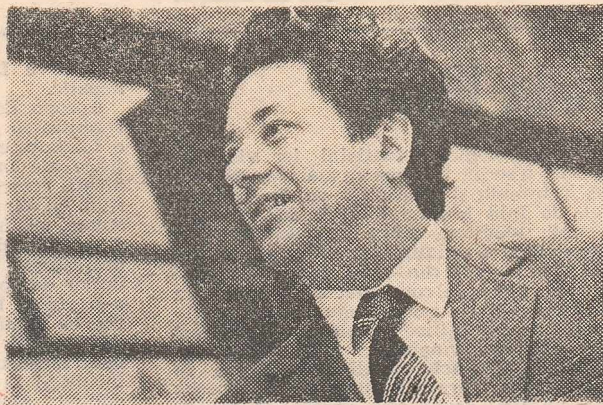
— Oficiul județean de turism Prahova coordonează și îndrumă stațiunile Sinaia, Bușteni, Breaza, Slănic, Cheia și officile din Cîmpina și Ploiești. Nu-i o treabă simplă și nici ușoară. Spuneți-mi sincer, cum vă este somnul de noapte, atît cît îl aveți?

— Lucrurile sînt mai complicate decît le văd cei din afara meseriei noastre. Vreau să notați o cifră: într-un an, prin fața personalului nostru defilează 500 000 de turiști români și străini. Jumătate de milion de pretenții, jumătate de milion de idei, jumătate de milion de oameni veniți să se odihnească și pe care nu trebuie să-i dezamăgim. Ei plătesc și dorește să fie bine serviți. Noi știm acest lucru și așa procedăm. Am numit în munci de răspundere oameni verificați din punct de vedere al competenței cît și al atașamentului pentru meserie, al dragostei pentru om. În funcții operative, responsabili de hotel sau de restaurante au fost numiți numai acei tovarăși care au dovedit că se încadrează normelor noastre chiar dacă la capitolul studii erau deficitari. Am ajuns la concluzia că în munca de administrator de hotel cele mai bune rezultate le dau femeile. În toate hotelurile avem acum — rețineți — numai femei. În alimentația publică am numit tineret, de data aceasta oameni cu carte, care în mod obligatoriu au trecut prin tot purgatoriul meseriei.

— Este imbucurător că femeile dau rezultate atît de bune. Numind femeii în munci de răspundere nu ați făcut decît să îndepliniți o sarcină de partid. Dorește să aflăm mai multe lucruri despre această interesantă măsură, cu atît mai mult cu cît am auzit că la unele mari hoteluri sînt responsabile foste femei de serviciu. Cum rezolvă ele dialogul cu străinii, cum înlocuiesc formele contabile?

— Avem asemenea responsabile și chiar ne mindrim cu ele. Fiind de mulți ani în meserie au deprins un minimum de vocabular care, la nevoie, le permite un scurt dialog în una din limbile de circulație. Dar asta nu este treaba lor. La recepție avem oameni pregătiți care se descurcă foarte bine. Responsabilul de hotel are alte sarcini: curățenia, funcționarea perfectă a instalațiilor sanitare, liniștea din

„Am ajuns la concluzia că în munca de administrator de hotel, cele mai bune rezultate le dau femeile”

timpul nopții, ponderarea cheflilor. Nimeni nu poate face la un hotel treabă mai bună decît o femeie. De 4 ani nu am mai primit reclamații în ceea ce privește activitatea din hoteluri. În activitatea noastră, hotelul este piesa de bază. Aici vine omul întîi și contează enorm această primă impresie.

— Și deci, puteți dormi liniștit?

— Aș! Liniștit nu voi dormi niciodată, dar măsuri de siguranță sînt obligat să iau. Fiecare stațiune are cîte un responsabil care se bucură de libertăți de competență. Asta înseamnă foarte mult. Responsabilii veghează la buna desfășurare a activității oamenilor din subordine, aducîndu-mi și ei puțină liniște în somn.

— Incepeți să mă convingeți că a fi director O.J.T. pe Valea Prahovei este un adevărat galop de sănătate.

— O, ce departe sînteți de realitate! Cei din afara problemelor de turism așa ne judecă. Află, prietene (termenul e deformație profesională, eu te fac prieten și cine știe ce mai apare la ziar), că nopțile mele de insomnie se numesc de foarte multe ori Aeroportul Otopeni.

— Curios. De ce?

— Din N motive avioanele de pe traseele externe nu vin la timp. Pentru noi este o adevărată tragedie nerespectarea orarului. Cu cît turistul vine mai obosit, cu atît este mai irascibil și pus pe gilceavă. Și noi sîntem obligați să zîmbim. Mai am o obsesie. Mi-e frică de incendii. Cred că nu mai este cazul să spun de ce. Ați citit probabil în ziare ce înseamnă un incendiu la un hotel.

— Mărturisesc că dacă aș fi în locul lui Ion Scăunaș aș simula incendiul, din dorința de a verifica felul cum sînt antrenate cei care au ca sarcină paza contra incendiilor.

— Nu-i o treabă simplă. Totuși, acum doi ani, împreună cu organele de resort, am „pus” un incendiu la Hotelul Păltiniș. Atunci am ieșit bine. Dar nu ne-am culcat pe lauri. Echipele sînt antrenate și verificate în permanență. Dar incendii nu am mai simulat de atunci.

— Conduceți officul de turism de pe Valea Prahovei și aveți sediul la Sinaia, perla Carpaților românești. Această situație, după părerea mea, vă obligă la un spor de exigență mai ales în fața turiștilor străini, care-și raportează pretențiile la stațiuni similare de aiurea și uneori la Sinaia de altădată. Din păcate am străbătut o perioadă cînd de dragul de a în-

depărta trecutul s-a distrus și ce nu era de distrus. Este adevărat că am văzut multe vile restaurate așa cum erau ele odată, dar cred că este prea puțin. Frumusețea și faima stațiunii parcă se pierd în modernismul care începe să se contureze din ce în ce mai pregnant. Iată hoteluri pe verticală, iată teleferic, iată schi-lift, iată marile restaurante cu sute de locuri, cu chelnerii din ce în ce mai grăbiți, fără acel zîmbet profesional deschizător de apetit. Parafrazînd celebrul vers, ne întrebăm: s-a stins, oare, faima falnicei Sinaie?

— Nici vorbă. Sigur că și Sinaia a traversat o perioadă grea, datorită unor edili care, înțelegînd greșit istoria, au sărit peste cal. Dar a trecut. După cum bine ați remarcat, acum se duce o serioasă campanie pentru reasezarea tuturor clădirilor la condițiile existenței lor. Sîntem încă la început. Asta nu înseamnă că nu vom continua să construim pe verticală pentru că sîntem, iată, aproape de anul 2000. Subliniez că munca noastră de repunere a stațiunii la parametrii de altădată continuă și în domeniul gastronomiei. Restaurantul Parnu, fostă proprietate a lui Grigorescu, era renumit pentru supă și rasol. Ne străduim să-i redăm această veche faimă. Dorim să repunem în drepturi grătarul pe cărbuni. Căutăm ultimii gratarații în viață pentru a putea transmite această meserie, azi din păcate pe cale de dispariție.

Dorim să facem un restaurant unde să se servească numai în frac și unde tinuta să fie obligatorie. Poate o să zîmbiți, dar să știți că un asemenea restaurant este foarte educativ. Din păcate, bunele maniere ne mai lipsesc. Nu putem încheia acest capitol fără a aminti de trei negustori care au adus o mare contribuție la creșterea faimei orașului: hotelierul Kübler, despre care vorbește și Caragiale, Riegler cu renumitul său parc și restaurant sau celebrul cofetar Kalimzakis. Dorim și în această direcție să continuăm tradiția.

— Înainte, de aici, de la Sinaia, se urca pînă hăt-depart. Se mergea pe jos pe poteci marcate și tinerii se opreau pe la cabane. Cabanele fiind azi pe cale de dispariție, nu înseamnă distrugerea implicită a excursiilor cu piciorul, a turismului propriu-zis? Luăm chitara, suim cu telefericul, dă-i cu băutura. Zicem apoi e-am fost la munte. Adevăr grălesc?

— După părerea mea, drumeția în cea

mai pură acceptiune a cuvîntului, nu este pe cale de dispariție, dar cunoaște alte forme tocmai din cauza fantasticei sale dezvoltări. Romanticul cabanier cu al său măgăruș este astăzi piesă de muzeu, dar cabanele organizate pe alte principii au rămas și chiar se vor dezvolta. Continuăm să menținem poteci marcate. Dacă astăzi potecile sînt ceva mai puțin bătute, de vină nu sîntem noi. Poate că în școli dragostea pentru munte, pentru drumeție ar trebui mai insistent cultivată. Important rămîne faptul că se merge mult pe poteci.

— Orice-ați spune dumneavoastră tot n-o să mă convingeți că parfumul vechiului oraș nu este pe cale de dispariție. Nu mai avem pareul de odinioară, chioșcul cu celebra fanfară, trăsurile cu frumoșii cai. Pentru că istoria noastră este și viața noastră, haideți din nou în trecut. Aflăm cu acest prilej că Sinaia își dobîndește faima cu mult înainte primului război. Încă de atunci a fost construit primul skating (patinoar pentru patine cu rotile) din România. Cred că era și printre primele din lume. De ce s-au gândit edili de atunci la un skating? Din simplul motiv de a da o compensație vizitatorilor din timpul verii. Să închidem ochii și să vedem cum arătau o pereche de patinatori pe acea vreme...

— Există un plan amplu care are în vedere multe. Sigur că lucrurile nu se pot face de pe o zi pe alta, dar nu peste puțină vreme vom beneficia de o explozie florală, unde nu este exclus să putem asculta și fanfara militară. Atunci poate vom vedea din nou puzderia de copii în jurul fanferei.

— Dorește acum să abordez o problemă aparent mai dificilă despre care este bine să discutăm noi și nu alții. Privesc străinii care străbat Bucureștiul și am constatat că mulți dintre ei sînt oameni trecuți chiar de a doua tinerețe. Am impresia că mai mult sîntem vizitați de pensionari decît de oameni în plină vigoare. Dacă este așa, înseamnă că o anumită categorie de turiști ne ocolește pentru că, probabil, nu le oferim ce pot găsi în altă parte. De frumuseți naturale nu decem lipsă...

— Adevărul se află, ca de obicei, la mijloc. Iarna sîntem vizitați de turiști tineri sau aflați la prima tinerețe dar din păcate turiștii care vin vara sînt în marea lor majoritate oameni mai în vîrstă. Asta-i realitatea și e bine să o cunoaștem exact.

— Ajunși aici haideți, cu puțin curaj, să punem degetul pe rană, nu așa de dragul de a arăta lipsurile, ci în speranța că ele vor putea fi înlăturate.

După părerea mea, în materie de turism cu străinii nu am reușit încă să concurăm marile stațiuni mai ales la capitolul distracții. Să fim sinceri, turistul aflat la cumpăna anilor nu prea găsește multe de făcut la noi și riscă să fie invadat de plictiseală. De asta spuneam mai la începutul discuției că Sinaia are o anumită tradiție de aparat. Tradiția Sinaiei înseamnă și distracție.

— Este foarte adevărat. Vă dau un exemplu. Hotelul Intercontinental din București este ocupat, în marea lui majoritate, de oameni de afaceri. Ei bine, unii dintre aceștia sîmbătă și duminică pleacă cu avionul în capitale apropiate pentru a-și petrece timpul. Oare nu ar fi mai bine să se urce în mașină și să vină pentru două zile la Sinaia? Acesta ar fi doar un exemplu. Din multe altele care ar trebui să ne îndemne să nu preocupăm eforturile.

DAN BIRLĂDEANU

Zilele ce au premers victoriei

8 mai 1945

Știrile zilei

La înfringerea Germaniei hitleriste, România a participat cu 538 536 oameni. Unitățile române au eliberat 1 237 localități în Ungaria și 1 722 în Cehoslovacia, valoarea trupelor sale atingând numărul de 16 divizii. La luptele aeriene, aviația română a sprijinit operațiunile forțelor aliate cu 40 000 militari și peste 500 avioane. În ceea ce privește efectivele angajate în luptă pentru înfringerea nazismului, România s-a situat pe locul al patrulea, după Uniunea Sovietică, Statele Unite ale Americii și Anglia, iar din punct de vedere al contribuției economice aceasta s-a ridicat la peste un miliard de dolari (valoarea dolarului din 1938). Papele de arme ale armatei române au fost citate în numeroase ordine de zi ale Comandamentului român, în 7 ordine ale Comandamentului Suprem sovietic, în 21 de comunicate de război sovietice și în alte documente. Peste 300 000 de soldați, subofițeri și oițeri români au fost decorați cu ordine și medalii de război românești, sovietice, cehoslovace și ungare.

3 mai 1945

„TOTUL PENTRU FRONT, TOTUL PENTRU VICTORIE!”

● Consiliul de administrație și cenzorii Cooperativei brutarilor români au depus ieri suma de 50 000 lei.

● Corpul didactic și elevii Liceului comercial de fete nr. 3 au dăruit pentru ajutorarea copiilor din regiunile pustiite de războiul hitlerist suma de 12 000 lei.

Știrile zilei

● Armatele aliate au pătruns în München. Trimisul Agenției Reuter transmite: München este leagănul tradițional al mișcării naziste. În el s-a născut partidul nazist al lui Hitler. Aici se afla vestita berărie în care a fost pus la cale primul „putsch” nazist.

● Hitler se pare că a murit. Sursele care dau știrea n-au căpătat încă acum nici o confirmare, iar din cercurile politice engleze se lasă impresia că moartea lui Hitler nu este decât o încercare de mistificare.

● Mussolini a fost executat.

4 mai 1945

Comunicat al Marelui Stat Major al armatei române: „La vest de riul Morava, trupele române au continuat să înfrângă rezistențele germano-maghiare pe tot frontul lor de acțiune și, pătrunzând adânc spre nord, s-au apropiat de importanții orași și nod de comunicații Kromerjij. Au fost cucerite peste 30 de localități printre care cele mai însemnate sînt: Babite, Ialubi, Velgrad, Roștin, Zdoumki”.

Știrile zilei

● Berlinul a căzut! Ieri, la orele 15, comandamentul capitalei Reichului și statul său major au depus armele și s-au predat trupelor sovietice.

● Trupele mareșalului Tito au făcut joncțiunea cu trupele armatei a 8-a.

● Armatele germane din Italia au capitulat!

● Postul de radio german a anunțat moartea lui Hitler. Paris: Purtătorul de cuvânt al generalului Eisenhower a declarat că știrea

mortii este în vădită contradicție cu știrile anterioare aflate de la Himmler și generalul Schillenburg.

Ultimele știri prin radio:

● Postul de radio Moscova a transmis în cursul nopții de vineri că purtătorul de cuvânt al Ministerului propagandei germane a anunțat aseară că Hitler și Goebbels s-au sinucis.

Din țară

● Un grup de elevi progresiști de la liceele „Matei Basarab” și „Barbu Delavrancea” din București au plecat în mijlocul țărănilor din satul Luica din județul Ilfov pentru a le dăruii unele agricole. Au fost predate două pluguri nr. 7, apoi 5 sape și 5 seceri.

● Comitetul sindicatului ziaristilor profesioniști a adresat prin posturile de radio un salut în care s-a angajat să ducă mai departe lupta împotriva fascismului.

5 mai 1945

Din țară

● Direcția viticulturii și horticulturii aduce la cunoștința cultivatorilor de zarzavaturi că a pus în pregătire circa 10 milioane fire de răsăd — roșii, varză, vinete, ardei grași și ardei lungi. Aceste răsăduri vor fi distribuite în a doua jumătate a lunii mai la preț mult redus prin comitetele cetățenești, sindicale etc.

● Premiul I pentru clădirea cea mai frumoasă împodobită în cinstea zilei de 1 Mai: C.F.R. — 250 000 lei — pentru pavozarea Gării de Nord.

Știrile zilei

● Trupele frontului II bielorus au cucerit orașul Barth.

● Armatele aliate au cucerit orașele Innsbruck și Salzburg.

● Noi joncțiuni între trupele sovietice și anglo-americane. Hamburgul a fost ocupat!

Comunicat al Marelui Stat Major al armatei române: „La vest de riul Morava, trupele române, continuând înaintarea spre nord pe tot frontul, au cucerit alte 25 de localități. În zona nord-vest și nord-est Ugerski Brod, trupele noastre, luptînd în legătură cu unități sovietice, au eliberat peste 60 localități”.

Ultimele știri prin radio:

● Zvonuri insistente au circulat ieri în capitalele aliaților că Germania va capitula necondiționat.

6 mai 1945

„TOTUL PENTRU FRONT, TOTUL PENTRU VICTORIE!”

● Muncitorii de la Uzinele electrice din Brașov au donat salariul lor pe zece ore, însumînd un total de 204 203 lei.

● Muncitorii salinei Tg. Ocna au organizat o întrecere patriotică pentru mărirea producției. În cadrul acestei întreceri, două echipe au reușit să ridice producția de la 16 000 kilograme, la 24 000 kg sare.

● Telegramă: „Noi, metalurgiștii de la Metazer-Bacău, în adunarea noastră de azi, am hotărît să lucrăm cite 10—12 ore pe zi pentru ca să mărim producția și să susținem guvernul pentru refacerea țării”.

Două fapte de muncă extraordinare

La Teiuș, rezervoarele de păcură ale depoului de locomotive au fost perforate. În acest moment critic, ce amenința cu o catastrofă, mecanicul Arifon Lazăr s-a băgat în păcură pînă la gît, astupînd găurile din cazane. În urma acestui fapt, el a stat în spital, iar astăzi e încă bolnav.

Mecanicul de locomotivă Nicolae Frandea a salvat trenul 3 511 încărcat cu muniții și explozibile pentru front. El a văzut cum ardeau fusul și cutia de grăsimi și, deși trenul ar fi putut sări în aer din minut în minut, s-a repezit să le stingă, reușind salvarea trenului.

7 mai 1945

Comunicat al Marelui Stat Major al armatei române: „În zona nord-est Ugerski Brod, mai multe divizii române, atacînd neîntrerupt, au realizat înaintări însemnate, ocupînd peste 28 de localități. În regiunea nord-est Trencin, trupele noastre, cu care au colaborat și unități sovietice, după ce au forțat riul Vag, au pătruns 20 kilometri spre nord-vest, eliberînd mai mult de 40 localități”.

Din țară

● Bonurile de alimente valabile de sărbători:

- piine, bon 126 pentru 300 gr.
- mălai, bon 14 pentru 300 gr.
- zahăr, bon 2 pentru 400 gr.

● După rapoartele primite la Ministerul agriculturii, în 48 de județe, suprafața însămînțărilor de primăvară a ajuns la 3 800 000 hectare. În județele Dimbovița și Olt s-a însămînțat 97 la sută din suprafața prevăzută în planul de cultură de primăvară.

● Posturi de radio anunță că la Reims reprezentanții lui Doenitz și ai comandamentului german au semnat actul de capitulare. Deocamdată știrea n-a fost confirmată.

● Posturile de radio Londra și Paris au transmis discursul lui Churchill.

● Radio Moscova anunță cucerirea Dresdenului.

„TOTUL PENTRU FRONT, TOTUL PENTRU VICTORIE!”

● La rafinăria Brazi a Creditului Minier, o echipă de muncitori a montat o instalație într-un timp mult mai scurt decît cel proiectat.

● Reprezentanții Comisiei Aliate de control au felicitat și premiat pe muncitorii de la „Colombia” Ploiești, care, prin tr-o muncă îndrăginită, au terminat o lucrare de pipe-still în 30 de ore în loc de 48 de ore.

Comunicat al Marelui Stat Major al armatei române: „Trupele române în strînsă legătură cu cele aliate au continuat operațiunile ofensive spre vest, atîngînd linia Mojerburg (28 km nord, nord-vest Brno, Ostrov, Veverška Bitiska), înaintarea continuă”.

9 mai 1945

Ora 4 dimineața: ostilitățile din Europa au încetat

„După 6 ani de război dezlănțuit de cotronitorii fasciști, după 6 ani de măcel, teroare, întuneric și crimă, hitlerismul a fost zdrobit grație glorioaselor armate sovietice, vitezelor armate americane, engleze și franceze, precum și a luptei hotărîte a tuturor popoarelor iubitoare de pace și libertate. Deasupra unei Europe zbuciumate de ani războiului se ridică din nou zorii păcii și ai reconstrucției”.

Din Ordinul de zi adresat armatei de ministru de război al României:

„Ziua Victoriei pentru noi Români a făcut să se împletească cu ziua sărbătorii noastre naționale trezind în sufletul tuturor tot trecutul nostru glorios, toate năzuințele și speranțele noastre de viitor, toată strădania și sacrificiile poporului nostru de-a lungul veacurilor pentru libertate și prosperitate”.

Din țară

● Din ordinul d-lui Petru Groza, președintele Consiliului de Miniștri, avînd în vedere terminarea războiului și anunțarea victoriei, camuflajul se desființează cu începere de astăzi 9 mai, atît în Capitală, cît și pe întreg teritoriul țării.

MIRCEA RAIU ■

Partidul, centrul vital al națiunii

(Urmare din pagina 1)

politică conducătoare a societății”. Viața a demonstrat și demonstrează cu forța exemplarelor că misiunea istorică pe care Partidul Comunist Român și-a asumat-o, încă de la înființarea sa, la 8 mai 1921, nu numai ca pe un drept, în urma miilor de jertfe, ci mai ales ca pe o înaltă îndatorire de luptă pentru libertatea și propășirea neamului, s-a îndeplinit și se îndeplinește cu succes de la an la an, de la aniversare la aniversare, de la congres la congres. În acest drum nou și lung al propășirii, partidul a adunat o vastă și inestimabilă experiență de muncă și de luptă. Viața a demonstrat, de asemenea, că politica partidului nostru este justă, slujește interesele fundamentale ale poporului nostru, că ea, politica, se bazează pe aplicarea creatoare a socialismului științific, a adevărurilor universale valabile la condițiile concrete ale țării noastre. Urmare a justității acestei politici, a esenței sale — ridicarea neconținută a nivelului de trai material și spiritual al celor ce muncesc — partidul s-a afirmat în toți acești ani, continuă să se afirme tot mai puternic ca un centru vital al întregii națiuni; centrul vital de la care emană gîndirea cutezătoare, gîndirea concretizată în legi și principii revoluționare, capabile, prin aplicarea lor în practica economică și socială, în toate domeniile vieții, să asigure transformarea revoluționară a societății. Niciodată un alt partid nu a știut și nu a reușit să devină o astfel de forță vitală, care să însuflețească într-atît toate energiile creatoare ale poporului român, să pună mai bine în valoare, prin formele sale de mobilizare a maselor, geniul românesc; să deschidă, astfel, patriei perspective de progres și civilizație nemaiîntîlnite în istorie. A reușit pentru că idealul luptei, al întregii ac-

tivități a partidului a coincis într-un total cu năzuințele poporului, că însuși partidul este rezultat al voinței clasei muncitoare, rezultat al voinței poporului. Dovadă că Partidul Comunist Român este rezultat al voinței și luptei clasei muncitoare, al voinței și luptei poporului român, că el a exprimat și exprimă fidel năzuințele și idealurile fundamentale ale națiunii noastre socialiste, o constituie și creșterea tot mai mare a numărului de membri ai partidului, a numărului acelor care urmează și înfăptuiesc cu deplină convingere politica partidului. Reținem din documentele celui de-al XII-lea Congres că Partidul Comunist Român numără în prezent peste 2 930 000 membri, din rîndurile celor mai luminate conștiințe de muncitori, țărani, intelectuali, reprezentînd 25 la sută din populația activă a țării. Acționînd totdeauna în raport de realitățile concrete ale vieții social-economice, ținînd cont de mutațiile petrecute în conștiința membrilor societății, în partid s-au produs o serie de schimbări structurale, care reflectă profunde modificări din însăși structura societății: la Congresul al XII-lea, structura partidului ne dovedea că din totalul membrilor, aproape 54 la sută erau muncitori, aproape 18 la sută erau țărani și 29 la sută intelectuali; aflăm totodată că a sporit numărul femeilor, ponderea acestora în partid ajungînd la aproape 28 la sută. Iar din punct de vedere al compoziției naționale, 90 la sută din membrii partidului sînt români, aproape 8 la sută sînt maghiari, iar 2 la sută sînt germani și de alte naționalități. În țară, activează azi peste 7 000 de organizații de partid conduse de comitete și circa 60 400 organizații de bază. Felul în care Partidul Comunist Român a dat răspuns și a soluționat problemele noi, deosebit de complexe ale dezvoltării țării, modul în care

rezolvă contradicțiile ce mai apar în acest proces de o extraordinară complexitate, asigurînd astfel conducerea unitară și progresul armonios al tuturor domeniilor de activitate, i-au adus un strălucit prestigiu național și internațional. Datorită acestui înalt prestigiu, datorită politicii sale interne și externe înțelepte, clarvăzătoare, științifice, democratice și echitabile, datorită intensificării eforturilor sale pentru destindere, colaborare și pace, Partidul Comunist Român este astăzi, la a 59-a aniversare, o puternică forță progresistă, un conducător încercat pentru poporul nostru, un viu și plind exemplul pentru alte partide și popoare!

Mărețele împliniri și transformări profund revoluționare îndeosebi de după Congresul al IX-lea al P.C.R., din întreaga perioadă a ultimilor cincisprezece ani — considerată pe bună dreptate ca cea mai fertilă din întreaga istorie a poporului nostru eroic — sînt indisolubil legate de prodigioasa activitate a Partidului Comunist Român, de numele și opera secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, omul și comunistul de cea mai înaltă omenie, conducătorul nostru strălucit, care întruchipează cele mai înalte virtuți ale neamului. Aflat în această vreme la conducerea partidului și statului, fiul cel mai iubit al națiunii noastre a pus neobosit, cu abnegație și totală dăruire, întreaga sa activitate, clarviziunea neasemuită, patosul și spiritul său revoluționar de excepție în slujba poporului eroic din care provine și pe care-l slujește cu devotament nemărginit. Urmare firească a faptului că este condus cu atîta înțelepciune de un asemenea mare și încercat strateg, poporul român a invins cu succes multe greutăți și vicisitudini, a dobîndit și dobîndește victorii după victorii pe dru-

mul edificării socialismului multilateral dezvoltat și comunismului pe pămîntul României. Pe plan extern, datorită aceleiași politici ferme dusă de partid, de secretarul său general, pentru triumful principiilor respectului suveranității și independenței naționale, al neamestecului în treburile interne, al rezolvării pe calea tratativelor a tuturor problemelor litigioase, al respectului și colaborării reciproc avantajoase, precum și pentru eforturile consecutive depuse pentru dezarmare, înțelegere, colaborare și pace între popoare, România socialistă și Partidul Comunist Român au reperat un imens prestigiu ce se consolidează zi de zi și ceas de ceas. Grație deci acestui înalt prestigiu, grație întregii sale politici interne și externe înțelepte, clarvăzătoare, științifice, democratice și echitabile, grație eforturilor depuse consecvent pentru o nouă ordine economică, pentru dezarmare, destindere, colaborare și pace, Partidul Comunist Român este astăzi, la a 59-a aniversare, mai puternic decît oricînd, urmat cu neștrămutată încredere de întregul popor român și bucurîndu-se de un deosebit respect internațional.

Strîns uniți în jurul detașamentului lor de avangardă, al secretarului său general, comunistii, clasa muncitoare, țărănimii și intelectualitatea, toți oamenii muncii din patria noastră, români sau de altă naționalitate, cinstesc prin mărețe fapte de muncă și luptă această luminoasă zi și își reaffirmă și cu acest prilej hotărîrea de a contribui cu toate forțele, cu întreaga lor capacitate creatoare la îndeplinirea întocmai a sarcinilor trasate de cel de-al XII-lea Congres al partidului, la înfăptuirea mărețelor obiective rețesite din Programul partidului de construire a socialismului multilateral dezvoltat și înaintarea României spre comunism.

CONSTRUIND ÎN LIBERTATE!

Poposesc lângă apa Sucevei, într-un moment de pace înaltă, și aud parcă dinspre codri un corn care cheamă. În oglinda apei, încă limpede, tremurătoare, văd cete de moldoveni veniți să-și adape caii în spume. Și în timp ce armăsarii lor beau lacom, cu boturile aburinde, călăreții își spală trupurile nădușite sau sîngerinde de rănilor atitor lupte de apărare. Implintătuși-au ei veghea aici, la poarta continentului, să-și apere țara și, prin aceasta, liniștea Europei! Reverie? Nu, adevăr istoric! A curs mult sînge românesc aici, la poarta dinspre Orient a Europei, pentru ca Michelangelo Buonarroti să poată picta în liniște Capela Sixtină! Au pictat și anonimizii moldoveni, au pictat Voronețul, Arbore, Sucevița, Humor și altele, dar ei au pictat cu paloșul la cingătoare, în răgazul dintre două războaie, și operele lor, as îndrăzni să zic, nu se bucură azi de mai puțină celebritate! Atunci ne apărăm independența cu paloșul, acum ne întărim această independență muncind, construind, lângă Cetatea de Scaun a Sucevei, Cetatea de Foc a Sucevei. Știu sucevenii acum, au știut-o și mai înainte, că industrializare, integrare economică, dezvoltare economică înseamnă, toate la un loc, independență. Independență plătită atât de scump de-a lungul istoriei de înaintașii lor. La Suceava se construiește astăzi enorm!

Am căutat, îndemnat de aceste motive, Suceava industrială: și am aflat-o dincolo de apa Sucevei, spre Burdujeni, acolo unde se profilează spre cer redutele industriei moderne: întreprinderea de utilaje și piese de schimb, întreprinderea mecanică, o altă de reparații auto, combinatul de celuloză și hîrtie, un altul de prelucrare a lemnului, întreprinderea forestieră de exploatare și transport, trustul de construcții industriale și cite nu mai sînt! Și altele aflate în construcție acum! Am intrat, mărturisesc, la întimplare la întreprinderea de mașini. De mașini, aici, în nordul acesta subdezvoltat? Da, de mașini-unelte ultramoderne! Suceava a fost odată, demult, un județ mai puțin dezvoltat din punct de vedere industrial; acum el tinde să devină un județ de frunte al țării: în 1979, rețin dintr-un dialog cu primarul, Tudor Done, întreaga producție industrială a anului 1950 s-a realizat în 61 de zile, rețineți, iar producția anului 1975, în doar 146 de zile!

— Ce înseamnă aceasta din punct de vedere economic, sociologic chiar?

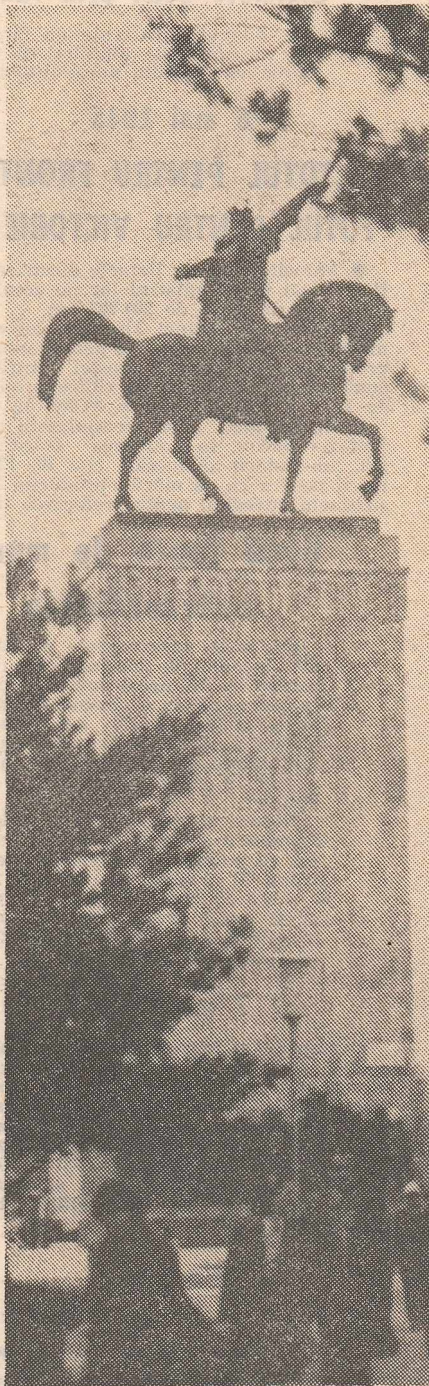
— Înseamnă emancipare economică, prosperitate! — ne spune inginerul Aurel Chifan, directorul întreprinderii de mașini. Pînă în 1968, noi, cei de aici, executam doar stilpi de înaltă tensiune, ferme metalice pentru hale industriale, jguri metalice, pe care se așezau, în stivă, butoaiile în crame. Din 1968 am început să fabricăm mașini-unelte, citeva la început, acum — peste 30 de tipodimensiuni: mașini-unelte pentru prelucrarea metalelor, utilaj tehnologic pentru industria maselor plastice, elemente tipizate pentru construcția de mașini unelte agregate. N-avem încotro, trebuie să dezvoltăm industria constructoare de mașini și în județul nostru: în cincinalul viitor aceasta va crește cu peste 10 ori! Nucleul îl formăm noi, cei care am pornit de la jgurile metalice. Cei care vor veni, vor învăța de la noi.

— Cum? mai întreb.

— Cum am învățat și noi: la început prin cursuri de calificare la locul de muncă. Veneau moldovenii, cei tineri mai ales, în teniși, cu căciuli pe cap, strînși în bunde, și cereau să învețe o meserie. Saltul următor: am construit, pe lângă întreprindere, un grup școlar profesional. Am pregătit, anual, între 200 și 300 de muncitori. Dar întreprinderea s-a dezvoltat și nevoia de cadre a devenit tot mai stringentă. Pe lângă grupul școlar profesional, am înființat și un liceu industrial de construcții de mașini și o școală de mașini. Tot nu ne-au ajuns specialiștii, nici nouă, nici altor unități care se nășteau aici, în zona industrială; și atunci, pe lângă institutul de învățămînt superior din Suceava a luat ființă facultatea de ingineri și subingineri, cursuri serale și de zi, cu specialitatea: tehnologia constructorilor de mașini.

Știți cine sînt profesorii? În bună parte, foștii ingineri care începuseră cu confecțiile metalice. Și astfel, întreprinderea în care ne aflăm noi acum are peste 100 de ingineri. Toți sau aproape toți — foarte tineri; nu depășesc trei ani vechime în specialitate! Și vă descurcați cu acești tineri? am întrebat. Nu i-am lăsat în pace, mi s-a răspuns; le-am dat responsabilități imediate, după citeva luni de la venirea în întreprindere: inginerilor Mihai Bida, Nicolae Socău, Nicolae Popa li s-a spus că trebuie să asimileze niște dispozitive de vibronetezire și un strung. Le-au asimilat. Mobilizindu-i, oferindu-le posibilitatea de afirmare profesională, de introducere, în producția lor, a noului, ponderea produselor noi și retroiectate a crescut de la 14 la sută, în 1976, la 70 la sută în 1979, iar anul acesta ponderea lor va ajunge la peste 75 la sută! Aceasta este Suceava industrială, dornică de nou, de a ajunge din urmă celelalte județe dezvoltate ale României socialiste, dornică de a prospera, de a asigura oamenilor, într-un cîmp de creație industrială, nu numai un loc de muncă, ci condițiile concrete de emancipare socială, de realizare plenară a personalității lor umane.

Trec, însoțit de directorul întreprinderii,

de maistrul principal, Marcel Mocanu, prin halele acestei unități care marchează pragul de dezvoltare industrială a Sucevei: prima hală, mi se atrage atenția, este pardosită cu... pămînt; a doua e pietruită; a treia, care se termină acum, are mozaic pe jos, pentru că se vor proiecta și fabrica aici ferăstraie circulare automate, ferăstraie cu bandă verticală și orizontală, ferăstraie cu discuri abrazive, care toate se importau, și ce e foarte important, se vor fabrica linii tehnologice pentru prelucrat mase plastice care, de asemenea, se

Ne inspiră increderea această dimineață în care ne documentăm pentru reportajul de față, cînd soarele a învăluit buzduganul lui Ștefan în lumină, răsare parcă din el, îl face să semene cu o torță uriașă. Și dacă ne gîndim că prin forța acestei idei de libertate, prin lupta acestor minunați strămoși, construim azi în liniște, atunci buzduganul lui Ștefan poate fi asemuit cu o torță de lumină... Să-i lăsăm deci pe suceveni să construiască mai departe sub însemnele acestei mari dorințe de independență, pace și libertate

Fotografii de D. VINȚILĂ

importau. Cine le fabrică? Muncitorii suceveni, coboriți de curînd din satele aninate ca niște ciorchine de obcinele bucovinene, tineri pe care îi vedem acum, trecînd dintr-o clasă în alta, făcîndu-mă să-mi amintesc vorbele voievodului nostru, drept și viteaz, Ștefan cel Mare: „Oh! pădure tinăra!... Unde sînt moșii voștri? Presărați... la Orbic, la Chilia, la Baia, la Lipnic, la Soci, pe Teleajen, la Racova, la Războieni... Unde sînt părinții voștri? La Cetatea-Albă, la Cătlăbugi, la Scheia, la Cosmin, la Lențești... Unde sînt... bătrînul Manuil și Goian, și Sîbor, și Cînde, și Dobru, și Juga, și Gangur, și Gotcă, și Mihai Spătarul, și Ilea Huru comisul, și Dajbog pircălabul, și Oană, și Gherman, și fiara paloșului, Boldur? Pămînt!... Și pe oasele lor s-a așezat și stă tot pămîntul Moldovei ca pe umerii unor uriași!” Și stăruindu-mi în minte cuvintele voievodului, privesc acești tineri muncitori ai Sucevei, înalți și drepecți ca paunul din codrii ei seculari, și iscusii și pricepuți în tehnică, și îmi dau seama că urmașii acelor legendari viteji sînt tot aici, pe pămîntul Sucevei, al Moldovei și al întregii României. Pe pămîntul apărut cu singele strămoșilor lor, ei construiesc azi o înfloritoare industrie, o Suceavă modernă.

Saltul e înalt, iar timpul pregătirii, al realizării acestei performanțe a fost scurt. Sucevenii ca toți cei care își făuresc un oraș modern, cu o industrie puternică, nu mai măsoară poate exact dimensiunea progresului lor. Cel care vine mai rar la Suceava, surprinde mai bine mutațiile, descoperă mai repede acele lor esențiale: s-au construit, la Suceava, pînă în prezent, 16 580 apartamente, ceea ce înseamnă că peste 80 la sută din populația actuală a municipiului locuiește în case noi. Am mai aflat, de asemenea, că sînt proprietarii și beneficiarii a 22 de grădinițe și cămine pentru copiii lor, a 28 școli de cultură generală, 6 profesionale cu 35 de profile, 10 licee de specialitate, un institut de învățămînt superior cu 7 facultăți în care studiază peste 1 100 studenți, ca să enumerăm doar citeva din realizările din ultimii ani. Cine le-au construit? Ei singuri, sucevenii, vreo 4 100 de constructori!

— Într-un timp, zice Molocea Anibal, șef de echipă, ne-au reclamat locatarii din împrejurimi că nu-i lăsăm să se odihnească: lucrăm și noaptea, greutăți sînt destule și la noi, nu prea avem zidari, dar, în trimestrul întii, ne-am realizat planul la locuințe și am dat în folosință și vreo 20 de apartamente peste plan. În plus, am pregătit pentru recepție un autoservice „Dacia”, un complex astronomic popular, vom mai da gata o grădiniță, un complex de îngrijire a taurinelor, stațiunea de cercetări agricole, o școală.

Cartierele Zamca și „George Enescu” înaintează acum ca două promontorii, două brațe întinse în afara spațiului vechii cetăți. Nici nu se zvință bine betonul într-un cartier că începe un altul: frontul de lucru acum se mută în noul ansamblu de locuințe „Cuza Vodă”, care va însuma 10 000 de apartamente. Orașul se dilată, crește impetuos!

— Anul trecut am experimentat o metodă de turnare a mozaicului în plăci mozaicate prefabricate. Anul acesta am generalizat-o, zice Mihail Moroșan, inginerul-șef al Șantierului de construcții Su-

ceava; folosim, de asemenea, pereții din beton celular autoclavizat și am înlocuit astfel, mult zidăria. La ridicarea betonului și la turnarea lui în apartamente, folosim bene cu descărcare laterală, reducînd forța de muncă la aceste lucrări, cu peste 50 la sută. Acum vrem să introducem tencuielile subțiri, pe bază de pastă „gipac”. Stația de preparare a pastei e construită de noi, cu fonduri de organizarea de șantier și autototare. Prin folosirea pastei „gipac” vom reduce numărul zidarilor la jumătate. Ne gîndim să introducem în pastă și coloranți, să suprimăm lucrările de zugrăveală, să obținem un finisaj de calitate.

Sînt citeva din preocupările constructorilor suceveni pentru calitate, pentru sporirea productivității muncii. Lucrează astfel cu o productivitate ridicată a muncii echipele lui Victor Tighiliu, Gheorghe Căilean, Ion Hrituc, Toader Birdu, Toader Anton, Constantin Cepoi și Emilian Buiuoc. Echipa lui Cepoi, în două zile și două nopți, toarnă mozaicul pe o scară de bloc cu parter și patru etaje. Nu e puțin lucru. Și în timp ce se mută la altă scară, la aceea terminată se mută locatarii, cei mai mulți plecați de curînd din satele bucovinene și veniți, muncitori, la oraș.

Cei ce vin de prin părțile Voronețului nu se pot dezlipi de albastrul lor celebru și își pictează casele în culorile lor moștenite. Am văzut camera unei eleve, Ana Maria L., într-un bloc; și-a pictat pe pereți, folosind galbenul, verdele și albastrul Bucovinei, păsări, pești și oameni din legendele nordului bucovinean ca să populaze existența. Am mai văzut și alte locuințe pictate astfel. Fațadele noilor blocuri au, de asemenea, ceva din culorile Bucovinei. Unul dintre poezii valoroși a Sucevei, Gheorghe Lupu, a crescut, ni se relatează, un pui de ghionoaie în casă, toată la bloc, pînă acestuia i s-a întărit ciocuș și a început să confunde mobila cu arborii din codrii Sucevei; puilul de ghionoaie a „mîncat” trei din cele patru picioare ale unui scaun. L-au dus în pădure, i-au dăruit deplina libertate, dar pasărea a mai venit de citeva ori la locuința poetului, să-i bată în geam. Nu e o glumă! Să fie aceste întimplări niște estompatе simptome ale nevoii de comunicare, de legătură a omului cu natura de care s-a rupt deodată, intrînd în legile și în rigorile altei civilizații?

În Suceava s-a construit mult, dar mai trebuie construit: anul acesta se vor da în folosință 4 098 apartamente, la care sînt vor mai adăuga încă 100 incluse în angajamentul consiliului popular municipal. Prin contribuție bănească și muncă patriotică se vor mai da în folosință, tot conform angajamentului, 6 săli de clasă, o sală de gimnastică, o pistă cartodrom un sat de vacanță pentru pionieri și școlari, se vor planta 71 000 de arbori și arbuști ornamentali, 10 000 de trandafiri și rețineți, 7 milioane de fire de flori! Experiența există, există deci și siguranța că ele vor deveni realități. În 1978 Consiliul popular al municipiului Suceava a fost distins, pentru rezultatele obținute în întrecerea socialistă dintre consiliile populare, cu Ordinul Muncii clasa I; pentru rezultatele obținute în anul 1979 a fost distins cu Ordinul Muncii clasa a III-a. Pentru anul se speră iar la locul întii Sucevenii se vor ține de cuvînt.

N. GRIGORE

Seraliștii

noi la „Vulcan“ reprezentau, poate și e la fel, un pluton masiv. Seară eară, cu ghiozdanul sub braț, cu părul șit de grijile de peste zi, cu palmele care transpirația n-a dispărut nică, se așezau în bănci doritori de . Mă leagă sufletește prea multe de ca, auzind vorbindu-se despre școala lă, să nu tresar.

inceput, de vîrsta mea cel puțin, doar cițiva. Nu deranjam pe nimeni, de invidia nimeni. Cred și eu. Eram ra care nu aveam, de luni pînă sim, după-amieze. Serile le aveam dar le n școlii. Ca și bună parte din noapte, ales în anotimpul tezelor.

un moment dat, s-a întîmplat ceva, director nou. Ce-o să zică de noi, cei școala? N-a zis nimic. Ba a spus ceva ce s-au grăbit să-l amenințe: să-și de treabă. Și a completat: meseria-ai-bă de suferit. Asta era prin aprilie, ptembrie, cînd începeau iarăși grijile i, iar ne-am întrebat: acum ce-o mai? Acum chiar a zis. A dispus să fie iștrați pe o listă cei ce vor să facă ul. A insistat pînă cînd lista i s-a acceptabilă. Dorise, și a reușit să ngă pe mulți. Foarte mulți. Unii pusese rănicodată această problemă, o rostiseră doar pentru ei. Împreună găsit de drum către școala serală a i. A fost organizată, în consecință, nerea de dormitoare, servirea mesei, ra și-a asumat niște grijii în plus, de a ținut cu dinții și de care s-a achi-dmirabil. Inginerul Vasile Niculescu, i era atunci director, lucrează astăzi fabrică bucureșteană — Intreprinde-mecanică de utilaj chimic. Seraliștii re i-a îndemnat spre carte sint munde de înaltă calificare, maistri, tehni-de clasă, ingineri o multime. Majora la „Vulcan“. Dar nu numai acolo. alul a însemnat și înseamnă o șansă. eastră spre cunoaștere, la îndemina ocupat ziua cu treburile producției. asă pe care mulți s-au grăbit s-o va-ce, sacrificîndu-și timp liber, recre-refuzîndu-și momente de liniște. Sta-creat această fereastră spre cunoaș-preocupat să asigure ridicarea con-a nivelului de pregătire, de civili-la nivelul individului și prin acesta velul societății. Idee generoasă și de foloase. Electricitatea învățurii alorificat cu un remarcabil curs de ire în procesul muncii.

s-au lăsat seduși de formula mini-rii și au privit seralul ca pe o eti-„Auzi, dragă, vrea să se căsă-șcă cu ăla, care are liceul făcut la „Exact ca în adolescența noastră, namele n-aveau somn pînă ce ficele eve de liceu, nu pricepeau că nu au să se plimbe cu elevii de la profes-ă. Ce-i drept, o școală făcută după trăită cu ochii pe cutia de viteze a ului nu e chiar la fel cu școala la jungi dimineața după o noapte bună nn, la vîrsta receptivității depline. drept, s-au găsit și printre seraliștii i care să-și facă din asta o chestie zon, o treabă de pus pe cartea de și dacă se poate chiar trece la re-a de departe să fie văzut, identifi-i se ofere scaunul în tramvai. ele palide n-au umbrît niciodată ste-Mi-i amintesc pe colegii mei de la eniți care de pe unde la facultate, ele adincite pe frunte din cauza se-răite la lumina cărții. Ce specialiști ina întii au ieșit din ei! Întrebați a Andrei și Constantin Ilie la Plo-șe Gheorghe Grebleș la Baia Mare, mitru Murgor la Tîrgoviște, de Tra-ovolan la Găești, de Vasile Moldo-I.M.G.B., de Ștefan Diaconu la Ro-de Petre Cornea la Zlatna. Și cîți

tr-o hotărîre a Comitetului Politic tiv al C.C. al P.C.R., comunicată re-a fost stabilită configurația viitoru-de învățămînt și am putut observa i grijă a fost luată în atenție con-a studiilor de către cei aflați în muncii. Nimic mai firesc într-o te preocupată să-și vadă asigurat acest fel accesul la un nivel supe-neral, de civilizație.

NEAGU UDROIU ■

Liniște limpede la Grivița, un sat ce nemurește redutele independenței

(Urmare din pag. 1)

ani de la Războiul de Independență. În dreapta fotografiei, un alt veteran, soldatul Costache Busuioc, din satul Tutova-Birlad, Regimentul 1 Roșiori, cu o uriașă eșarfă tricoloră pe pieptul încărcat de aceleași decorații ca și Tudor Toader Dodan. În mijlocul lor, maiorul N. Voinescu, președintele Societății Veteranilor din Birlad, el însuși combatant al luptelor pentru Independență. Sub fotografie, un fragment din Testamentul Societății Veteranilor din Birlad, Testament din care reproduc: „Naționalizați industria și comerțul. Împămîntenii țăranelor române. Redestepați economia casnică. Ajuțați comerciantul român. Întăriți Armata. Iubiți Școala. Păstrați Limba. Purați dolii naționali pentru cei ce s-au jertfit pentru binele și fericirea Românilor; iar pana Scriitorului Român să arate lumii întregi cine am fost, cine sintem, răspîndind lumina științei în Univers. Aceasta este dorința noastră și ultima dorință a Veteranilor Români. Făcut la Birlad la 24 ianuarie 1910“.

Purtam, cum spuneam, la piept, aproape de inimă, o copie, din păcate nu prea reușită, a acestei fotografii al cărei original se păstrează la Muzeul „Vasile Părvan“ din Birlad, unde, în legătură cu fotografia, muzeograful Fănică Ursu mi-a mărturisit: „Această fotografie, donație a doctorului Ștefan Bucevschi din Birlad, reprezintă vizita pe care cei trei au efectuat-o în data de 15 august 1912 la muzeul orașului nostru, unul dintre primele muzee din țară“.

Coborisem deci în mijlocul comunei Grivița, în căutarea urmașilor bătrînilui Tudor Toader Dodan și în căutarea istoriei acestui sat care a împrumutat numele crîncenei redute. Abia sosit de la cîmp, primarul comunei, Neculai Năstase, a cerut mai întii o clipă de răgaz, clipă în care a comunicat la Vaslui, la Direcția agricolă, situația la zi a campaniei agricole, și din vocea sa se desprindea linișpe și clar satisfacția că, iată, Grivița se află printre primele comune ale județului. „În anii trecuți, se destăinuie primarul Năstase, deși primăverile erau bune, nu știu cum se făcea că rămîneau în urmă. În acest an, deși primăvara a fost ca peste tot, capricioasă, ne-am încadrat în grafice, am executat la timp toate lucrările și ne-am străduit să respectăm densitățile ortime. Cum de am reușit? Simplu, aș zice eu. Am avut o mai bună organizare, o schimburi prelunge, iar cînd a fost cazul am efectuat chiar și două schimburi. Am asigurat mecanizatorilor o masă caldă la locul de muncă și tot la locul de muncă am efectuat și alimentația cu carburant și asistența tehnică, eliminînd timpul morții, dispersarea. Totodată, pentru a da mecanizatorilor un răgaz de odihnă, mașinile au fost preluate din mers de toți cei ce știu să conducă. Au lucrat, ca mecanizatori, șeful S.M.A.-ului, inginerul Neculai Bădingă, precum și inginerul mecanic: Laurențiu Armencea, sau inginerul agronom Alexandru Păduraru, ori vicepreședintele consiliului popular, Constantin Cojoc, ba chiar și sergentul major de miliție Chirilă Lăcătuș. Într-un cuvînt, toată lumea satului a fost și este pe cîmp. Sperăm să avem un an bun și speranțele noastre se sprijină pe două argumente: dotarea bună a S.M.A.-ului unde avem 157 de tractoare, 31 de pluguri, 56 de grape, 20 semănători păioase, 30 semănători-prășitoare, 32 combine, 8 tractoare pentru vie și 20 prese de balotat, plus utilajele aferente; ne mai biziim și pe hotărîrea oamenilor de a respecta întocmai tehnologiile specifice fiecărei culturi în parte. Un alt argument, preocuparea de a preveni lipsa de furaje semnalată cîțiva ani la rînd. Cum vom evita acest nedorit fenomen? Iată, prin aplicarea pe teren a cercetărilor de la Stațiunea de combatere a eroziunii solului de la Perieni. Vom reda agriculturii, mai exact spus sectorului de pășune și pajîști, 100 de hectare pe raza satului Frunțișeni, alte 160 de hectare fiind deja însămintate pe raza comunei. Dealurile altădată mincate și rupte de ploii transformîndu-se în adevărate izvoare de hrană pentru animale. Mină în mină cu această preocupare merge și darea în folosință în acest an, parțial, a Complexului de vaci pentru lapte. Și altceva ce să mai spun? Comuna Grivița numără alte patru sate, Odaia Bursucani, Treștiana, Frunțișeni și Grăjdeni, are 6.000 de locuitori și în fiecare familie se află cel puțin un om care muncește la Birlad, în industrie. În legătură cu nivelul de viață al grivițenilor aș aminti o singură cifră: volumul mărfurilor vindute prin magazinul sătesc s-a ridicat anul trecut la peste 9 milioane lei, în această cifră nefiind inclusă valoarea cumpărăturilor pe care oamenii le fac zilnic la Birlad, orașul fiind aproape, la numai 6 kilometri. Alte două amănute privind viitorul aici, la Grivița: oamenii de prin partea locului au fost cîndva foarte pricepuți la grădinarit. Se simte la ora actuală un interes din ce în ce mai mare pentru această bănoasă activitate. Și, în fine, iată, s-a pus pe picioare o fabricuță de cablu din teracotă a cărei producție va aduce un beneficiu antecal-

GABRIELA MANOLE ADOC — Monumentul independenței (detaliu) — Iași

culat de aproximativ 300.000 lei pe an, dar adevărata intenție a oamenilor este de a mări și diversifica producția acestui mic început de industrie ceramică. În ceea ce privește istoria satului Grivița și a familiilor ei, mai nimerit ar fi să vorbiți cu învățătoarea pensionară Florica Buiuc. De ce? Pentru că eu nu sint chiar localnic, cu toate că trăiesc și munesc pe aceste meleaguri de aproape 20 de ani“.

Deși zorită de treburile obișnuite ale gospodăriei, învățătoarea pensionară Florica Buiuc m-a primit cu plăcere și bucurie, drept pentru care s-a dus la un dulap și a scos dintr-un registru un caiet în care, de-a lungul timpului, a întocmit o monografie a „satului nostru iubit“ cum a ținut să declare încă de la bun început.

„Aici m-am născut, aici am copilărit, aici am învățat carte, învățîndu-i, la rîndul meu, pe alții, aici am cunoscut oameni de-o deosebită frumusețe sufletească și eu nu-i pot spune altfel decît satul nostru iubit cu nume de crîncenă redută. Mai sint în țară, după cite știu, alte trei sate cu acest nume, unul în Ialomița, altul în Galați, altul în Botoșani. Nu am știre dacă ele s-au ridicat pe loc gol, dar cu al nostru așa s-a întîmplat. Grivița a fost sat de insurajet. Acești insurajeti au fost dorobanții care, reînțorși din fața redutelor, au fost răsplățiți pentru vitejia lor. Legea de împrumietăre a acelor insurajeti s-a numit chiar așa, Legea de împrumietăre a insurajetilor, și a fost votată în 1879, ea fiind un adaus la Legea împrumietării din 1864 a domnitorului Cuza. Așadar, după 1879, insurajetii de primprejurul Birladului s-au înscris, începînd cu iarna anului 1880, pentru vatra viitorului sat. S-au înscris foștii dorobanți din 12 sate ale județului Tutova, cum se numea atunci. Între aceste sate, Plopana, Odaia Bursucani, despre care se spune că e sat format din timpul lui Ștefan cel Mare, ca și Bălăbănești, sat de răzeși, apoi Sălceni, Pochidia, Puiesti, Coroiești, Ivesti, Căbești, Pogana, Perieni și Vizureni. În primăvara aceluia an, cele 228 de familii, cite s-au înscris, au început să-și construiască, după un plan bine întocmit, casele, iar în primăvara anului 1881 așezarea începea să capete contur, astfel încît călătorii se întrebau și se mirau cum de-a răsărit într-un timp așa de scurt mindrețea aceea de sat. Zice-se că în primăvara aceluia an niște călători spre Galați l-au întrebat pe moș Toader Gohoreanu cum se numește satul, iar el le-a răspuns că „numele satului e Grivița, după numele redutei cucerite de flăcăii noștri“. „Să-l stăpîniți să-nătoși!“, zice-se că au răspuns acei călători care au dus numele satului în lume, astfel încît și oficialitățile au acceptat ca satul abia încropit să se numească astfel, întrucît, da, era adevărat, în fiecare familie era cite un fost luptător. Ar mai fi multe de spus despre acei întemeietori, despre locurile ce le-a primit fiecare familie, locuri pe care le-au păstrat cu sfințenie. Aș aminti dintre acele familii pe următoarele: Chirvășești, veniți din Pochidia, Gînghinești, veniți din Sălceni, Chirilești, din Plopana, Gohoreni, tot din Pochidia, Săvinești, din Coroiești, ca și familiile Maxim, Covrig, Silion, Ghelțu,

ori Ciotircă, tot din Coroiești, sau familia Vișăneștilor, veniți din Ivesti. Iată, nu știu cum să spun, rostesc aceste nume și parcă simt că mă dau lacrimile. Numele acestor familii pot fi întîlnite pe monumentul eroilor ce s-au jertfit în războiul din 1916, apoi în cel de-al doilea război mondial și cu numele acestor oameni comuna noastră se mindrește, intrucît ei sint dovada că am plătît cu sînge aceste pămînturi cărora eu le spun satul nostru iubit. Nu-l pot numi altfel decît așa, satul nostru iubit“.

Și iată-mă, în amurgul ce se-nstăpînea limpede și senin peste satul intrat bine înspre noapte, la poarta casei lui Alexandru Dodan, cel mai vîrstnic nepot al lui Tudor Toader Dodan. Mă poștește în bă-tătura casei, luăm loc la o masă scundă, îi arăt fotografia și-l studiez în timp ce el privește cu atenție acea fotografie. Seamănă izbitor de exact cu bătrînul Tudor Toader Dodan. Același rotund al obrazului, aceeași înălțime, potrivită, bine legat la trup, aceeași culoare deschisă a ochilor, doar căutătura nepotului este ceva mai blindă, mai împăcată cu lumea, pe cită vreme cea a bătrînului Tudor Toader Dodan este aspră, neînduplecată, necruțătoare, ca a unui om ce a trecut prin cumplitul foc al Griviței.

„Îmi aduc aminte de fotografia asta, zice într-un tirziu Alexandru Dodan. Îmi aduc aminte și de medaliile astea de pe pieptul bunicului meu. Mă înfricoșau tare mult medaliile astea, erau parcă mai sfînte decît icoanele. Le ținea la loc de neumbat și în fiecare duminică și le punea pe piept. De vorbit n-am apucat să vorbesc cu el, că eu eram tare micut, iar el ntr prea era vorbăreț. Fotografia asta, mult mai mare și mai clară, o aveam, pe un perete, dar s-a scorojit din cauza unei umezeli și nu se mai putea deluși nimic. Tata, Constantin Dodan, ținea foarte mult la ea și s-a necăjit mult cînd a văzut că nu mai poate fi de trebuință. Despre familia noastră, a Dodanilor, ce să spun, am fost în băttătura casei 6 copii, din care 4 băieți și două fete. Fetele au plecat, iar noi, băieții, am rămas aici, în sat. Maricica e la Zorleni, are 2 băieți la Birlad, la rulmenți, Natalița e la Bădeana, un sat lîngă Tutova, și are doi băieți și o fată. Ion e-aici și are trei flăcăi și două fete, flăcăii sint la Galați, iar fetele s-au măritat la Birlad. Toader, care poartă numele bunicului, are 4 fete și un băiat, fetele s-au măritat, iar băiatul a plecat la Birlad. A rămas cu o fată, Maria. Mîhai, cel mai mic dintre noi, are două fete, una în școală, cealaltă măritată, și un băiat. Cam asta-i familia noastră dinspre tată, pentru că mai sint și alți Dodani dintr-o frații lui tata. În ce mă privește, am 66 de ani, sint pensionar, am lucrat la Depoul din gara Birlad și mă bucur de pensie și sănătate. Despre sat ce să spun, se face tot mai frumos, pe zi ce trece, așa e și normal, că lumea nu stă pe loc. Mă bucur că, vorbind despre istoria și întemeierea satului, veti aminti și despre bunicul meu. Nu știu cum aș face și eu rost de o copie după fotografia asta, dar una mai mare și mai clară. Cam asta mi-ar fi dorința mea cea mai mare de-acum“.

În urma analizei celor sesizate în scrisoarea tov. Mărgărit Anca cu conducerea întreprinderii Tehnoton și secretarul comitetului de partid, a rezultat că în cadrul procesului tehnologic de fabricație a RR „Bucur 6”, aparat cu cele mai ridicate performanțe tehnice, mai sînt unele probleme de execuție nesoluționate, care sînt în atenția întregului colectiv din cadrul întreprinderii. Sub îndrumarea specialiștilor din cadrul Inspectoratului general de stat pentru controlul calității producției București, în cursul lunii martie 1980 s-au studiat în amănunțime toate deficiențele reclamate de buna funcționare a acestui tip de radio-receptor. În programul de măsuri stabilit cu acest prilej sînt cuprinse rezolvarea tuturor problemelor tehnice privind creșterea calității și a fiabilității în funcționare a acestui aparat. Din comunicarea reprezentanței noastre din București, str. Bibescu Vodă nr. 8, rezultă că aparatul „Bucur 6”, proprietatea tov. Mărgărit A., a fost remediat la 31 martie, conform procesului verbal nr. 26477, în care petenta a consemnat că este mulțumită de calitatea funcționării aparatului.

Mă numesc Dranca Elvira, locuiesc în Bacău, str. Parcul Libertății nr. 28, scara A, și doresc să vă relatez o întâmplare petrecută pe 15 aprilie cînd, conform afișului, în sala sporturilor din Bacău, trebuia să o vedem pe Margareta Pîslaru contra „moaștei” sume de 20 lei/persoană. Am rămas uluiți văzînd că locurile înscrise pe bilete „sector B, rd. 8, locul 17 și 18” nu figurau pe nici un scaun; și aceasta pentru că pe rîndul respectiv locurile începuseră cu nr. 1 și se terminau cu nr. 16, și aceasta era situația pentru toate cele 8 rînduri ale sectorului 8. Așa că am stat în picioare, pe scări, așteptînd să apară Margareta. Dar iarăși deziluzia ne-a amărît sufletele: Margareta Pîslaru nu a mai venit la spectacol și nici Ion Dichisoanu, că și dînsul era cap de afiș. Consider că „organizarea” și modul în care s-a desfășurat „spectacolul” vorbesc de la sine despre seriozitatea cu care se fac aceste șuşanele.

Comitetul oraşenes Predeal al P.C.R.: Întrucît numitul Săvescu Petrică, str. Plevnei nr. 10, Predeal, este un om al muncii la I.C.R.A.L. Braşov, sectorul Predeal, iar tatăl său, Săvescu Ioan, este om al muncii la stația C.F.R. Predeal, s-a indicat Regionalei C.F.R. să repartizeze o locuință corespunzătoare numitului Săvescu Ion urmînd ca în momentul repartizării numitul Săvescu Petrică să rămînă în locuința actuală.

Comitetul executiv al Consiliului popular al județului Cluj: Privitor la scrisoarea numitei Pop Maria din Cluj-Napoca, str. Mehedint nr. 22-24, vă comunicăm că petentei i s-a aprobat stabilirea domiciliului în municipiul Cluj-Napoca.

Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale, Iași: Urmarea adresei dv. prin care ne trimiteți spre soluționare scrisoarea numitei Bordeianu Maria și a altor pensionari de gr. III de invaliditate, care sesizează că sînt nemulțumiți de locul de muncă unde lucrează, vă relatăm că din informațiile primite de la tov. director Hutanu și șef serviciu personal tov. Teodorescu, petenților li s-au asigurat noi condiții de lucru într-o hală nouă, ferită de frig, umezeală și curenți de aer.

Municipiul București, Comitetul sectorului 2 al P.C.R.: Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 2 a atribuit numitului Zamfir Stefan o locuință în B-dul Gheorghe Dimitrov nr. 31, sector 2, prin întreprinderea de utilaje București unde este om al muncii.

Întreprinderea Electrotehnica, str. Lujerului nr. 42, București: Tov. Pal Călin este om al muncii în cadrul unității noastre în calitate de strungar. În 1978 a făcut cerere pentru locuință din fondurile statului, iar acum a ajuns pe locul patru pe tabel, pentru un apartament cu trei camere. Unității noastre i-au fost nominalizate 44 de apartamente în blocul nr. 113 din

str. Centurii sector 6. După efectuarea de 300 de ore de muncă patriotică de către petent, acesta va primi apartamentul solicitat în cursul anului 1980.

Mă numesc Gheorghe Coman din Braşov, str. Independenței bl. 340, sc. A, ap. 2: apartamentul proprietate personală în care locuiesc a avut grave defecțiuni la sistemul de încălzire încă din octombrie 1978, data dării lui în folosință. Defecțiunile le-am semnalat factorilor răspunzători încă din iarna lui 1978-1979. În tot blocul e la fel. Măsurile superficiale au fost luate abia după ce situația noastră a devenit cunoscută de presa locală și de Consiliul municipal Braşov. În urma modificărilor efectuate la subsolul imobilului 60% din suprafața apartamentului meu este încălzită sub normele în vigoare (max. 14°C), iar 40% nu este încălzită de loc, altfel spus din 1978 și pînă azi, în camera de zi, caloriferul nu a fost călduț nici citeva secunde. Situația este cunoscută pînă la Consiliul municipal, dar nimeni nu ne ia în seamă, deși apartamentul este în garanție.

Comitetul executiv al Consiliului popular al municipiului București: Privitor la scrisoarea unui grup de locatari ai străzii Dimbovicului, sector 4, prin care reclamă starea tehnică necorespunzătoare a zonei carosabile a străzii menționate, s-a stabilit un program de măsuri astfel încît să înceapă de urgență betonarea Sptaiului Unirii (pe tronsonul cuprins între podul Abator și podul Timpuri noi), creîndu-se acces pe Sptai mijloacelor de transport și de refacere cu pavaj a carosabilului str. Dimbovicului, pînă la 15 mai a.c.

Mă numesc Cujbă Virginia, locuiesc la Vaslui, la bl. 80 din str. I.C. Frimu, sc. D, et. II, ap. 9 și vă scriu în numele locatarilor scării C și D din blocul unde stau. De aproape un an de zile sîntem terorizați de un agregat frigorific al cofetăriei „Pitic”, de la parterul blocului nostru. La noi a fost adus de la altă cofetărie datorită demersurilor repetate pe care le-au făcut locatarii blocului respectiv. Am făcut și noi demersuri dar fără rezultat. Închipuiți-vă cum se poate dormi cu un motor de tractor sub cap și ne veți înțelege.

Consiliul popular al oraşului Petrița: Kormosy Ladislau din Petroșani, str. Venus nr. 15/23, încadrat la întreprinderea minieră Petrița, din orașul Petrița, are repartizat spațiu locativ, confort II, la adresa sus menționată, unde locuiește cu familia sa compusă din trei persoane. Din motive constructive în acel apartament a apărut fenomenul de condens. Remedierea necesită eliberarea apartamentului, care se va produce în acest an, odată cu repartizarea unui nou apartament familiei Kormosy.

Mă numesc Profiri Maria din comuna Murgeni, județul Vaslui. Vă scriu din nou în numele familiei mele deoarece pînă acum, problema noastră a rămas tot nerezolvată. S-a dat în folosință un nou bloc cu 24 de apartamente, bloc la care ni se promisese verbal că vom primi locuință. Am citit în Flacăra din 10 aprilie 1980 răspunsul Comitetului județean de partid Vaslui. Blocul despre care v-am scris mai sus a fost repartizat de noua conducere a comunei Murgeni, dar și de astă dată au primit locuințe familii care, conform Legii 5 din 1973 nu aveau dreptul.

Comitetul executiv al Consiliului popular al județului Alba: Cu privire la scrisoarea adresată redacției de către tovarășul Ștefan Victor din București, str. Lăptari Tei nr. 14, bl. 4, sc. 4, ap. 203, vă comunicăm că ne-am deplasat la fața locului și vă comunicăm că, în orașul Aiud, acum, în cartierul nou de locuințe este o stradă care poartă numele marelui voievod Mihai Viteazul, alta a primit numele craiului munților, Avram Iancu, și alta „Unirea”. Numele lui Avram Iancu este purtat și de liceul din Aiud.

Întreprinderea Autobuzul, str. Ostrov nr. 3, București: Din discuțiile purtate cu tov. Vieru Ana, om al muncii în întreprinderea noastră, a rezultat că nu dorește să fie cazată în cămin, ci dorește să se stabilească definitiv cu domiciliul în Capitală. Pentru rezolvarea acestei situații a primit îndrumările necesare.

Mă numesc Goleanu Costică din comuna Nămolosa, jud. Galați, și vă rog să interveniți unde trebuie ca să ne trimită și nouă, în sat, măcar pentru bătrîni, lapte, brînză, smîntînă, iaurt. Deși nu avem în sat nici o brutărie, se țin totuși două simfonării, care nici ele nu funcționează. De ce trebuie să fim aprovizionați tocmai din comuna T. Vladimirescu dacă noi, aici, sîntem cam 5000 de oameni?

Municipiul București, Comitetul sectorului 3 al P.C.R.: Urmare scrisorii prin care numitul Guțu Titi din str. Ținutul nr. 26 sesizează că în jurul casei unde locuiește există un teren cu o suprafață de 1000 mp, nefolosit de nimeni, și solicită sprijin pentru atribuirea acestuia în vederea cultivării cu legume. Din verificările făcute și discuțiile purtate cu mai mulți locatari și cu sus-numitul, aceștia au fost îndrumați să facă urgent cereri la Consiliul popular al sectorului 3 pentru atribuire și să înceapă de urgență semănarea legumelor.

Direcția sanitară a municipiului București: Urmare a scrisorii tov. Simionescu Ana prin care sesizează faptul că la creșa nr. 3, din sectorul 2, este menținut copilul Voicu Pompiliu peste vîrsta de trei ani, s-au constatat următoarele: Afirmarea este reală, dar acest fapt a fost admis și pentru alți copii din creșele municipiului București, acolo unde părinții n-au găsit locuri în grădinițe care sînt supraaglomerate. De comun acord cu Inspectoratul școlar al municipiului București, s-a stabilit ca pînă la creșerea unor posibilități de primire a unor copii în grădinițe și, pentru a nu crea greutatea mamelor încadrate, aceștia să fie menținuți în creșele în care frecventează. În ceea ce-l privește pe copilul Voicu Pompiliu nu se poate lua măsura arbitrară de a-l scoate din creșă.

Municipiul București, Comitetul sectorului 2 al P.C.R.: Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 2, în ședința din 26 martie 1980 i-a aprobat petentei Diaconu Ileana atribuirea locuinței din str. Episcop Radu nr. 15, compusă din două camere în suprafața totală de 32 mp, bucătărie, cămară în exclusivitate, cu acces la baie, hol, coridor, încălzire cu lemne.

Mă numesc Tomescu Heana și domiciliul în Hirău, str. Dîmbului 2. În ziua de 14 martie 1980 am mers la aprozarul de lângă CEC ca să cumpăr ca fiecare 1 kg de arpagic. Vinzătoarea Beraru Maria mi-a spus că este obligatoriu să primesc și trei pachete cu „Liliput”. N-am avut încotro și le-am luat, dar am dorit să scriu asta și în condaica de reclamații. Mi-a fost refuzată. Aș vrea să știu de ce sînt tolerate astfel de practici.

Oficiul farmaceutic nr. 1 București, serviciul de Org. farmaceutică: Ca urmare a scrisorii tov. Merca Ileana, publicată de dv. în revista din 10 aprilie, vă informăm că pentru neîndeplinirea sarcinilor de serviciu s-a aplicat tov. farm. Baba Niculina reducerea retribuției tarifare cu 5% pe luna în curs. Totodată s-a prelucrat cazul în cadrul colectivului, atrăgîndu-se atenția asupra obligației respectării în totalitate și permanente a deontologiei profesionale.

Mă numesc Simionescu Cella, cu domiciliul în Braşov, str. Roșiorilor nr. 3. Vă scriu cu speranța că rugămintea ce v-o fac imi va fi îndeplinită datorită bunăvoinței dv. De foarte mult timp lipsesc din unitățile de mercerie ale Braşovului fermoarele metalice detaşabile între 40-45 cm. Acest fermoar fiindu-mi necesar, am apelat între timp la rudele mele aflate în Focșani, București, Brăila, Roman, Galați, Piatra Neamț însă acest articol nu există nici acolo. Vă rog foarte mult să mă informați dv. unde pot găsi în țară acest articol numit fermoar care imi

este atît de necesar nu numai mie.

Direcția generală comercială, București: În legătură cu sesizarea tov. Maria Băncilă privind comportarea unor lucrători de la magazinul Gostat din Piața 7 Noiembrie vă informăm că lucrătorul Nută Florin a fost scos din activitatea de comerț, fiind repartizat să lucreze într-o întreprindere cu profil industrial. În ce privește pe lucrătorul cu gestiune Teodorescu Gheorghe, recent repartizat la magazinul reclamat, a fost „atenționat”.

Întreprinderea pentru administrarea clădirilor, București, str. Alexandru Sahia 16: Urmare a adresei dv., vă facem cunoscut că cererea tov. Ene Ana, încadrată a I.A.C., a fost soluționată favorabil, petentei asigurîndu-i-se un loc de muncă conform solicitării.

Centrala industrială de utilaje energetic, metalurgic și mașini de ridicat: La scrisoarea dv. prin care Petrețel Diaconu Adrian din București, str. Serg. maj. Florea Bejan, nr. 16 solicita anularea deciziei de imputare a cheltuielilor de școlarizare în sumă de 7898 lei vă informăm că s-a dispus anularea deciziei de imputare și restituirea sumelor reținute.

Comitetul municipal Făgăraș al P.C.R.: Cererea tovarășei Pascaru Stanca, om al muncii la I.U.C. Făgăraș, este în evidența C.O.M. și urmează a fi rezolvată în cel mai scurt timp. Cu prilejul discuțiilor purtate cu petenta a reieșit că, atunci cînd în Făgăraș vor intra în funcțiune fabrica de produse lactate și ciupercăria, dînsa dorește să se transfere la una dintre aceste două unități. Lucru ce este posibil în trim. III a.c.

Mă numesc Aloescu Gheorghe și locuiesc în Bacău, str. George Bacovia nr. 61 și vă rog să interveniți prin revista la tov. director al Regionalei CFR Iași ca să emită dispoziția de emisie a cărții de muncă pe numele subsemnatului. Aceasta deoarece am fost încadrat în Legea nr. 3/1977 art. 6 două luni și jumătate și nu pot primi drepturile bănești pînă nu prezint cartea de muncă.

Poșta redacției

INVATĂMÎNI

Vasile Andrei — Gherghești 2, Vaslui: Pentru sesiunea de numiri-transferări din august 1979, catedra s-a publicat din nou, dar dumneavoastră nu ați mai depus cerere de transferare și, intrucît M.E.I. nu a aprobat numirea profesorului Traian Mazilu, la care faceți referire în scrisoare, catedra a rămas vacantă. În cazul că postul nu va intra în restringere și deci va putea fi vacant și publicat, dumneavoastră veți putea solicita transferarea pentru anul școlar 1980-1981.

Bebica Grădinaru — Craiova: După publicarea posturilor didactice vacante în Tribuna școlii, pentru anul școlar 1980/1981, veți putea solicita înscrierea în concurs, prin inspectoratul școlar, urmînd ca cererea să fie rezolvată potrivit normelor legale în vigoare.

Dimitru I. Crăciunescu — Stoina, Gorj: M.E.I. ne anunță că s-au dat indicații Inspectoratului școlar județean Gorj să analizeze posibilitatea încadrării în anul școlar 1980/1981 ca titulară a dv. pe un post de învățator, vacant, la o școală cit mai apropiată de domiciliul pe care îl dețineți.

Ioan Margin — Boșca, Sălaj: În cazul în care ați obținut gradul II ca profesor absolvent al Institutului pedagogic, iar ulterior ați obținut și diploma de licență, puteți solicita înscrierea la gradul I ca profesor cu licență. Menționăm că este necesară o vechime în învățămînt de cel puțin 5 ani de la obținerea gradului II.

HORIA PĂTRAȘCU

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

ADMINISTRATIV

Dochița Popescu — București: Conform legislației în vigoare, unitățile cooperatiste sînt obligate să suporte cotele părți pentru cheltuielile privind întreținerea copiilor minori în creșe. Dacă C.A.P. Popești-Leordeni v-a reținut această sumă, urmează să vă adresați comisiei de judecată de pe lângă această unitate.

● **Constanța Luchian — București:** Reveniți, menționînd clar întreprinderea unde lucrați.

● **Ion Vasile — Slobozia:** Cel încadrat cu contract de muncă pe durată nedeterminată, care s-a încadrat în termen de 90 de zile de la încetarea motivului pentru care nu a mai lucrat, beneficiază de vechime neîntreruptă în aceeași unitate, dacă motivul a constat în faptul că a fost trimis să urmeze o școală, un curs de calificare, de perfecționare sau specializare. Dv., din proprie inițiativă, ați cerut desfacerea contractului de muncă, deci nu puteți beneficia de menținerea vechimii neîntrerupte în aceeași unitate, neîndeplinind prevederile mai sus-menționate.

● **Florin Parsin — Tîrgoviște:** Îndemnizația de șantier o primiți dacă faceți dovada că în localitatea de domiciliu (Călărași) aveți în proprietate o locuință personală pentru care suportați cheltuielile legale.

● **Marin Firică — comuna Potlogi (Dimbovița):** Deoarece ați fost pensionat pentru vechime în muncă în C.A.P. și ați cerut și ajutor social de stat anterior datei de 1 iulie 1977, nu vi se poate acorda pensie din sector de stat pentru o vechime în muncă de 5 ani, iar cuantumul pensiei C.A.P. este legal stabilit.

● **Mărinică Cișlaru — București:** Reveniți cu amănunte, cu referiri indeosebi la pensia de urmaș a mamei dv.

MARGA NEDELEA

SOCIAL

Văideanu Dumitru — Cluj-Napoca: Dacă cei doi cursanți sînt din localitate intrunesc condițiile legale. Dv. — nu!

● **Csavar Leona — Covasna:** Incepeți prin a reclama falsul la Procuratură.

● **Spiridon Maria — Craiova:** Mai dispuneți de o cale de atac: Procuratura Generală.

● **Totpal Maria — Cluj-Napoca:** Ați trimis copii numai ale plîngerilor înaintate. Ne interesează răspunsurile pe care le-ați primit.

● **Crăciunescu Veta — Sinaia:** Reveniți după pronunțarea sentinței definitive.

● **Mircea Istrate — Galați:** Ministerul de resort a procedat corect. Plîngerea cade în competența Ministerului Muncii.

● **Ileana Papuc — Vilcea:** Faptele de poluare privesc și legile omeniei; mai înainte însă intră sub incidența Codului penal. Adresați-vă Procuraturii.

● **Vasile Pinteș — Piatra Neamț:** Fapta de care vorbiți nu mai este sancționată penal din 1968.

● **Ioana Apetri — Lugoj:** Abuzul șefului nu desființează propriul dv. abuz. Amîndouă sînt deopotrivă sancționabile.

● **C. Maria — București:** N-ați fost achitată, ci grațiată, ceea ce e cu totul altceva.

● **Virginia Loteanu — București:** Aveți ieșire: abandonul este pedepsit de lege; adresați-vă Procuraturii.

● **Ileana Ciucure — București:** Am reținut propunerea de a face o anchetă despre jucării; pentru celelalte probleme vă adresați Milităriei.

● **Despina Florea — Focșani:** Ați fost scoasă de sub urmărirea penală; penal decît sinteti nevinovată. Fapta rămîne totuși imputabilă conform normelor dreptului civil.

● **Carpinschi Vișel — Vatra Dornei:** Procuratura județeană a dispus deschiderea anchetei.

NICOLAE CRISTACHE

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Atelier FĂNUȘ NEAGU

*Cititorilor revistei Flacăra, copila
le doresc o vară frumoasă, plină de soare
și de căldură, le doresc tot ceea ce au
mai frumos în mine: surâsul inimii.*
Fănuș Neagu

„Mă documentez în fiecare zi, în orice loc al pământului m-aș afla”

Zi de duminică, plină de soare, de la sfârșitul lui aprilie. Scriitorul Fănuș Neagu o acasă. Se pregătește să urmarească o emisiune de televiziune dedicată Brăilei și în care, bineînțeles, e prezent.

— Așadar, ce vă leagă de Brăila cea „plină de zimbete”?

— Acolo m-am născut. La 5 aprilie, 1932, în comuna Gradiștea, județul Brăila. Studii? Risipite. Liceu militar, școală de pedagogie, facultate de filologie...

— Dar de „Școala de literatură” pe care ați urmat-o alături de alți colegi de breaslă?

— Mă leagă amintiri frumoase — tineretea — cu toate că mulți înjură astăzi această școală. Este destul de probabil că atunci când a luat naștere în intenția organizatorilor să fi fost prezentă și fraza (cu toate că nu-i bănuiesc de lecturi prea multe) din Topirceanu, care sună cam așa (o redau din memorie): Păcat că I. L. Caragiale murind, duce cu el în neființă uluitoarea lui știință de a scrie literatură. Poate o școală care să învețe pe oameni scrierea literaturii n-ar strica. Să fi stat și această dorință a lui Topirceanu la baza înființării școlii de literatură, e greu de închipuit dar nu imposibil. Această școală, pe care au absolvit-o mulți dintre scriitorii de azi, la vremea respectivă își merita locul, fie și numai pentru faptul că aduna din cenele tinerii tinerii scriitori și îi dăruia cărții, lecturii aprofundate, căci, să nu uităm, în acea epocă a citi mult și din diverse literaturi însemna un act cel puțin temerar... Școala a existat, dealtfel, un an sau doi, pe urmă a pierit. Dar ea pare-se a rămas în mintea multora din cei ce-au absolvit-o și ca un instrument de tortură

scolastică... Știm cu toții că lucrurile dure se păstrează în amintire până la moarte, iar cele frumoase se plătesc, cel mai, adesea, cu lovituri de picior. Școala aceea, revin, a avut și părțile ei bune, indiferent că eu am fost exmatriculat cu vreo câteva săptămâni înainte de a o absolvi.

— De când ați început să scrieți?

— Am început să scriu din clasa a 4-a de liceu. Scriam romane politiste pe care le citeau colegii de dormitor, apoi mai scriam poezii mizerabile, bineînțeles, de amor. În tinerete am participat la toate concursurile literare și n-am câștigat nici unul. Bănuiesc că dacă funcționa sistemul de azi al editurilor în ceea ce-i privește pe debutanți, n-aș fi apărut niciodată în literatură.

— Care este drumul străbătut de scriitorul Fănuș Neagu de la prima la ultima apariție editorială?

— Este drumul de la scriitorul de autentică tradiție realistă și obsedat de Sadoveanu, Istrati, Galaction, Rebreanu, la scriitorul de azi, obsedat de aceiași mari înaintași, dar purtând pecetea și a furtivoasei proze americane și a prozei ruse. Și mai e și un drum răsucit: de la proză la poezie și-napoi la proză, căutând armonia dintre aceste două genuri care își sînt străine, de la realism la puțină „decadentă” (cit îi trebuie omului în fapt de seară), de la acceptarea lumii la modul imnic, cîndva, de mult, la răzvrătire, neacceptarea și răsturnarea adevărurilor vechi.

— Ce vă place mai mult să scrieți?

— Povestirea. E domeniul în care simt nevoia să mă joc serios: vin la rînd romanul și teatrul. După ce termin Scaunul singurătății, pe care-l lungesc de citiva ani și, în sfîrșit, îl voi isprăvi, mă voi întoarce la prima dragoste — pove-

tirea, și cel puțin citiva ani voi publica săptămînal o bucată. În acest sens, cred că voi schimba definitiv cronica sportivă cu povestirea.

— Ați amintit de „Scaunul singurătății”, dar nu știm încă nimic despre el.

— E un roman de atmosferă și infrîngere. Veți afla în el și Dunăre și dragoste, dar cel mai mult durere și infrîngere.

— De unde-și ia scriitorul Fănuș Neagu seva povestirilor sale?

— Din copilărie, din Bărăgan, de la Brăila și din toate drumurile pe care le fac prin țară, prin lume și prin cărți. Ca orice scriitor; eu mă documentez în fiecare zi, în orice loc al pământului m-aș afla. Umblu mult, mult și-mi notez cite-un fir de poveste aproape în fiecare zi. Am în caietele mele, nefinisate, foarte multe povestiri din viața contemporană.

— „Caietele mele” înseamnă, de fapt, adevărate tomuri, bine legate, care-și așteaptă doar răsfoirea, ea apoi să-și găsească intruparea în cuvîntul de-o egalabilă frumusețe și tainică înțelegere a scrisului dumneavoastră. Dar, pînă atunci, scriitorul Fănuș Neagu este mereu prezent în coloanele diferitelor reviste, cotidiene. E greu să faci publicistică?

— Da, e greu. Publicistica mă consumă imens, dar imi dă și voluptate că pot fi prezent, sub ochii cititorului, săptămînal. Publicînd prea puțină proză trebuie să-mi hrănesc orgoliul într-un fel sau altul. E o comunicare cu cititorul pe care n-o recomand cu prea multă căldură tinerilor scriitori, mai ales celor care nu posedă o experiență de viață întinsă și tulburătoare și n-au puterea de a-și dispersa talentul. Publicistica este un fel de blestem. Pentru ea îți trebuie tot atîta chemare ca și pentru un roman fluviu. Numai că nu cunoaște niciodată în timp gloria unui roman sau adîncimile acestuia. Eu fac publicistică fiindcă string uneori lucruri ce nu se pot spune decît într-o însemnare la zi și nu pot rămîne

(Continuare în pagina 17)

CORNELIA DJIGOLA

Sînt oameni obișnuiți să cumpere cărți și să le rînduiască într-un raft ca și cum ar îngrămădi monede în întunericul unei pușculițe de ghips, pe care rar se îndură s-o spargă. Apoi, sînt și oameni care își cultivă rafturile de cărți cum ar cultiva o grădină, mai plivindu-i cînd și cînd buruienile, mai adăugîndu-i, cînd și cînd, fie un lăstar din vegetația revolută a anticariatelor, fie o floare exotice, rară. Și nu o singură dată am citit rînduri strînse și chibzuite despre relația dintre om și bibliotecă, dintre spirit și raft, despre umbrele care mai întunecă uneori această idilă, cum ar fi adevărul că prea multe cărți așteptate apar în tiraje confidențiale, cronic insuficiente. Dar o bibliotecă, pînă una alta, mai este încă și un așezămint cultural public, iar publicul este un sediment omencesc, viu, nestatornic în articulațiile și straturile sale, precum orice realitate cu adevărat vie. Față în față cu această nouă relație, întrebarea cine pe cine cultivă pretinde un răspuns pe măsură, nuanțat și mijlocit de experiență, nu de prejudecată. Mai departe, ca așezămint public, pînă una alta, o bibliotecă, fie că ființează pe lingă o școală, fie că depinde de un cămin cultural sau de o casă de cultură, mai face parte și dintr-o rețea de așezăminte publice similare ca rost, și trăinicia lanțului pe care ele sînt chemate să-l împlinească, după umila noastră nădădere, se cere imperios cercetată în varigile ei de bază, fundamentale, în zălele ei mărunte, dar multe, care, în ultimă instanță, dau un sens și o sem-

Biblioteca publică

nificație cuvintelor lanț și rețea. Și acolo, la școala din sat, la căminul cultural din comună, la casa de cultură dintr-un orașel nu prea mare, nu ne va fi prea greu să constatăm că, din acest punct de vedere, lucrurile nu prea stau strălucit. Prea multe biblioteci publice s-au transformat în umbra a ceea ce știm toți că trebuie să fie o bibliotecă. Sînt încă destule biblioteci publice despre care nu se știe încă cine le are în primire și cînd sînt deschise, dacă mai sînt vreodată deschise. Sînt apoi unele biblioteci publice al căror fond principal de volume se constituie din cărți depășite de viață, conjuncturale, care nu mai spun demult nimic, nimănu. Sînt încă biblioteci publice care au devenit veritabile supape de escamotare a eșecurilor elitoriale, în rafturile cărora, în dublete, în triplete și chiar mai mult decît atît, fiecare îngrămădește ce vrea: cărți greu vandabile sau broșurele produse de veleitari locali prin fel de fel de combinații perfectate la fața locului. În sfîrșit, sînt unele biblioteci publice, mai ales în mediul sătesc, al căror singur rost pe lume pare a fi acela de a raporta lunar un număr oarecare de cititori, de cele mai multe ori fictivi, împlinînd undeva o statistică jovială, dintre eele asemănătoare tuturor statisticilor care au ajuns să facă deliciul funcționarilor culturali. Dar rostul acesta nu este unul firesc, ci unul fortuit, și depinde de noi să restituim bibliotecilor noastre publice adevărata lor menire.

MIHAI PELIN

RECOMANDĂRI PENTRU LECTURĂ

ION BĂIEȘU — Dragoste bolnavă
MIRCEA ZACIU — Lancea lui Ahile
TEODOR BULZA — Lumini bănățene
VALERIU ARMEANU — Vanități
MARIA BANUS — Himeră
MIHAIL DIACONESCU — Umbrele nopții

Eveniment cultural

Invitație la Teatrul „Ion Vasilescu”

Intr-un decor luminat mai ales dinafară, printr-o orgă de ferestre albe, siciliene, cu perdele de mireasă, într-un decor plin de uși care ascund priviri și urechi indiscrete, vicioase, are loc o cerere în căsătorie senzațională. Aman-tul perfect, cu pălărie de fetru și costum de haine evazat, la două rinduri și revere somptuoase, semănând mai degrabă cu un mafiot descins dintr-o casă a inimilor sfărâmate de arme încărcate cu fluturi, Memmo Speranza, o cere în căsătorie pe urita, umila și credula Gasparina Torreta, fată amenințată de un amurg incert, departe de orice vis matrimonial, departe de oglinzile far-date ale lumii mondene. Cabotin parfumat, adorat de femei frivole cu picioare lungi ca fuselajele de avion și portjartiere colorate, Memmo Speranza, amenințat mereu de cereri în căsătorie și răzburări periculoase (cu piedica revolverului tresărind des în geanta diplomat), se hotărăște să se însoare cu o fată care nu-i va da bătaie de cap și care îl va proteja de insistențele contrabandei sentimentale. Gluma se va dovedi până la urmă o farsă enormă pe care i-o joacă soarta, pentru că, eliberată de grijile obsedante ale pen-siunii în care a ajuns o „gheată ruptă”, de hachițele clienților fantomatici, asasi-nați de singurătate, burlaci incurabili și ipocriți, Gasparina Torreta înflo-rește văzind cu ochii în umbra căsniciei simulate, se face frumoasă, își re-cistigă farmecul înfrunt atita vreme și devine prilej de dispută: soțul ei, cheltuit în aventuri galante, o redescoperă în clipa în care e gata să o piardă, realizând că de fapt, ceea ce căuta, fericirea cristalină, ideală se afla la o res-pirație distanță! Aceasta ar fi, simplificată, aventura piesei lui Luigi Piran-dello, piesă deconcertantă, scrisă cu subtil rafinement, cu o înaltă știință a contrapunctului și a suspansului, cu delicioase răsturnări de situații și de alcov, amintind de cea mai pură tradiție a teatrului italian dar rupind cu toate convențiile plictisitoare și pindind spectatorii la fiecare dialog cu o surpriză eclatantă.

Regizoarea Sorana Coroamă Stanca a creat un spectacol extraordinar. În cel mai curat stil pirandellian. Cu atmosferă echivocă, ambiguă, cu o cruzime a stărilor de neliniște și alunecărilor în penumbră care fac publicul să înghețe pentru citeva momente, ca să decongeleze apoi spiritele cu un ca-lambur, cu un gest, cu o privire, bine reglate și în cel mai sănătos și nesofis-ticat hohot de ris. Am urmărit spectacolul cu incitare, descoperind pretu-tindeni capcane frumoase, curse superbe întinse de regizoarea spectatorilor, în care am căzut dezarmați, fascinați de puterea de sugestie a textului și de expresivitatea mișcării scenice. Totul este slesuit și montat la fotografică. Nici un gest în plus. Nici o lumină mai puțin. Am redescoperit actori cu pres-tigiul sifonat de criza lungă prin care a trecut Teatrul „Ion Vasilescu” sub vechea direcție, când increderea în calitățile trupei a fost serios, programatic și aberant zdruncinată. Adina Popescu n-a mai jucat cu atita dezinvoltură, sensibilitate și putere de convingere de la spectacolul de absolvire a Institu-tului de teatru: **Ciciriția** de Jean Anouilh. Ea a intrat în rolul Gasparinei cu discreție și modestie, l-a demontat cu inteligență și l-a recompus cu un bun simț și o intuiție scenică de vis. Adina Popescu atinge aici un prag de matu-ritate profesională de la care nu are voie să abdice. În imprevizurarea în care teatrul unde lucrează va evolua în aceleași condiții de exigență! Sorin Pos-telnicu în Memmo Speranza are farmecul și tandrețea ucigașă a lui Rudolf Valentino, abordind viața cu un suris languros de fante care ia totul în glumă și care se trezește descoperit, cu sufletul gol pușcă, ridicol și lamentabil in-dragostit de propria sa soție! Actorul acesta vine grăbit din urmă să-și ocupe locul meritat în prima tranșee a generației sale de artiști ai scenei care fac ceasurile să bată mai puternic sau să incremenească într-un moment de re-velație, când se aud reflectoarele foșnind și genele spectatorilor mîngiind aerul repede. Tulburător a fost Dimitrie Dunca într-o compoziție care alunecă dinspre comic spre tragic și grotesc cu o finețe și o sonoritate de interpret la violoncel. Hamdi Cerchez părește tot mai mult zona obscură a scheciurilor și vodevilurilor (uneori televizate!) ca să se impună ca un bun actor de comedie care-și coboară personajul până în subteranele imaginației cu o bine studiată economie de mijloace și tertipuri actoricești, adică, de fapt, cu o mare seriozitate. Exactă și reconfortantă trecerea lui Marius Marinescu prin scenă. Un joc policrom de artificii — aparițiile, celor două fete, Festa și Fanoy, interpretate de Mariana Cercel și Lavinia Jemna. Mariana Cercel a jucat cu aplomb, dezlănțuit, cu apetit pentru calambur, mimind frivolitatea și melan-colia golicionii lăuntrice, tristețea și disperarea înlăturării din alcov ca pe o tragedie de cabaret. Am avut senzația că lacrimile hohotelor de ris și de plins se fac cuburi de gheață. Ion Lemnaru și-a plimbat personajul prin scenă elegant, furios, impulsiv, insinuant și cabotin. Am regretat că autorul a uitat personajul său în cabină după actul I.

Spectacolul **Dar nu e nimic serios** de Luigi Pirandello, pus în scenă de Sorana Coroamă Stanca, scoate definitiv Teatrul „Ion Vasilescu” din anoni-mat. Nu pierdeti prilejul să-l redescoperiți pe Pirandello după imensul succes de la Teatrul Mic cu spectacolul **Să îmbrăcăm pe cei goi**. N-am văzut deocam-dată aglomerație la casa de bilete din Piața Cosmonauților și sala era aproape goală, în seara frumoasă în care am urmărit noi această reprezentare. Ceea ce e nedrept pentru splendida lecție de teatru pirandellian predată de Sorana Coroamă Stanca.

ADRIAN DOHOTARU ■

Iubirea de frumos

Blaga

Se implinesc acum, la început de mai, 85 de ani de la nașterea poe-tului Lucian Blaga. Tot în această lună a și plecat dintre noi, aproape în aceeași zi în care s-a născut. Mi-aduc aminte holdele Transilva-niei bătute de vinturi, miros de bu-ruiană după furtună, sclipirile frunzelor de plopi și mai ales gru-purile de țărani ce se întorceau pe drum, de la plivitul griului, acasă, când trupul marelui dăruit în cu-vînt, așezat într-o raclă de lemn cu fața în sus, împrejmuit de lacri-mile citorva admiratori, se întor-cea anonim în satul natal, Lancrăm, lângă moșii și strămoșii săi, adău-gindu-se eternității neamului nos-tru.

Acest bătrîn frumos și blind, acest om modest, ajuns la candelă stingerii de sine, la bucuria anoni-matului, cum mi-a fost dat să-l văd și aud de citeva ori în chilioara lui de pe Dealul Feleacului, această

făptură a cuvîntului, de care sufletul meu de licean era cu desăvir-sire îndrăgostit, căruia noaptea îi veneam sub cireș la fereastră și-i pindeam umbra la licărul lămpii, în acele nopți transilvane înstelate, cînd somn nu-i pe geana adolescen-tului și toată făptura lui era absor-bită în bucuria uriașă a spiritului...

Vedeam aidoma, aveam sub ochii mei un poet adevărat, așa cum a fost Eminescu și Hölderlin, știam cu toată ființa că așa ceva este un poet. La jarul mocnind în spuză cite nopți nu le-am avut albe acolo, pe Dealul Feleacului, recitind pină la istovire și extază rostirile acelea înalte ale cu adevărat celei mai profunde înzestrări, după Eminescu, în poezia și cugetul românesc.

Să-l cinstim pe Blaga cum se cu-vine; în cuvîntul său rămas mos-tenire neamul nostru s-a văzut încă o dată în perspectiva eterni-tății. Avîndu-l zi de zi în inimile noastre, putem fi mai siguri de destinul nostru aici în Carpați, de puterea noastră de-a da răspuns spiritului care își caută continuu sălaş în inimile noastre. Toate dru-murile Ardealului acum, în Mai, duc la Lancrăm!

IOAN ALEXANDRU ■

„Traviata” la Teatrul liric din Craiova

Un program ambițios anunță tînărul Teatru liric din Craiova sub conducerea compozitorului Constantin Ungureanu. Recentul spectacol cu opera „Traviata” de Verdi, în regia lui Hero Lupescu, consti-tuie, credem, o ilustrare fidelă a concep-ției care guvernează activitatea acestei in-stituții artistice, menită să îmbogățească profilul spiritual și să contribuie substan-țial la relansarea acestui gen cu o veche și prestigioasă tradiție în orașul Băniei. Dacă, în general, în arta spectacolului își face simțită prezența, într-o manieră tot mai convingătoare, suflul novator cu deschidere spre modernitate, e cazul — ne sugerează Hero Lupescu în recenta sa montare — ca și în operă să-și facă loc idei noi, deloc excentrice, în consonanță cu preferințele spectatorului de astăzi acaparate de gustul vitezei (ca mod de viață). Vom spune, fără ocolișuri, că aplaudăm intrutotul viziunea propusă de Hero Lupescu, respingînd total gusturile hrănite numai din „flașetă” și din con-venționalismul desuet. Dealtfel, chiar spectatorii craioveni au primit călduros această ipotetăz incitantă deși, în urmă cu cinci ani, avuseseră ocazia să vizioneze aceeași operă prezentată în „dulcele stil clasic” (pe atunci, actualul Teatru liric era o secție a Filarmonicii de stat „Olte-nia”).

În reprezentația lui Hero Lupescu nu este reconstituită o epocă, ci sint actuali-zate idei și sentimente de o răscolitoare profunzime, printr-o formulă îndrăzneală care pornește, în primul rînd, de la refu-zul fracului și al jaboului, al decorativis-mului excesiv și optează, pentru accesorii

mai lejere, dar mai funcționale, ceea ce dă spectatorului impresia de familiaritate și comunicare directă. Decorul și costu-mele împrumută elementele urbanismului modern, mișcarea scenică este dinamică și, în general, atmosfera devine antrenan-ță prin alternarea subtilă, într-o manieră originală, a momentelor narative cu cele muzicale. Este, cum spuneam, meritul re-gizorului Hero Lupescu în regîndirea sce-nică a „Traviatei”, într-un stil care a pro-dus unora perplexitate, dar i-a pus și pe gînduri venind cu cel mai viu și convin-gător argument într-un moment cînd dis-cuțiile despre actualitatea operei plutesc în aerul teoretizărilor.

O contribuție deosebită și-au adus la realizarea acestui spectacol tînărul și ta-lentatul dirijor Marian Didu, maestrul de cor Alexandru Racu, scenografia Iuliana Preduț și coregraful Emanuela Cazacu — acest cvartet slujind cu abnegație și pa-siune întreaga montare, înțelegînd la mo-dul exact ideile regizorului. Teatrul liric craiovean dispune, la ora actuală, de cîțiva interpreți de reală valoare, capabili să-și susțină intențiile novatoare. Ne gîndim în primul rînd la soprana Mari-lena Marinescu-Mareș, posesoarea unei voci excepționale, care nuanțează cu ra-finament și domină scena cu dezinvoltura unei mari actrițe, în rolul Violettei. La rîndul său, tenorul Constantin Ene impune prin robustețea glasului, cu strălucire în acut — în rolul lui Alfredo. Bogdan Pan-cu cucerește auditoriul prin noblețea glas-ului său cald, mai ales în aria bătrînu-lui Germont, iar Ileana Petrescu, Gheor-ghe Stoichițescu, Cezara Cojocaru, Ion Grigorescu, M. Scarlat, Miruna Dobrescu, Dorel Stoia și Ion Bucse și-au adus con-tribuții notabile, pe măsura rolurilor incre-dintate. Se cuvin menționate orchestra Teatrului liric și corul Filarmonicii „Ol-tenia”, precum și corpul de balet care a dat strălucire de brillant spectacolului.

„Traviata” Teatrului liric craiovean va rămîne un spectacol de viață lungă în li-rica interpretativă românească.

CLAUDIU MOLDOVAN ■

CAP LIMPEDE

CURIER LITERAR

Nicu Bogdan — De-lenii, Mureș: Deși ați scris poezia cu ocazia unui concurs, deși ea se ocupă de una dintre ma-rile probleme ale veacu-lui, deși doi profesori din juriu s-au exprimat că nu îi interesează aseme-nea probleme, deși ne mărturisiiți că scrieți de „cîțiva anișori buni”, lu-crarea nu vă atestă încă talentul. **Kocsiss Gizella** — Oradea: Puteți lua le-gătura cu poetul Ion Gheorghe scriîndu-i per-sonal pe adresa revistei **Luceafărul**. Vă sfătui-m însă să vă folosiți în con-fesiunea dumneavoastră de un îndreptar ortografic. **Ion Vasiu** — Orăștie: Aprecîem caldele dum-neavoastră sentimente față de patrie și de natu-ră. Nimic însă personal și nu în poezie. **Ion Stă-nilă** — Sibiu: Mulțumim de gîndurile bune. De ce să trecem cu vederea stil-ul? Stilul e omul. **Emil Persa** — Cluj-Napoca: Întregul ciclu se aseamă-nă izbitor cu textele sub-

mediocre ale muzicii ușoare. Deoarece revista noastră a și pornit o campanie împotriva acestui fenomen, vă sfătui-m să nu vă grăbiți. **Ioan Ti-gan** — Ineu: Este bine să frecvențați un cenacu literar din localitate. Deși anumite lucruri nu se învață de la mîneni. **Vasile Mihăilă** — Letea Veche, Bacău: Întii gram-matica și apoi poezia! **Daniela Popoiu** — Bran: Nici o problemă! Trimi-teți-ne versurile. **Con-stantin Asaftei** — Miroslava, Iași: Felicitări pentru „Un petec de cer senin”. Firește, continu-ați. **Grațiana Buru** — București: Revista noas-tră v-a publicat, conside-rînd versurile pe care ni le-ați trimis un început promițător. Nu vă negli-jați talentul. **Elena Fe-cioru** — Mănești, Pra-hova: Multă sinceritate, versul bine ritmat, can-dori, dușoși. Citiți cu luare aminte poezia con-temporană. **Deocamdată NU Viorel Șreier** — Iași; **Carmen Sidor** — Iași; **Haralambie Ionescu** — Brașov; **Surorile Con-stantin** — Prahova; **Ana Olariu** — Belcești, Iași:

Trifan Ioan — Brașov; **Toma Pienaru Deveanu** — Deva; **N. Mănescu** — Vilcea; **Vasile Minciună** — Roșiori.

Manuserile nepublicate nu se restituie.

REVISTE

Răsfoind unul dintre ultimele numere ale re-vistei școlare **Spații**, edi-tată de Liceul de filolo-gie-istorie „Zoia Kos-modemianskaia” din Ca-pitală, observăm că ea se impune atenției prin articolele sale și mai ales prin citeva interviuri cu personalități ale cul-turii și artei românești, menite să dea o imagi-ne a pasiunii, a bucuriei creatoare, a desăvirșirii morale prin muncă. In-terviul Mariei Osiaș, ele-vă, cu prof. dr. Ion Dodu Bălan prilejuiește criti-cului și poetului o defi-nire a trăsăturilor gene-rale ale umanismului so-cialist ce caracterizează literatura română con-temporană, o privire îndreptătit critică asupra manualelor de limbă și

literatură română, pe care le-am dori mai pu-țin descriptive, citeva re-flecții despre condiția de poet și cea de critic. Discuția cu un prieten al tinerilor, actorul Octa-vian Cotescu, consenma-tă de eleva Ioana Cara-băț, dezvăluie că dincolo de luminile rampei după care strălucesc lucruri și oameni, se desfășoară o muncă tenace. După ani de experiență, actorul și omul Octavian Cotescu meditează: „Alegerea profesiei este, mai ales astăzi, o problemă de conștiință ce te situează pentru tot restul vieții într-un loc în care tre-buie să fii cit mai folo-sitor”. Pe linia evocării unor oameni care ne-au rămas în conștiință prin truda muncii și talentul lor, a unei vaste culturi acumulate, pilduitoare sint evocările artistei plastice **Cecilia Cutescu-Storch** (interviu semnat de Daniela Cristescu și Carmen Voinescu) pre-cum și confesiunile lui Sandu T. Samurcaș des-pre marii oameni pe care i-a cunoscut de-a lungul timpului. Articolele de știință, bogatele

pagini de poezie și pro-ză fac din revista **Spații** o publicație cu program, puternic ancorată în pre-ocupările de azi ale ele-vilor. Ea se constituie ca un laborator, un exerci-țiu al minuirii condeiului, al responsabilității cuvîntului scris.

ADI CUSIN ■

Caiet de teatru sau revistă

Unul din ultimele nu-mere (49) ale „Caietului” Teatrului Național din București este un adevă-rat spectacol, o desfășo-are a spiritului. Întîlnesti aici, însemnări din experiența de rutină a unei stagiuni, dintr-un turneu reprezen-tativ al teatrului în U.R.S.S., un decupaj rap-id în peisajul teatral bucureștean, un minut de adevăr (care înseamnă însă mult mai mult în spațiu și în timp) cu Tanti Co-cea, jurnalul săptămîni-lor de teatru, muzică, artă plastică, film de la Berlin, o trecere în re-vistă a spectacolelor „Fes-tivalului Teatrului pen-tru copii și tineret” de la Stockholm, corespondență specială de la Stewart W.

Little și Arthur Cantor despre „oamenii de tea-tru”, însemnări din viața teatrală bulgară, olan-deză etc. Numărul 50 al „Caietului” publică arti-cole, eseuri, reportaje, note de călătorie, ma-joritatea în exclusivitate și inedite, sub semnături reprezentative pentru cul-tura și arta românească și universală contemporană (în ordinea „întriirii în scenă”): Radu Beligan, Ion Dodu Bălan, Constantin Măciucă, Grigore Moisil, Sonia Cluceru, Ion Zam-firescu, Ion Caraion, Radu Cosașu, Paul Georgescu, B. Elvin, Valeriu Ră-peanu, Henry de Mon-therlant, Samuel Beckett, Innochenți Smoktunovski, Franco Quadri, Garcia Marquez, Heinrich Böll ș.a. Reținem o „explica-ție”, semnată de Radu Beligan, directorul tea-trului, la faptul că publi-cația editată de prima scenă a țării filtrează cu un spirit critic și cu o promptitudine gazetărească elevată, fenomenul li-terar: „Însemnătea pe care „Caietul” o acordă literaturii într-o publica-ție chemată să se pre-ocupe tocmai de ceea ce cărțile nu pot dăru (și

Gîndurile unui animator de teatru

Dacă știu că prima îndatorire a unui director de teatru e să asigure talentelor cadrul adecvat de lucru, prilejuind fiecareia posibilitatea de a se realiza pe sine și de a crea, mă întreb dacă el are dreptul să-și impună punctul de vedere estetic, exercitându-l în numele autorității administrative cu care a fost investit și transformându-l în poruncă sau în interdicție. Pînă unde se poate extinde puterea unui director de teatru? Nu există stagioni în care un spectacol sau altul să nu mă poarte în fața acestei dileme.

În adevăr, mi-e dat să asist la nașterea și înfățișarea unor reprezentări care-mi contrazic violent opțiunile artistice, gustul, experiența. Sint, de asemenea, reprezentări despre care pot afirma categoric că nu ridică și nu dezleagă nici o întrebare, mulțumindu-se s-o enunțe. Și încă într-un chip confuz sau rudimentar.

De obicei îmi exprim punctul de vedere, îl argumentez, încerc să mă fac înțeles, stăruind, dar... atît. Nu sint nici prin temperament, nici prin formație, nici prin gândire un om capabil să înlătur, printr-o decizie directorială, creația unui coleg. Socot că sint limite pentru orice gust. Iar în ierarhia orgoliilor și a sancțiunilor cel mai sus se situează nu capii unui stat de funcțiuni, ci autorii spectacolelor.

Citeodată publicul sau critica îmi ratifică opinia și normal ar fi să resimt o satisfacție. Alteori, spectatorii și cronicarii nu-mi dau dreptate și firesc ar fi să mă felicit pentru „non-intervenție”. De fapt,

și într-un caz și în altul sint trist. Dacă aș conduce un teatru cu o echipă omogenă, constituită prin afinități, problema asta n-ar exista. Mă consolez cu gîndul că dispersiunea stilurilor e unul din simptomele artei contemporane sau că valoarea unui animator se măsoară după capacitatea lui de a îmbrățișa opere deosebite, după suplețea atitudinilor sale estetice, după deschiderea unghiului de receptare etc. Însă nu izbutesc să mă păcălesc. Fiindcă ne definim nu prin ceea ce acceptăm ci prin ceea ce respingem. Dealtfel Montaigne o spune clar: „Mă identifice prin ceea ce mă deosebește”.

Problema cheie a Teatrului Național a fost și a rămas aceea a regizorilor. De fapt, nu e numai problema Teatrului Național. E nevoie de talente proaspete, care să ocolească drumurile învățate mecanic, să spargă tiparele rutinei și să cunoască exact etalonul îndrăznelii, știind să transcrie într-un fel personal, creator, un text, fără a-l manipula împotriva sensurilor lui.

Rîndurile acestea nu sint o lamentație. Ci o invocatie. Și o promisiune față de mine insumi ca director de teatru, ca animator al unui teatru. Îmi făgăduiesc să caut valorile generațiilor mai tinere și să solicite, de asemenea, colaborarea celor din generațiile mature pe care coaliția mediocrității îi ține departe de scena noastră. De fapt, nu numai pe scena noastră.

RADU BELIGAN

„Mă documentez în fiecare zi”

(Urmare din pagina 15)

cu ele în suflet sau în gînd, sau numai povestindu-le prietenilor.

— A fi scriitor înseamnă o profesie pe care să o slujești ca pe oricare alta, sau e pur și simplu un dar pe care îl au numai unii care cred în el mai mult sau mai puțin, dar care scriu, scriu mai tot timpul, socotind că asta-i datoria lor?

— Profesia de scriitor există în sine ca orice altă profesie, dar e mult mai chinătoare decît altele. Nu știu dacă mai frumoasă, dar mult mai aproape de inima omului, chiar și a omului modern, ajuns să fie strivit de atîtea patimi care nu sint numai ale lui ci mai ales ale altora.

— Ce înseamnă să fii un scriitor al zilelor noastre, un scriitor angajat?

— Să fii de partea țării și a partidului, așa înțeleg eu scriitorul angajat.

A căuta să înțelegi încotro merge lumea: înspre distrugere sau spre salvarea ei, și a spune cu orice risc adevărul despre ceea ce se întimplă tuturor. Azi, mai mult ca oricînd, scriitorul se amestecă în viața lumii și-a neamului său. Dacă n-o face, pierde ca artist, dacă nu e un luptător nu va rămîne în știința nimanui. Se vorbește atît de mult de angajarea artistului dar prea puțini sint aceia care înțeleg să riște și să triumfe sau, dacă nu, să dispară. Artă nu mai e de mult un fel de-a te juca frumos, ci un fel de-a juca cu moartea în marginea dură a vieții.

— Sînteți unul dintre autorii care-i citesc și-i ajută pe tinerii scriitori, îndrumîndu-le scrisul sau opțiunea pentru literatură. Ce credeți despre noua generație de scriitori?

— De citit, îi citesc pe tineri, dar, nefiind undeva în vreo redacție, în post de răspundere, nu am cum să-i ajut, și-mi pare rău, nu pentru că nu sint în vreun post mare, nu mi-a plăcut niciodată să fiu șef, ci pentru felul în care aș fi putut să-i ajut.

— Atară de sfatul și îndrumările pe care dv. le dați celor cărora le citiți încercările literare, ce mai înseamnă să ajuți un tînar scriitor?

— Să-l ajuți, înseamnă să-l publici. După criteriul valorii și al sincerității ideilor și al credinței în destinul lui. Pe de altă parte, îmi face impresia că sint ajutați sute de inși lipsiți de talent. Dovedă, avalanșa de cărți proaste. Nu vreau să dezamăgesc pe nimeni, dar cărțile proaste, fie ele scrise de autori tineri sau nu, vorbesc despre autori proști, sau oameni proști.

— Văd aici, în fata mea, pe biroul dumneavoastră, multe file albe frumos stivuite ce își așteaptă rîndul. Cu ce vor fi ele acoperite?

— Cu proză. Dar cele mai multe dintre ele vor fi, probabil, rupte, fiindcă scriu foarte greu. Așa că, s-ar putea să fie pline cu prea puține rînduri bune de încredințat tiparului. De ce s-or fi grăbind unii să arunce pe piață tot ceea ce le trece prin mină nu și prin timplă, n-am să înțeleg niciodată?! Probabil că...

— Probabil că?

— Probabil că nu sint artiști.

Cîntarea României

Festivalul artelor „Miorița” — Vrancea 1980

În urmă cu trei zile, luni, 5 mai a.c., s-a deschis la Focșani prima ediție a Festivalului artelor „Miorița”, despre ale cărei pregătiri revista noastră i-a informat la timp pe cititorii săi din cîvingerea că forurile organizatoare ale acestui festival au în vedere un experiment inedit în domeniul culturii, al educației, o acțiune care chiar pe măsura desfășurării ei verificîndu-și propriile sale principii și metode, poate reprezenta un succes de prestigiu în efortul colectiv de edificare a unei spiritualități noi, socialiste, pe măsura timpului rodnic de înflorire multilaterală a țării, cînd sub ochii noștri se constituie, prin munca înfrățită a tuturor fiilor țării, un capitol de glorie al istoriei României.

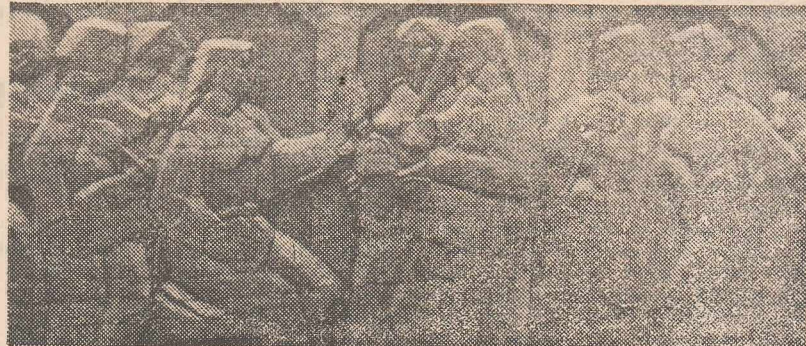
Prin modul cum este conceput, prin amploarea și diversitatea programului său, „Miorița” este primul festival de acest fel din România. Gîndit cu minuție și seriozitate într-o viziune unitară și atotcuprinzătoare despre funcțiile educației și formării comuniste a făurarilor unei civilizații noi pe pămîntul României, acest festival care a pornit la drum — în inimă, în conștiință, în frageda și sublimă geneză și perfectare a unor înalte idealuri umaniste — promite a fi un complex de manifestări politico-educative, culturale-artistice și de creație prin intermediul artelor și al culturii, urmîrind să producă o nouă atitudine a oamenilor față de ei înșiși și față de ceilalți oameni în viață și în societate, să desferice izvoare noi de cugetare și sensibilitate, de solidaritate și înțelegere umană. Dealtfel aceste scopuri ale festivalului au fost cu precizie și cu discernămint expuse în cuvîntul de început aparținînd reprezentantului forului organizator principal, tovarășul Alexandru Crihană, președintele Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Vrancea: — Denumindu-l „Miorița” n-am avut în vedere caracterul folcloric, pastoral, al baladei și al unor tradiții arhaice ale Vrancei ci am preluat ideea superioară de spiritualitate din acest poem al etnogenezei poporului român și prin intermediul acestui festival ne-am propus să aducem în sufletul și mintea oamenilor acestui județ al României socialiste mesajul revoluționar, patriotic, umanist al artelor și culturii noastre.

Spectacolul literar-muzical-coregrafic cu care a debutat prima ediție a festivalului, „La izvoarele Mioriței”, a fost dedicat realizărilor poporului nostru în anii construcției socialiste, împlinirii a 15 ani de la Congresul al IX-lea al partidului. Înfrățite, artele s-au exprimat în fața unui public numeros, alcătuit din oameni ai muncii din întreprinderile industriale ale Focșanilor, fie prin versurile de aleasă muzică a cuvîntului și a iei semnate de Dumitru Pricop și Nicolae Bornaz — remarcabili poezi vrînceni — fie prin sunetele vii, nepieritoare, ca un ecou al însăși bătăii de inimă a acestui popor, aduse pe scena Casei de cultură a sindicatelor din Focșani de Ansamblul Căminului cultural de la Paltin, de Formația mixtă de dansuri populare din Vintileasca, de orchestra de muzică populară „Doina Vrancei” din municipiul capitală de județ sau de Corul de cameră „Pastorală” al Casei județene a corpului didactic.

Mai semnalam, deocamdată, dintre acțiunile inaugurale ale festivalului „Miorița”, deschiderea în holul teatrului „Gheorghe Pastia” a unei expoziții în cadrul căreia pot fi văzute cele mai valoroase creații ale artiștilor plastici vrînceni, profesioniști sau amatori, precum Gheorghe și Marga Zait, Elena Stoiciu, Virginia Georgescu-Hossu, Georgeta Cibea și Dumitru Pona, precum și din programul zilei de marți, 6 mai, dezbaterea găzduită de librăria „Miorița” și beneficiind de prezența profesorului universitar dr. Al. Tănase, prima dintr-un proiectat ciclu privind „Cultura și civilizația geto-dacilor”.

Oprim aici cronică acestui festival despre a cărui desfășurare vom relata, în continuare, în numărul viitor.

D. CONSTANTINESCU

ION JALEA — Basorelief (fragment)

CAP LIMPEDE

anume contactul nemijlocit, dialogul cu un interlocutor a cărui respirație și căldură umană o resimți în chipul cel mai direct) poate părea paradoxală. Dar într-un timp cînd privirea e atrasă mai cu seamă de imaginea în mișcare, de ceea ce scurtează drumul de la un gînd la altul înfățișînd de preferință actul, evenimentul în care s-a concretizat procesul de meditație, mi se pare că-i necesar să cumpănim această tendință prioritară prin scrierile unde pe primul plan se află „privirea interioară” a omului, permanenta confruntare a individualității cu sine». „Caiețele” Teatrului Național din București „riscă” să devină un spectacol de cultură și artă mai interesant decît unele spectacole puse în scenă de cele două săli: „Atelier” și „Sala mică”, în așteptarea reamenajării „Sălii mari”.

A. DOHOTARU

TEATRU

Infidelitatea conjugală vizavi de patriotismul local

După **Melodie varșoviană** și **Tranzit**, Teatrul „Lucia Strudza Bulandra” ne propune un al treilea spectacol cu o piesă a dramaturgului **Leonid Zorin**, cel cărui îi oscilează frumos condeiul între sentimentalism și ironie. E vorba de **Infidelitate conjugală**, o piesă bine tradusă — așa cum ne-a obișnuit **Tudor Steriade** — care, față de acest text de pildă, găsește pînă și calambururi în limba română sinonime cu cele din limba piesei.

În **Infidelitate conjugală** tema este sentimentală, însă tratarea năbădăos ironică. Se ajunge la paradox și, datorită lui, la ris. Un ris eliberator de prejudecăți, un soi de ris obiectiv, un ris de care nu știu cine n-are nevoie. Și — culmea! — ridem tocmai pe seama

sentimentalismului nostru omenesc, pe seama aceluiași sentimentalism cu care, — același — Zorin, în **Melodie varșoviană**, ne-a făcut să lacrimăm.

Toate bune, numai că acest fel de piese — vodeviluri, într-o măsură — sint dificil de pus în scenă. Dacă nu le dai un ritm interior, un nerv, riscă să se dezumfle, să lincezească și să pară prea nerealist și deci naive. Regizorul **Petre Popescu**, însă, cu profesionalism și discreție, a depășit această dificultate și spectacolul său, cu firesc și personalitate, ne antrenează în sarabanda sentimentelor cu susul în jos ale reprezentanților obștei Pokrovsk. În afara de aceasta, regizorul mai are un merit: în condiții — artificiale — de vodevil, — a păstrat, ba chiar a speculat cu umor, un specific, un pitoresc local — autentic.

Firește, spectacolul este aplaudat și pentru că actorii distribuției — adică **Gheorghe Oprina**, **Rodica Suci**, **Vasile Florescu**, **Maria Gligor**, **George Andreescu**, **Mihaela Juvăra**, **Petre Lupu**, **Ma-**

riela Petrescu, **Constantin Florescu** — fiecare în felul său, nu numai că rostogolesc roata ridicolului întimplării, ci și pentru că, împreună, alcătuiesc portretul colectiv al monotoniei, exasperante și dramatice, a vieții provinciale, a vieții lungi în colectivități mici, a vieții care plafonează. Se cuvin subliniate: farmecul chipului, contopirea cu datele personajului și nuanțele jocului **Luciei Mara**: profesionalismul de-acum intrinsec personalității lui **Ion Besoiu**; ironia de calitate, ironia cu sclipiri de inteligență în ochi a muncii actoricești a lui **Ovidiu Schumacher**. Bineînțeles, după creația din **Proba de microfon**, nu poți să te uiți decît respectuos și fascinat la **Tora Vasilescu**, chit că, în acest spectacol, n-are decît un rolisor de sub-bretă.

Muzica lui **H. Mălișneanu** se reduce la o melodie, dar care are puteri de șlagăr. Scenografia **Mihăelei Demetriade**

este subordonată criteriului strictului necesar, însă, pentru că scena e aproape mereu plină cu oameni, asta chiar face bine. Scena sălii Studio a Teatrului Bulandra are — apropo de scenografie — un merit: schimbările nu se pot face decît în fața spectatorilor; or, e o șansă pentru cine ține de-adevărata la teatru, să asiste la un spectacol îndeobște ascuns de cortine. Ascuns, însă la fel de captivant ca acela al repetițiilor.

Independent de tot ce-am notat eu aici, dacă vreți — fie că sînteți căsătorit, fie că nu — să aflați saltul calitativ care s-a produs în mîntea conjugală a soțului **Arkadii Sergheevici Rafaelev** și a soției sale **Zara Petrovna** și dacă vreți să descoperiți neașteptată relație dintre fidelitatea conjugală și patriotismul natal-local, dintre două iubiri deci, rebuie totuși să vedeți spectacolul. Așa cum, din cînd în cînd,

trebuie să ne mai tratăm pentru descrețirea frunții.

NELU IONESCU

Un muzeu in labirint

Venețienii (VIII) Tintoretto sinuosul

Autoportret (detaliu)

Rar o viață atât de rectilinie, a cărei operă să arate atât de limpede că atunci când n-a mai crezut în linia dreaptă omul s-a afundat în meandre.

Tintoretto nu e primul care înfruntă Minotaurul, el e însă unul dintre cei care o mărturisesc cel mai explicit. „Furia” lui nu e, probabil, atât un „entuziasm furios” cât o spaimă nelămurită care se refugiază în furia de a picta. „Furiosul” intră în labirint hotărât să-i aco- pere toți pereții cu fresce.

Căci labirintul e o vrajă, o beție, dar și un refugiu: Un blestem, dar și o șansă de mintuire. O obsesie, dar și un limon posibil. Prin atâtea meandre există, poate, și un drum care ne-ar putea duce mai departe decât linia dreaptă. E greu de crezut că omul a intrat în labirint din curiozitate sau plictisit de o lume prea clară. El a făcut-o de fiecare dată când n-a mai putut crede că totul e atât de simplu. Ajuns la limitele răspunsului în care crezuse, el n-a mai găsit altă soluție decât să se întrebă din nou. S-a simțit în pericol într-o claritate nesigură, al cărei eșec îl presimțea, și a alergat înapoi în labirint.

Ceea ce n-a găsit în certitudine, el speră să găsească atunci în dilemă. Ceea ce n-a găsit pe un drum drept, speră să găsească la o răspintie. Noaptea ne apără uneori mai bine decât amiaza, iar labirintul e uneori singurul adăpost care ne primește.

Poate că nu întâmplător Tintoretto a fost reabilitat de același romantism care a reabilitat goticul. Zimbim când îl auzim pe Molière îngrozindu-se la vederea catedralelor gotice care i se par niște monștri și înțelegem de ce un fanatic al idealului clasic, ca Burckhardt, vorrește de „nu știu ce asprime și barbarie a sentimentului” la Tintoretto. Dar nu de opțiuni estetice ne lovim aici. Există ceva mult mai profund care ne tulbură de fapt în pictura lui Tintoretto. Omul labirintic este un om cu toate întrebările sîngerind ca niște răni. El nu pătrunde în labirint pentru că preferă dezordinea și rătăciră, ci pentru că speră într-o ordine cucerită prin rătăcire. Cucerită și nu pur și simplu acceptată; căci, acum, el nu mai vrea să consimtă, ci să obțină. În acest caz, Minotaurul nu mai reprezintă un monstru, ci miezul enigmei. Locul unde în sfîrșit va cunoaște Taina, Răspunsul. Chiar dacă acest răspuns este moartea.

Pictura lui Tintoretto are, într-adevăr, ceva dramatic. Desenul lui e nervos și sinuos. Poartă pecetea crizei manieriste, ar spune unul din acei critici reticenți față de arta lui care l-au socotit „un geniu înăbușit de facilitate” sau „un El Greco fără inimă”. Dar nu sint aceste șerpuri insinuante chiar meandrele labirintului? Venus e încă tot frumoasă, dar are o febră ciudată. Și de ce tocmai Ariadna îi așează diadema pe creștet? Apostoli care par gondolieri cu corpurile înclinate deasupra rameilor, bătrîni care au fixitatea privirii lui Tintoretto, femei care cîntă într-un concert, dar fiecare ascultă parcă o altă muzică, interioară, o tristețe nelămurită care sfîrșește prin a cotropi și corupe gloria culorii venețiene, o lumină ireală, semănînd cu cea pe care o va folosi mai târziu cinematograful, sînt toate acestea din secolul lui Titian? Sint și nu sint. Titian e majestuos și senin. Tintoretto își clădește majestatea pe vulcani. Ca să lupte împotriva indoielilor ce-l macină, strigă răspunsurile mai tare decît ar trebui.

Uneori pare convins că numai cel care se răstignește la răspintii găsește pînă la urmă Drumul de care are nevoie; că numai deschizîndu-și toate rănile omul se poate vindeca și numai strigîndu-și toate întrebările poate spera într-un răspuns. Deoarece labirintul nu poate fi învins decît străbătîndu-l pînă la capăt. Transformînd neliniștea în operă, așa cum clasicismul a transformat în operă liniștea.

Dar norii sumbri pe care Tintoretto îi așează pe cerul venețian plutesc deasupra unor ziduri luminate parcă de un incendiu fastuos. „Furiosul” încearcă să-și compenseze zbuciumul printr-o regie mai impunătoare.

Contra majorității venețienilor, el a impus studiul desenului în atelierul său. Într-un fel de cămin al artistului ce trebuie să facă pentru a deveni un bun pictor, i-a răspuns „trebuie să desenezi și iar să desenezi”. Și totuși, ca orice venețian, nici Tintoretto nu mai e Tintoretto fără culoare. Comparînd același tablou în culori și fotografiat în alb-negru, avem senzația că incendiul s-a stins. Nu mai e în fața noastră decît cenușa lui păstrînd intact conturul personajelor și arhitectura zidurilor. Lava s-a răcit și sîntîi par îmbrăcați în zdreanțe cînd, de fapt, veșmintele lor au aceeași somptuoasă anxioasă ca și aerul, ca și carnea goală, ca și piatra, aridă și strălucitoare în același timp. Uneori sîntem parcă la Toledo cu El Greco, nu la Veneția. O dogoară ciudată stăpînește zidurile și turmentează vegetația. Ceva crispează gesturile prea largi. Încrederea în valorile existenței, care a fost virtutea cea mai prețioasă a Veneției, și-a pierdut siguranța care o ajută să se comporte normal. În vreme ce pentru Titian nu exista decît victoria, acum, înfrîngerile de pe mări au parcă urmări și în pictură. Condoșterii au decăzut. Au devenit niște bătrîni lubrici care o pîdesc pe Suzana cînd face baie. Iar în Fierăria lui Vulcan diademele se amestecă acum cu armele. Poate, Veneția bănuiește că va trebui să dea o luptă mai dificilă decît pe mări, în propriul ei suflet. Și că Minotaurul renaște în timp ce încă mai sărbătorim victoria împotriva lui.

OCTAVIAN PALER ■

POEȚI DIN NEAMȚ

Vino, suavă pasăre

Vino, acum cînd te aștept mai mult ca niciodată,
Suavă pasăre
(O licărire ești în ziua vieții)
Auzul meu va fi alit de bucuroși
Iar cîntecul adevărat
Ca somnul în cîmpie.
Cînd vine seara — ochi mare de singurătate —
Și lemnul buzei este purpuriu
Vino, să-mi cînti lingă tăcerea miinilor
Pînă tîrziu.

RAVECA PAȘINARU

Patria

Patria nu-ncapă în uitare —
vine-o pasăre cu aripa și stînge
toț albastrul muntelui-acuma
înăuntru lui abia mai nînge

Mi-am dorit în cereurile spaimei
mi-am dorit cu nervii de argint
libertatea frunzei de-a se rupe
la genunchiul toamnei adormind

Aerul boltit peste cuvinte
s-a umplut de oarbe felinare
dar întotdeauna am știut că
patria nu-ncapă în uitare

EMIL NICOLAE

Sămînța de foc

Miroase a griu
pe aici trece veșnicia
ca o moară de sare
ocrotitoare vînturi în casa omului
c-un mînunchi de flăcări
amurgul coboară.
Obirșia graiului ne sugrumă
de unde venim
zdrobiți de lumini
sub acoperișuri goale
cu soarele-n miini.
Sămînța de foc în pragul casei
intemeiază Patria singelui
semeția focului sărbătorim
și șarpele vîntului
trudînd un grai de crini.

GHEORGHE SIMON

Cîntec pentru Moldova

Binecuvîntare pămîntului ce-și crește
izvoarele cu riuri lungi de lapte
albine înhămate la un stup
nestăvilît își poartă mierea lor prin sate

Coboară de pe cerbi tăietorii de lemne
veșnic frumoși răcoarea rumenind
catapeteasmă florilor de soare
prin care-mi port visarea și colind

Ținutul cald al dimineții mele
cînd umbra mea cu pantalonii scurți
mai hoinărește după zmei de pișlă
și mai aruncă șeile pe struți

Moldova — zid îngropat de minăstire
în care tot mai sună clopotul de oase
cerne prelung zăpada-n cîmîțire
polenul pîinii îl presoară-n case

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

Blockälteste

La Birkenau-Auschwitz, Blockälteste-rii, șefii de barăci, aveau drept de viață și de moarte asupra noastră. Cum la Birkenau, în lagărul E nu se lucra, ci se aștepta zile, săptămîni, luni să fii selecționat pentru crematoriu ori pentru un lagăr de muncă din Germania. 24 din 24 de ore te aflai la dispoziția șefului de baracă.

Intr-o baracă eram în jur de 1000 de Häftling-i. Peste baracă, un Blockälteste și doi Verträger-i, ajutoarele ale șefului de baracă.

În vara lui 1944, Blockälteste-rii celor 30 de barăci ale lagărului E s-au schimbat de patru ori. La început erau toți țigani. Au fost înlocuiți cu deportați din Ungaria. Aceștia cu Häftling-i polonezi, ultima garnitură a fost recrutată dintre deținuți de drept comun germani.

Toți au fost la fel de sadici. Unul însă a ieșit cu totul din comun prin bestialitatea de care a dat dovadă: șeful barăcii nr. 21, supranumit Lungăul de către cei peste 1000 de

De la poalele Ceahlăului rășfîrînt în oglînda lacului Bicz și pînă la apa Ozane cea limpede curgătoare sint căi de suflet ce străbat munții și așezările cu zvon de cetini și urne vechi de cărturari. Ținutul Neamțului își continuă legenda. Perle urbane nistice ale contemporaneității, puternice cetăți industriale și edificii culturale marchează transformările petrecute în întreaga structură a județului. Ne încearcă un plăcut sentiment că pe tot cuprînsul acestor meleaguri, la Piatra Neamț, la Vinător sau la Săvinești și Podoleni, la Tg. Neamț ori chiar în locuri în care gîndim că de la căderea serii nu se mai întîmplă nimic, ard cu flacără pură talente autentice, tineri al căror cuget se apleacă matur asupra veacului, dau măsura climatului spiritual în care trăiesc. Impresionant este numărul cenaclurilor literare de pe cuprînsul județului: poeții locului devin voci ale țării. Avem ocazia de a prezenta în paginile revistei noastre cîteva nume aflate la porțile consacării.

Iarba ta ridică oasele de domn
să li se-nchine munții să le sărute riul
Moldovă peregrină doar prin somn
te-au reîntors într-una străbunii tăi și griul

Nici o logodnă încă n-a fost atât de vie
cum dorul meu cu plaiul pe care îl petrec
Moldovă, suflet sacru purtat în veșnicie
mereu mă-ntorc la tine și-n fața ta mă plec.

ADRIAN ALUI GHEORGHI

Fratele meu

Fratele meu stă-n ultima bancă
a facultății de silvicultură
și-și aranjează pensulele prin buzunare.
Tuburile le lasă pe jos
pentru că este mare nevoie de liniște
și mirosul de atelier improvizat
il sicie pe decan
și-l fericeste pe fratele meu bun
ca miezul din struguri
Pînă se termină examenenele
fratele meu
în ultima bancă
a facultății de silvicultură
se transformă într-o frescă
în care toți se privesc
și se recunosc
surizînd.

AUREL DUMITRAȘCU I

Versul meu, niciodată

Versul meu, niciodată nu va suna mai frumos
decît foșnetul griului în vînt
decît sunetul bobului ce se coace
decît foșnetul secerii în lan
și al cuptoarelor veșnic umplute cu piine
cu piine albă pentru care-au făcut
legămînt de viață semănătorii.

Versul meu, niciodată nu va fi mai înălțător
decît conștiința oțelului ce plămădește oțelul
decît pasiunea cu care zidarul transmite
zidului ridicat permanentă, veșnicie,
zid în care fiecare meșter își zidește o Ană a lui,
decît temperaturile înalte la care sticlarul
supune cristalul să plîngă odată cu dinsul.
Versul meu, niciodată nu va fi mai frumos
decît ochii copiilor
în care încap lumina unei zile adevărate,
versul meu, niciodată...

NICOLAE SAV

Cîntec pentru pace

Știu să prevăd într-o clipă de pace
șotronul de pe trotuar,
pistolul cu apă
transformat în garoafă
și gîndul încrunțat care sapă
pe frunte tranșee.
Știu să iubesc într-o clipă de pace
trandafirii îmbrăcînd o alee,
și piinea noastră
scrisă pufos, cu o eretă
de zori pe o foaie albastră.

Iată, din mine lumina
cîntînd se desface
căci știu să iubesc
fiecare clipă de pace.

MĂDĂLINA CANUR

care și așa mizerabil de mică.

Șeful meu de baracă era Winkler medic. În 1945, spre primăvară, piine, care în toamnă se dădea 3 oameni, acum reprezenta porț pe o zi pentru 16. Winkler tă pentru el cite o felie din mijloc fiecărei piini, iar cele două jumătăți le dădea la cite 8 oameni. Fu aproape jumătate și din bruma margarină ce ni se repartiza.

Noaptea, cînd soseam de la muncă de rob, vlăguit de orice putere, primeam porția la intrarea în baracă. Cei mai mulți, pînă să ajung la locul lor, terminau de mestecat se trînteau, ca niște busteni, și zdrețele ce acopereau paiele, adormeau pe loc. Cînd se lăsa liniștea peste baracă, Blockälteste Winkler, medic, începea să înfulece. Avea un cap mare, de formă și niște făclii butucănoase. Mesteca cu atita zgomot încît imi făcea impresia că aud cum rumegă un grajd de vite. Cei care puteam dormi, ne zvircoleam revoltați nu atât pentru că ne înfulec mîncarea, ne fura viața ci, mai ales pentru că SS-iștii, încet-încet, realizau ceea ce urmăreau: să ne dăgradeze, să ne alunge — pe cei care încă nu ne exterminaseră — afara speciei umane.

Winkler și aproape toți Blockälteste, și Kapo, și Lagerälteste ajuseseră la limita cea mai de jos decăderii umane. Și ne temeam eram îngroziiți, să nu-i urmărim și noi.

OLIVER LUSTIG I
fostul Häftling nr. 112398

— Irina Loghin, vă caut de câteva săptămini. Mi-a fost imposibil să vă găsească în timpul mi s-a spus că sînteti în turme prin țară. Astăzi, joi, 24 aprilie, auzd că împreună cu Benone Sinulescu veți de susținut două concerte la Sala alatului. m-am grăbit să vin. Dar și aici a fost destul de greu să ajung pînă la imnevoastră. În pauza dintre spectacole, fără exagerare, câteva sute de iubitori muzicii populare așteptau la intrare unu unu bileț în plus. Acum ne aflăm în cabină și vă întreb: cit timp imi puți acorda?

— Fiindcă ne aflăm în pauza dintre două concerte — putem discuta o oră. Dar pentru că eu intru în scenă în două jumătate a spectacolului, putem a de vorbă ceva mai mult. Aștept prima trebare.

— Am citit pe afiș că acest concert de muzică populară românească este dat de ansamblul artistic „Miorița” din Brașov. Ce legătură are una cu alta?

— Nu înțeleg întrebarea!

— De ce cîntați cu Ansamblul artistic „Miorița”?

— Fiindcă de peste 5 ani sînt încadrată în acest ansamblu. Astăzi, prin cele două concerte date în Capitală, se încheie turneul ansamblului, turneu care a durat aproape zece zile. Am dat concerte alături de un ansamblu indian care ne-a vizitat în ora. Revenind la ansamblul „Miorița” al armonicii „Gheorghe Dima” din Brașov, vă pot spune că aici am găsit un colectiv de oameni admirabili. Sîntem, exact în cîntecul popular, o mare familie. Ormatia, condusă de Constantin Prejbeanu, este compusă din foarte mulți tineri talentați și bine pregătiți profesional. Ei li se adaugă cele două soliste, tînăra strîteancă Rozalia Ditiu și talentata Natalia Gliga — una dintre cele mai reprezentative voci tînere, după părea mea, interpretarea romanelor. Natalia Gliga, pe lîngă faptul că interpretează romane într-o manieră personală, și cîntec romane.

— Vă întrerup. Apropo de romane. Nu mult, într-un interviu, cîntăreața Ioana adu afirma că: „nici nu se poate scrie un roman mai mare decît să aduci în fața publicului romanța interpretată de cei cu cei studiate”. Ce părere aveți de această afirmație?

— După părerea mea romanța este un gen care trebuie continuat. Dacă solistii ristici, din diferite motive, nu mai cîntă romanțe, se naște de la sine o întrebare: cine s-o cînte? Romanța nu ține nici de vîrstă și nici de studiile interpretului. Ce ce s-a înrădăcinat la noi ideea că numai cei trecuți de 60 de ani pot cînta romanțe? Oare cei mai tineri, cînd glasul le rălucește, nu trebuie să folosească momentul pentru a cînta în stilul și în spiritul generației lor o romanță? Oare creștii că tinerii nu pot crea și interpreta o romanță legată de actualitate, de existență lor? Oare cei mai tineri și cu vocile tînăre nu pot fi sensibili la acest gen? În înșelăți. Angela Moldovan, care a fost cîntăreața de operă, într-un turneu în „Pînătare, a cîntat o splendidă romanță a spărîrii de sat și de pămîntul natal, tîrec care în cel mai scurt timp a devenit agăr. Poate o singură rugămînte. Am la na Radu: s-o asculte pe mai tînăra

brașoveană Natalia Gliga și chiar să ne spună ce părere are despre această cîntăreață de romane.

— Ce părere aveți despre interpretății care cîntă la nunți?

— Și eu cînt la nunți. O spun tare și răs-picat că nu mi-e rusine. Atîta timp cît pot și sînt în stare să-mi onorez toate obligațiile de serviciu, toate contractele și toate promisiunile, de ce n-aș cînta și la nunți?! Nunta este unul dintre cele mai semnificative momente din viața omului. Pe lîngă acest fapt este și o sărbătoare a întregului sat. De cele mai multe ori cînd sînt la o nunta se string oameni din cîteva sate. La nunți, oamenii imi cîntă uneori o melodie pe care o scriu, o învăț și apoi o cînt. Este, să-i spunem

ușor de vorbit în fața unei cești de cafea și a unei țigări. Mă scuzați. M-am cam infierbîntat. Haideți să vorbim despre altceva.

— De acord. Dar dacă, mă rog, cîntatul la nunți e atît de obositor, nimeni nu vă obligă să dați curs invitațiilor. Acum, că ne aflăm în pauza dintre cele două concerte și dacă ar fi să ascultați muzică, așa ca pentru relaxarea dumneavoastră, pe cine ați prefera?

— Pe Ion Luican. El pune în cîntec multă sensibilitate și îl invidiez de cite ori îl ascult. E un mare artist, un mare cîntăret, poate insuficient cunoscut și pentru că o vreme nu a cîntat deloc. Asta nu înseamnă însă că lumea l-a uitat.

— După părerea dumneavoastră, dacă

ridicat și am plecat. Cred că și aceste aspecte, ca și multe altele, duc la poluarea folclorului. Aceste răsturnări de valori prin decizii luate de către așa-numiții „specialiști” în folclor, reprezintă cel mai periculos fenomen. Și fiindcă veni vorba de „densitatea specialiștilor” care, fie vorba între noi, depășesc numărul cîntăreților, ar mai fi de spus cîte ceva. De multe ori, la diferite emisiuni mi se cere să cînt „ceva vesel”, deși vocea mea nu se potrivește unor astfel de melodii. Eu cînt melodii de dor, de jale și de dragoste — cîntec străbătute de un anumit lirism. Nu numai că mi se cere să cînt ceva vesel, dar de cele mai multe ori mi se și impune acest lucru. Textele pe care le propun se resping. Apropo, bănuiesc de cîți ani nu am mai imprimat ceva nou la radio?

— Nu.
— De 12 ani. De 12 ani, bătuti pe muchie, aduc texte la radio, cîntecule culese cu multă greutate, și se resping. Motivul: sînt pline de „iririsme”. Ceea ce se mai difuzează sînt imprimări din anii cîntărilor și de pe discuri. Atîta tot. E trist, dar acesta-i adevărul.

— Ați amintit aici de problema textelor. Ce ne mai puteți spune?

— Dumneata chiar doresti să mă superi înainte de spectacol? Nu uita că am o oră de cîntat în fața unei săli arhipline. Sper să fie una din ultimele întrebări. De foarte multe ori imi creez textele în ciuda faptului că niciodată nu m-am considerat creatoare de folclor. Ei, și aici e poate tot necazul meu. Dacă aș fi rămas acolo, la mine, în sat la Gura Vitioarei, pe lîngă Valenii de Munte, și nu aș fi astăzi cîntăreața Irina Loghin și ar fi trecut în timpului un „specialist” și m-ar fi găsit, poate că astăzi aș fi fost o creatoare de folclor. Dar pentru simplul fapt că sînt cîntăreața Irina Loghin, în această calitate mi se întimplă să nu pot cînta ceea ce simt. Chiar dacă nu sînt anonimă, vreau să cred că pot fi creatoare de folclor.

— Să ne iertați, dar creatoare de folclor nu sînteți. Dumneavoastră, cel mult, puteți compune cîntec și versuri în stil popular. Folclorul e creație colectivă, înșusită de popor, filtrată de puterea creatoare a poporului. Nimeni, personal, nu e creator de folclor. Dumneavoastră sînteți și rămîneți o mare interpretă a muzicii noastre populare. Dealtfel, noi socotim că toate aceste creații personale răspîndite de dumneavoastră și de alții, nu fac un serviciu folclorului. Și nici dumneavoastră nu vă fac. Să revenim la Irina Loghin. Ce știe și ce nu știe lumea despre dumneavoastră?

— Se știe faptul că sînt căsătorită cu maestrul sportului Ion Cernea. Sînt mamă fericită a doi copii: Ciprian, de patru ani, și Irinuca, de doi ani. Cînd sînt acasă, și acest lucru mi-l doresc din ce în ce mai des, tot ceea ce este legat de gospodărie trece prin miinile mele. Gătesc, fac piata, iar rufe, în ciuda tuturor aparențelor, nu trec pe la „Nufărul”. Fac gospodăria, rețineți, nu ea o corvoadă ci dintr-o mare dragoste de familie.

— Și totuși care-i cea mai mare plăcere a dumneavoastră?

— Să mă aflu la mine în sat și să simt pămîntul gol sub picioarele goale.

— Vă mulțumesc. Vă doresc succes.

SORIN POSTOLACHE ■

Irina Loghin:

„Imi place să cînt, să iubesc totul și să dau o lacrimă inimii și sufletului”

Flori și un gînd bun în această primăvară a tuturor iubitorilor muzicii populare.

Irina Loghin.

pe nume, un dialog permanent pe care îl am cu cei din sat — purtători, prin definiție, ai folclorului. Mi-aș permite să recomand tinerilor cîntăreți de muzică populară acest contact direct de reprezentare, după părerea mea, nu numai un filtru dar și o adevărată școală. Un cîntăret de muzică populară se deformează mai mult cîntînd la restaurante decît la o nunta țărănească, fiindcă la restaurant lumea vine să mănînce o friptură iar gîndu-i zboară la ABBA. Cît despre problema banilor, căci pînă la urmă despre bani și numărul lor este cea mai mare discuție, să fiu eu sănătoasă la cite nunți am cîntat pe gratis, adică așa, din plăcere, numai pentru faptul că mi se făcea onoarea de a fi invitată. Desigur am luat și bani, dar aceasta-i o altă poveste. Știți cît cînt la o nunta? Fără exagerare, cam de șapte, opt ori mai mult decît la un concert, fie el chiar la Sala Palatului. Cîți oare pot rezista la ritmul ăsta? Se muncește nu glumă. Nemaipunînd la socoteală oboseala drumului, a nopții pierdute și faptul că două zile îți vijiiie capul și îți țiuie urechile. De ce ne-am obișnuit ca gloria s-o interpretăm prin prisma banilor? E foarte

ar fi să clasificăm cîntăreții de muzică populară, în cite categorii s-ar împărți?

— În trei. Unii cu noroc, unii pentru concursuri și, a treia, cei iubiți de marea public.

— Prima categorie o înțeleg. Din a treia, cred că faceți parte și dumneavoastră. Nu înțeleg însă cum rămîne cu acei... cîntăreți „pentru concursuri”?

— Ei, aici e o altă poveste. O să răspund cu alte întrebări, care de data aceasta nu vă sînt adresate dumneavoastră, ci, așa, în general. Unde sînt valorile tuturor concursurilor? De ce au fost ele lansate? Ce fac, cu ce se ocupă? S-a spus de către specialiști că sînt „valori autentice”. Dar unde sînt idolii specialiștilor? La concursuri se dădeau numai note de 10. Li s-au pus „stele” în brate, au plecat și duși au fost. Nu de mult la un concurs de muzică populară, făceam parte din juriu. Un candidat din Ottenia a fost magnific. Cînd am văzut notele m-am îngrozit. Era apreciată la maximum o cîntăreață de prin Hunedoara care nu spunea nimic. Degeaba m-am certat și am explicat că se face o nedreptate. Nu m-am putut înțelege. Așa că m-am

Criticul estet e istețul care scrie rețete și certificate de talent cu o logică de oracol, un vocabular de papagal și o calligrafie de doctor. De aceea îi impresionează pe naivii înșețaiți de curiozități.

Omul cîntit și muncitor lucrează în singurătate ca și cînd ar lucra sub privirile întregii omeniri. Lucrează din convingere, nu din constrîngere...

ION DODU BALAN ■

Orba ceea...

Înțelepciunea e fiica pătaniei — în sensul strict etimologic al termenului: ferință. De aceea proverbele vii, încărte de adevăr, le fac numai cei pășiți...

Nu te forța prea mult cînd îți gîndești sururile gnomice; riști să faci hernie... creier.

Nimeni să nu creadă, precum Chancelair al lui Edmond Rostand, că soarele sare numai fiindcă-i aude cîntecul; dar ei să nu creadă nimeni că, fără cîntecul coșilor, soarele ar mai răsări așa de imos. S-a atras atenția de mai multe dar... mereu se uită.

Ca să ajuți, nu-i nevoie să ouă neapărat umărul; e suficient și cuvîntul cu ruculoasa lui putere. Dar cuvîntul fără otă e de prisos.

Nu toate păsările-s predestinate să sfirască sfîrșind într-o cratiță. Există și sări lăutari — auzite, cu milenii în mî, de ciobanul din Miorița. De el se upă și estetica, nu numai ornitologia.

Moartea nu trebuie s-o chemăm cu veri care o sperie și-o alungă. Dacă o rim cu adevărat, s-o lăsăm să vine agură.

Prea cinstiți confracți, nu vă osteniți să țati ura în aschile gloriei muribunde ci se aprinde de la sine, ca pozdările cînepă în verile caniculare.

Nu umblați cu mița în sac fiindcă deliul patruped felin nu știe ce-i discreția începe să miriie, dîndu-vă de gol.

Nu căutați prea insistent esența vieții, acum Peer Gynt pe aceea a cepii, căci, omeni lui, defoliind-o excesiv, pînă la mî rămîneți fără ea... Esența nu e în deauna la mijloc... Geometria cunoaștii are alte legi...

Unii vor să iasă din complicațiile vieții,

ca baronul Münchhausen din fîntînă, trăgîndu-se de nas sau ducîndu-ne pe noi de nas.

Unii nu-și vîd lungul nasului fiindcă n-au nas, săracii. Doamne, cită plasticitate în limba română!

Rău eu rău dar și mai rău e cu două rele. Mulțumiți-vă eu unul singur! Nu ascultați întotdeauna proverbele!

Cu apă nu se scriu versuri dar nici poezie cu țuică. Poezia se scrie cu singe... chiar dacă nu se vede în cerneală.

Orice rană lasă cicatrice vizibile oricît ar încerca să le steargă părerile de rău tirzii și autocriticul: mea culpa. Cel mai bine să nu le producem.

Ceea ce desfigurează mai mult un om nu-s rănile de pe față, ci cele de pe suflet. Ele mutilează incorigibil.

Calomniia — cum ar putea să ne sugereze o etimologie populară — e călcarea omeniei tuturor în copitele calului tău.

Murdăria calomniei rămîne, oricît am curăța-o cu lacrimile regretelor.

Nu poți apleca urechea la un calomniator decît dacă-ți încovei umilitor conștiința. Vai de vremea în care calomniia ar fi cel mai mare portretist al oamenilor!

Cu calomniile poți demola orice dar nu poți construi, niciodată, nimica. Sînt făcute din materiale prea proaste și inconsistente.

Calomniile sînt ca fumul de bălegar în diminețile reci de toamnă; cu cit sînt mai proaspete cu atît întunecă mai tare. Noroc, însă, că fatal le scade temperatura și se trece.

Toate artele au infierat calomniia ca pe o epidemie sufletească. Viața o mai suportă încă în haine moderne.

Scriitorii mari au încăput mulți în

aceeași epocă. Scriitorii mărunti n-au avut loc unii de alții și de aceea au dat vina pe îngustimea epocii.

Scriitorii mari au văzut și neajunsurile societății lor, cei mici numai idilele zaharosite. Primii s-au luat după albine, ai doilea după muște...

Cine are ceva de spus spune și cînd tace. Cine nu meliță în gol...

Unii disprețuiesc critica culturală, comișînd cacofonii „estetice” tocmai pentru că a lor e aculturală.

A. MIHAILOPOL

Fotografie din expoziția „Chipuri și priveliști” (Sala Dalles)

Note despre condiția romanului polițist

Pseudonim pentru agenta blondă

Moto: „Lumea e plină de lucruri limpezi pe care nimeni nu le observă...”
 Sherlock Holmes

Deunăzi, un licean intra într-o librărie, întreba dacă a mai sosit vreun roman polițist și rămânea profund dezamăgit că „a fost, dar s-a terminat”. Cu o săptămână în urmă, mi-a călcat pragul un nepot, a găsit pe un raft o cărtușie intitulată **Agentă blondă**, din care eu nu înțelesesem nimic, nici măcar dacă foia sau nu vreo blondă prin paginile ei, și mi-a restituit-o chiar a doua zi, întrebându-mă, totodată, cu ochii sticlind de speranță: „Mai ai vreuna?” Nu mai aveam. Dacă aș fi știut însă pe ce buton sint dator să apăs, aș fi avut. Cu virsta inveti multe...

Romanul palpitant românesc prosperă vertiginos. Este un lucru deosebit de limpede, pe care foarte puțini îl observă și foarte mulți se prefac cum că nu-l observă. Dacă așezăm unul peste altul titlurile și tirajele romanelor palpitate debitate în rețeaua librărilor de circa șapte case de editură, după ce tragem linie și adunăm, înțelegem repede că această prosperitate a genului ne costă într-un deceniu cel puțin o pădure cam cât codrul de altădată al Vlăsiei. Nici o lege antitrust nu stăpânește activitatea industriștilor lui și concentrarea abuzivă de capital, în absența oricărei restricții, se manifestă în forme specifice. În jurul câtorva case de editură mișună câțiva autori, nu prea mulți la număr, care-și adjudică partea leului din pozițiile înscrise în planuri. Jur-impresur de ei, se agită cu sufletul la gură **outsiderii**, autori de un titlu sau două, care, după ce au spart gheața și au dat lovitură, stau pe tușă cu anii, cu inima strinsă, cu părăia în mină și cu lacrimile în ochi, până le vine iar apa la moară. Dintre aceștia, uneori, cei care trag tare au șanse mari să se rupă de coada plutonului. În baza unui principiu, după știința noastră nescrisă, sau poate chiar scrisă, dar încă nedat oficial în vileag, un autor român nu poate publica două cărți în doi ani consecutivi la aceeași editură. Mai mult, după știința noastră, există chiar oameni plătiți să vegheze ca un autor să nu publice în același an două cărți, fie chiar și în edituri diferite. În schimb, în baza principiilor care se afirmă în branșa aceasta, un autor poate publica două cărți într-un singur an, la aceeași editură. În sfârșit, noi am depistat vreo 60 de autori implicați mai adinc sau mai la fața valului în această afacere fructuoasă din cale afară.

Luați de val, s-au încorporat tagmei, alături de diletanți sădea în ale literelor, poezi, prozatori, critici dramatice, gazetari sau... filatelisti. Da, da, n-o să credeți, dar adevărul acesta este! Luat de val, până și un blajin filatelist s-a gândit să scrie un **thriller**, în care se sfeterisesc, bine-înțelese, printre alte bulandre, și timbre. Și se știe prea bine că acolo unde sint bani înfloresc și sperții. Uneori, în îndelnică această, care consumă păduri cu zecile de hectare, se fură pe măsură, ca-n codru. Și se fură îndeobște crolala, și a fracului, și a lenjeriei mai intime. Dacă tot s-a tradus în românește **O meserie de senior** de Pierre Boule, de ce nu ar folosi și un autor român titlul **O meserie de premiant**? Apoi, ca să ajungem la crolala lenjeriei mai intime, plagiatul cras după Sebastian Japrisot a fost dat pe față la timpul potrivit, chiar în **Flacăra**.

Dind vajnic din coate, literatura de acest gen a ajuns cam departe, intrigile ei pocite se lăbărtează pe spații tipografice extinse alarmant, servindu-și expansiunea ametoitoare prin tehnici înrudite cu loviturile sub centură. Mărturisim că noi am învățat la școală să numărăm și peste 60. Cu toate acestea, ne-a fost imposibil să cuprindem totii autorii și toate titlurile romanelor palpitate tipărite între anii 1970 și 1980. De ce? Pentru că multe intră sub teacșurile tipografurilor fără să mai treacă și prin planurile editoriale. Pentru că recenzorii și cronicarii de caraulă le ignoră cu o pudoare de-a dreptul virgină. Pentru că multe intră sub teighelele librărilor fără să mai treacă și prin rubricile de nouăți editoriale ale presei curente ca să nu știe niciodată stința ce face dreapta. Pentru că de sub teighea ajung în bibliotecile personale pe calea cea mai scurtă, adică pe sub mină și pe sub surtuc, ocolind cu abilitate vitrina și standul. Pentru că bibliotecile publice, chibzuite în privința fondurilor de achiziție, renunță la maculatură în favoarea unor cărți necesare. În consecință, șansele de a le vedea reurite pe același raft, în totalitatea lor searbădă, sint pur și simplu minime. E greu, foarte greu de precizat cîți metri liniari de roman palpitant, măsurați pe grosimea cotorului, se vor fi publicat la noi în deceniul-opt! Am cercetat numai bibliotecile personale ale câtorva cunoscuți, iremediabil incomplete, pentru că unii apucă și alții nu apucă, și așa am ajuns la frumoasa cifră 60. În realitate, este vorba de mult mai mulți autori, desțui ca să poată încropi, la nevoie, o uniune a lor.

Plină de învățăminte este și tehnica prin care autorii romanelor palpitate își asigură, fie din pornire, fie pe parcurs, condițiile necesare sau suficiente ale prosperității ulterioare. În coada unui volum citim: „Urmează volumul **Pe urmele agentului...**” și, dacă urmează, înseamnă că urmează tot în, cel puțin, 288 p și tot în,

cel puțin, 102 070 ex. Inșă, cu precădere, este utilizată metoda trecerii unui tip de personaj din filele unui **thriller** în filele altui **thriller** și devine limpede că, după două sau trei treceri de genul acesta, pe parcursul cărora se bate șaua ca să priceapă cine trebuie să priceapă, editurile se sint obligate să inghită jocul pină în pinzele albe. Chestie de psihologie evasibilă! Totul seamănă cu lupia clasică dintre mungustă și cobra, în care de regulă învinge mungusta, cobra fiind din nefericire editura, căreia autoul are timp să-i imprime balansul dorit, subjugînd-o prin persuasiunea mecanicii irezistibile. Dintre aceste personaje, o bătrnică perversă trăiește „singură împreună (s.n.) cu un motan, care se dă în vînt după basmele lui Grimm” (care din frați? — n.n.). Alt personaj este „dedat plăcerilor gastronomică... mobil totuși, nesedentar”. Dar, vorba lui Jean Richepin, un maestru al genului: „Pleacă cu Dumnezeu, fiule, și nu mai umbra cu citate!...”

E o plăcere să scrii romane palpitate și mulți dintre autorii lor nu se sfiesc să ne comunice, în finalul paginilor trosnind de mister, chiar numele localităților pitorești în care le-au conceput însărlarea: Tismașu, București — Predeal, Galați, București, Cluj-Napoca — Valea Drăganului etc. Unii scriu mai greu și, în general, se pare că umblatul pe drumuri le creează dificultăți reale în însărlare. De pildă, un astfel de autor, împărțindu-se între Cluj-Napoca și Valea Drăganului, a trudit la un op nu prea voluminos între 2 iunie 1969 și 9 mai 1975, ziua victoriei lui! În schimb, alt autor, mai prolific, peste măsură de prolific, dă gata o carte între 16 noiembrie 1973 și 26 martie 1974, iar altă carte între 27 martie și 14 octombrie 1975. Lăsînd naibii haimanalicul și chiindu-se pe manuscris chiar aici, la București, cit mai aproape de editură, alt autor a isprăvit un volum într-un timp record: martie-aprilie 1972. Și la Galați se pare că se scrie cu spor. Peste toate, este cazul să ajungem și acolo unde dorim să ajungem: să vedem ce ne spune calculul hirtiei cu privire la cele aproximativ 100 de titluri publicate de cei 60 de autori depistați de noi. Cu specificitatea că nu este vorba despre un calcul pe hirtie, ci în fotbal, biki-bolka sau țurcă, antipativ, ca în calcul al consumului de hirtie, în cel mai deplin înțeles al cuvîntelor.

Dintre industriștii romanului palpitant, fiecare preferă un anume gen de hirtie, dînd-o gamă de sortimente destul de diversificată: hirtie de ziar 84/50, hirtie tipar înalt B 60 g/mp sau hirtie tipar înalt B 63 g/mp și va asigurăm că diferența de 3 g la 102 640 ex. contează. Sau hirtia de ziar sul de 50 g/mp, hirtie tip II A 60 g/mp hirtie semivelină și, în sfârșit, hirtie velină de 70 g/mp. Altii merg pe sest: mîncîcă și nu spun ce mîncîcă. De pildă, de regulă, nu ne comunică mai nimic cu privire la tipul hirtiei papete editurilor **Facla** și **Scrisul românesc**. Dar adevărul este că pe noi ne interesează mai puțin ce anume papă romanul palpitant și mai mult **cît** anume papă el. Și, cînd trebuie să răspundem la întrebarea **cît papă?**, este limpede că nu mai avem încotro și trebuie să recurgem la cîntar și la tabla înmulțirii.

Una dintre cele mai ușoare cărți depistate de noi, așezată într-o balanță fină, de băcănie, trage la cîntar 80 g. 80 g × 156 090 ex. fac 12 487 kg și 200 g hirtie tipar înalt B60 g/mp. Altă carte atîrnă 120 g. 120 g × 157 000 ex. fac 18 840 kg hirtie. Și așa mai departe. Dar să rotunjim socoteala cu toate cărțile dibuite pe masă. Mai exact spus, cu aproximativ 100 romane palpitate așezate pe masă, la dreapta sau la stînga cîntarului. **Este incredibil, dar tirajele lor, însumate, ating 8 870 105 ex. Este incredibil, dar aceste 8 870 105 ex., în condițiile în care greutatea medie a unui roman palpitant atinge 150 g, dau aproximativ 1 330 tone hirtie de toate felurile! Este incredibil, dar e vorba despre nu mai puțin decît 133 vagoane hirtie, prieteni!...**

Desigur, ni se poate adresa întrebarea subtilă: o analiză a titlurilor și tirajelor se poate substitui unei analize de conținut? Nicidecum! — vom răspunde. Atunci să procedăm și la o analiză sumară de conținut. Merită! Inșă, înainte de a ne înfrupta din substanța unui roman palpitant sau a altuia, să vedem ce se mișculează prin paginile lor de gardă. Și asta se merită! Referindu-se la romanele palpitate și, implicit, la autorii romanelor palpitate, Paul Morand afirma: „Rolul lor nu este acela de a sonda tenebrele sufletului, ci acela de a acționa marioneta după un desăvîrșit mecanism de ceasornic”. Enunțul acesta, legitimat într-o parte a lumii unde revolverele și gloantele se vind la liber, are valoarea unei prezumții. Adică autorul ar fi suveran vizavi de intriga și personajele vehiculate în circa 200 p. Nu ar fi dator nimănu, cu nimic, s-ar putea spune. Ei bine, nimic mai fals: unul dintre autorii noștri, de pildă, are a multumi celor care l-au ajutat să-și ducă la capăt întreprinderea. Din teme-noua lui, proptită chiar în capul întreprinderii sale, aflăm ceea ce de fapt nici nu ar trebui să știm: și numele și gradul șefului Direcției judiciare din Inspectoratul General al Militei, și numele și gradul șefului Biroului Național al Interpolului!... Ce ar mai fi de spus după toate acestea decît că, sperăm, borfasii internaționali dispuși să opereze în zonă nu au ciulit încă urechile!... Și, dincolo de paginile de gardă ale cărților palpitate, cam

ce am mai avea șanse să întîlnim? Am citit din scoartă în scoartă amintitul volum **Agentă blondă**, culegere de povestiri polițiste subsumate tematicii contraspiionajului industrial, și, dincolo de faptul că mai toate erau scrise dezlînat, eliptic, de-a dreptul îninteligibil, am îndurat și strania impresie că cei mai mulți dintre autori, de fapt, nici nu ar prea fi la curent cu ce l-ar interesa pe un individ nălimt să facă spionaj industrial. Indivizii care foiesc prin paginile cărții știu că trebuie să fure, atit, dar nici astăzi, la citiva ani după apariția volumului, nu par a se fi dumi-rit ce trebuie să fure: tehnologii, formule, gabarite?... Am citit apoi, tot din scoartă în scoartă, romanul scris de filatelista despre care am mai adus vorba și iar ne-a subjugat sentimentul straniu că toți eroii romanului, dar absolut toți, fără nici o excepție, suferă cronic de debilitate mentală avansată. Unei astfel de cărți i se potrivește ca o mînușă aserțiunea clasică a lui Camil Petrescu: „...prezen-țînd personaje imbecile drept model de deșteptăciune, dă fidelului său cititor iluzia, prin comparație, că și el e deștept, că și el ar putea face la fel”. Și, atunci, vorba unui titlu ivit în afacere: **Unde-i duminica?** Unde este sîrbătoarea spiritului pe care o așteptăm ori de cîte ori deșchidem o carte? Și ce s-ar mai putea spune despre toate acestea? S-ar mai putea spune atit' toată stima pentru abilitatea combinatorie și talentul literar indiscutabil dovedite de Olimpia Ungheara sau Rodica Ojog-Brașoveanu, de pildă, inșă, iată, cînd excepțiile sint pur și simplu sufocate de năvăla voioasă a grafomanilor, 133 de vagoane de hirtie sint 133 de vagoane, nici mai mult și nici mai puțin. Apoi, dincolo de primăvara și de vara care ne stau înainte, vine iar toamna, iar se duc copiii la școală și nepotul acela al nostru, care mai-mai să facă pe el citind **Agentă blondă**, iar va da din colț în colț, călînd fie **Balade și idile** de George Coșbuc, fie **Pastelurile** lui V. Alecsandri, fie altă operă clasică a literaturii române, prevăzută în programa școlară și absentă din librării.

Trăim o vogă a romanului palpitant? Ință o întrebare la care, după cum reiese din cele expuse mai sus, nu s-ar putea răspunde decît afirmativ. Nu este mai puțin adevărat inșă că abia acest răspuns amorsează o serie de întrebări ale căror soluții nu mai sint dintre cele mai simple. Prima întrebare: are producția de romane palpitate tipărite la noi în deceniul 1970-1980 o explicație de ordin social? Evident, nu. Nu despre spargeri de bănci și crime chibzuit premeditate ne informează în fiecare zi ziarul. A doua întrebare: atunci cum se explică teancurile de carte palpitate cu care ne omensec editurile, citeva chiar prin colecții specializate de foarte mare tiraj, în timp ce un poet debutant își poate transporta tirajul acasă într-un geamantanuș nu prea mare? Se adresează romanul palpitant conștiinței publice, sau unui gust efemer? Credem că este vorba nu numai despre un soi de modă, ci și despre un soi de industrie care, ca orice industrie, proliferează creindu-și ea însăși premisele prosperității. Prin procedee care, de ce să n-o spunem?, de fapt ar mai spus-o, nu ni se par întotdeauna deosebit de oneste, cum ar fi procedeele, alături de altele, de anexa unor baliverne cumplite un titlu senzational, calculat și acela după titlurile cuprinse în listele **serie noire** de alurea. Și nu sintem ipocriți, ne place și nouă să citim romane palpitate bune, nici măcar nu negăm caracterul educativ al unui roman palpitant încheiat la toți nasturii. Nu negăm, desigur, dreptul spiritului de a se elibera, cînd și cînd, de rigorile realității, de a inventa, altfel spus, problemele pe care ambianța noastră socială nu i le poate oferi, fie pentru că nu este pregătită să i le ofere, fie pentru că nu crede de cuvîntă, pur și simplu, că i-ar prii. Inșă, în contextul dezordinii vestimentare la care ne-am referit, ne îndoim profund de faptul că 100 romane palpitate de această factură ar merita 133 vagoane de hirtie!

Cînd se ucide cu gloanțe, cu șisuri silențioase, cu cianură sau cu ustensile de bucătărie — satire, făcălete și teluri de bătut mîioneza —, fără milă și fără reproș, ar cam trebui să existe o miză, s-ar putea spune, nu-i așa? Din acest punct începem noi să întrezărim cauzele slăbiciunilor notorii ale romanului palpitant românesc contemporan: artificialitatea penibilă a situațiilor, tezisismul peltic, rostit cu o limbă pe care au rămas lipite mărci poștale cu tematică educativă, lipsa conștăntă de miză, abordarea superficială a unor teme grave, care, de la bun început, fiind răstignite pe broderii scoarite, nu pot pretinde decît tratamentul pe care îl merită orice fapt ce nu aparține vieții, ci unei imaginații stimulate de exaltare. La toate se adaugă suficiența trivială și dezinvoltura neofită a scriiturii, întemeiate amîndouă pe certitudinea dubioasă a autorilor că poate scrie roman palpitant orice ins care a învățat undeva să demonsteze, să ungă și să remonteze un revolver. Pentru că, să ne fie iertat că operăm și cu argumente de tot extranee esteticii, dar peste un alt adevăr nu se poate trece: dacă aiurea loturi compacte de literați mai puțin sau mai puțin ratați au ajuns să-și exerseze talentele de polițisti potențiali prin literatură, la noi, în schimb, lucrurile decurg exact invers. Ceea ce, între noi fie vorba, este cu totul și cu totul altceva. Și, atunci, de ce să ne mai mirăm că **Agentă blondă** sau **Capcana era blondă** (ce-or fi avînd, domnule, cu blondele?) s-ar putea intitula, tot alit de bine **Cadavrul de sub scara fără trepte** sau **Mortul din cutia de chibrituri?**...

Etnografie

Călăuzit de un fir de păianjen

În Mijloceni Birgăului, răpus de singurătate, olarul Ștefan Gănău nu se dă totuși batut. Lutul de oale îl scoate din dealul Cîreșului, dinspre Sărata de Sus, pămînturile roșii tot acolo le caută, verdele îl ivește din cupru ars, zdrobit și măcinat fin, rușina de fier îi dă galbenul, caolinul îi venea de la Corund, numai cobaltul îl cumpăra de prin prăvălii, și abia cînd îi stau toate la îndemîna se apucă de lucru. Fele, strungărite în care se mulg oile, oale mari de sarmale, hîrdane de lapte, oale de zeamă, pentru potopit foamea muncitorilor de la cîmp, ies din minile lui cu sutele și cu miile, în inchipuiri niciodată la fel. Mereu altfel se așază pe straturile de smalt și piraele, și ramurile de brad stilizate, purtîndu-ne cu gîndul spre rîurile repezi de munte și spre pădurile care nu au fost niciodată departe de Mijloceni Birgăului. Și totul se petrece într-o desăvîrșită singurătate, a Ștefan Gănău fiind printre ultimii olari din această vatră de oameni, care nu se lasă înfrînt în chiar singurul lui rost de pe lume. Și acum credem că se înțelege de ce numai singurătatea îl mai poate răpune: a duce mai departe, de unul singur, un meșteșug scos la marginea vieții de valurile învălășite ale vremurilor, mai noi însemnă a căuta viitorul prin ceață, călăuzit de un fir de păianjen, pîrcelnic, fragil, ca o boare adunată șuvoi

În acest început de primăvară, în martie, Ștefan Gănău a implinit 62 de ani. Le-am spus, primăverii, pentru că omu se ține vrede. Olăritul, într-o familie în care meșteșugul s-a transmis de la tată la fiu, de la bunicul său Ilie la tatăl său Ștefan, și de la tatăl său la el, l-a deprins de copil. Și parcă a trebuit să-l reinvețe mercur, ori de cîte ori încă unul din olari din Mijloceni Birgăului se lasă păgubas întorcîndu-se cu o nouă speranță spre îndelnicii noi, ca tot omul. Ca Ilie Robotin, Ion Cîrlan, Casian Bondris, Nicolae Mondra și Ștefan Gîta, unii dintre ei inițiali și în taina ivirii din flăcări a oalelor negre, de tot rare pe aceste meleaguri. Că frații Ion, Ilie, Crăciun și Traian Someșan, care mai opintesc numai la zile mar cu talpa piciorului în roțile moștenite. Că soții Ioana și Ion Tala, pe care i-a sterz din lume un trăsnet adevărat, cînd s-a coborît peste satele lor o furtună. Ca să zicem de-a dreptul, pină ieri sau alaltăieri cam jumătatea bărbaților din Suseni, Mijloceni și Joseni Birgăului din olari s-au ținut, nu din altceva. Nu i-au dat gata nici năvala olarilor sași, nici valurile de habanerie care curgeau peste țiguri. Cutreierau cu sîrg Bistrița, Dej și Turda, se lăsau și mai jos, către Reghin, Fărăgău și Vărgata, măsura schimbului fiind aceeași din toate satele românești, oală la cît griu sau porumb sau fasol sau linte putea să încapă în pîntecele și cei care n-au uitat ce cuvinte se mîncușisau în urechile lor de copii își mai adu fără doar și poate aminte că strămoșii coboriseră cu lulele din lut ars pină chin și în îndepărtatul Sтамbul. Și cu toate acestea, o fi sau nu o fi o ciudățenie ce spunem, un George Opreșcu nici măca nu i-a pomenit în a sa **L'art du paysan roumain**, din 1937. Abia le-a însemnat locul pe o hartă cam aiurea notată, un Barbu Slătineanu, în **Ceramica românească** din 1936. Abia îi amintesc Flore Bobu Florescu și Paul Petrescu, în **Art populară românească** din 1969, rîndindu-le satele printre centrele dispărute de ceramică neagră, ținîd la spate înfățișările rodite de un meșteșug care era atunci încă viu pe valea Bistriței transilvane. În schimb, într-o carte destinată cu precădere turiștilor, redactată grăbit, etnograful Ion Vlăduțiu nu ezită să-l considere pe Ștefan Gănău „în rîndul marilor creatori contemporani din țara noastră”. Și poate în ciuda acelor amnezii nefirești n se lasă nici astăzi bătut acest Ștefan Gănău, ultimul mare olar neclintit încă din rîsturile lui pe Birgaie. Și dacă acest rînduri pe care i le dedicăm, lui și inairtașilor lui întru meșteșug, s-au implin cumva într-un neașteptat reviem, n-fost vina noastră.

Impotriva unui prăpăd înaintea căruia Ștefan Gănău a rămas ca și singur n se poate lupta doar cu cele cîteva diplome împărțite unor meșteșugari ca și e cu o frenetică dărnicie, la ocazii festive. Le-ar mai trebui ceva, poate, și lui, da și altora... Pină una, alta, în martie în acest început de primăvară, Ștefan Gănău a implinit 62 de ani și încă e bircă și sănătos și întreg.

P. MIHAI

M. PETRESCU

Proiect pentru un muzeu al „soarelui de andezit“

De ce capitala statului dac se află tocmai în munții Orăștiei?

Evident, încă nu știm destul, dar, în schimb, dacă ai pătruns acolo, răspunsurile vin de la sine. Acolo, unde gindirea face apel la durată, timpul și spațiul te invadează prin bogăția sugestiilor.

Chiar în postura unor modeste cunoștințe arheologice, vestigiile pe care le întâlnești la tot pasul — elemente funcționale în cadrul giganticului complex de cetăți — îți vorbesc de la sine în acest spațiu arhaic, adevărată prezentă simbolică.

Cu ochiul minții, sprijinindu-te pe vâlmășele vîi din jur, creezi imagini... Combinarea firească a acestor elemente, fără pretenții de reconstituire exactă, lasă liberă imaginația. Și totuși, educativ, o ghidare anume, un muzeu la îndemână, sînt mai mult decît necesare.

Este adevărat, avem prilejul să cercetăm importanțele mărturiilor ale civilizației dacilor în marile muzee ale țării, dar aici, în vatra solară a Daciei, acest prilej apsește. Se dezvoltă, mult amplificată, în acord cu lucrările de consolidare-restaurare și conservare a vestigiilor de la Grădiștea Muncelului și Costești, o rețea turistică de prim rang, la noi. Realizarea acestor lesnicioase la monumentele istorice, punînd în valoare cadrul natural unde se află amplasările potrivite unor servicii turistice, facilitează, în viitor, punerea în aplicare a unor programe generoase de educare patriotică și revoluționară — în „inima“ tradiției.

Pentru a asigura, din punct de vedere cultural, permanenta cunoașterii înaltului grad de civilizație atins de societatea dacică în perioada Burebista—Decebal, etapă importantă în multimilenara istorie a poporului român, avem nevoie la Orăștie, această veritabilă poartă de intrare în complexul dacic, de un lăcas de cultură istorică.

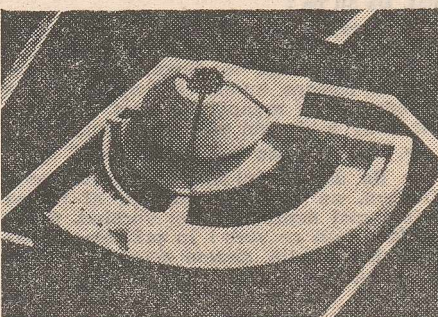
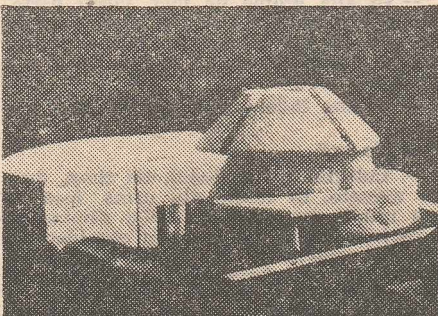
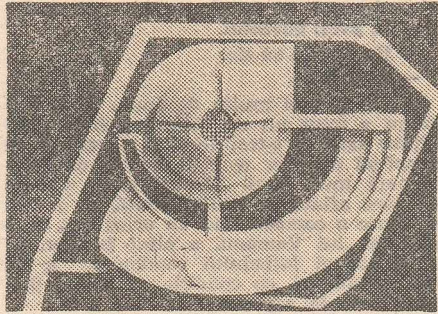
Evident, trebuie să fie și bine structurat pe locul de trecere, să ne „invite“ la meditație prin spațiul pe care-l sugerează, să realizăm contactul funcțional cu informația muzeistică.

Dacă luăm în considerare împrejurarea că accesul la cetăți se întretaie cu fluxul internațional pe șoseaua E15 la o distanță tocmai bună de popas, atît vara cît și iarna, simțim cum o valorificare turistică bine organizată, uzînd de soluții atrăgătoare, s-ar cuveni să „adape“ și spiritual miile de turiști.

Indiferent de poziția adoptată în evaluarea vestigiilor din munții Orăștiei, aceste vestigii există cu o covârșitoare și dramatică prezentă, și misiunea de a le pune în valoare într-un muzeu nu poate reveni numai orașului Orăștie și nici numai județului Hunedoara, activ, dealtfel, pe tărîm muzeistic.

Lupta milenară a poporului român pentru libertate, dreptate și neatințare iese la lumină, pregnant în complexul din munții Orăștiei. Rosturi politice și militare, economice și cultural-religioase, ale acestui comolex — în ritm cu evoluția generală a societății dacice din ătul carpato-danubiano-pontic, care se constituie în sec. I î.e.n. într-un puternic stat centralizat și independent condus de Burebista — se reăscesc aici la cetățile ce înconjoară protectorul hieronol de la Sarmizegetusa Regia. Aripile întărite ale apărării țării dacilor în toate direcțiile, se desfac pe umerii de piatră ai Transilvaniei, iar în munții Orăștiei, de fapt într-o zonă cu suficiente resurse necesare victiei apărătorilor, cu o rețea de comunicare comolexă — înțeleasă de Traian — care și-a purtat războiul mai mult prudent decît cu înfocare — rezidă adevărul.

O conștientă abordare a problemei, — istoric-arheologic, etnografic, lingvistic —

într-un muzeu la Orăștie va fi de natură să sublinieze cu puternice argumente coordonata continuității în timp și spațiu.

Reluînd problema traficului turistic spre complexul dacic, remarcăm că intrările din șoseaua națională sînt insignifiante, gîtuite, incomode. Deși planurile de sistematizare ale orașului prevăd lărgirea lor, o prea veche inerție și neînțelegere persistă; însă dacă politica edilitară s-ar conjuga la Orăștie cu scopurile turistice ale zonei, degajînd unghiurile drepte ce se opun vederii din șosea, prelungînd astfel viața fronturilor existente cu farmecul lor tradițional — s-ar asigura, din etapă în etapă, o nouă respirație a locului.

Amplasamentul actual al muzeului menținut în Detaliu de sistematizare sub denumirea de „Zonă muzeistică“, în ce privește poezia generală, în piața veche este de natură să conducă nu numai la evidențierea acesteia, ci și la soluții de sistematizare finală mai generoase.

Soluția, deocamdată tratată ca schemă de noi, poate fi valabilă cu amendamentele necesare, pentru că este logică și atrăgătoare. De fapt, problema acceselor fiind abordată necorespunzător a privat institutia muzeală de posibilitatea de a-și valorifica deplin importantul patrimoniu pe care-l deține și privează în continuare vizitarea cetăților dacice.

În spiritul rezolvării acestor probleme de mare importanță socială și culturală, o prezentă marcantă a muzeului va contribui substanțial la valorificarea acestui te-

zaur. Trecînd peste prezentarea avantajelor politice, economice, sociale și culturale ale prezenței muzeului cetăților dacice în Orăștie vom arăta cum vedem proiectul pentru organizarea instituției muzeale, înglobînd și unanim apreciată colecție de artă populară a zonei Orăștie, alături de care ființează în prezent.

În primul rînd, ca idee generală, edificiul inspirat de marele sanctuar rotund — calendar — și „soarele de andezit“ interpretate ca o sugerare a spațiului arhaic (și nu ca o reconstituire în sine) pleacă de la planul acestora, ridicîndu-le pe verticală, cu intenția de a combina elementul funcțional cu sugestia spațiului.

Fără să lezeze opiniile de reconstituire și respectînd detaliile, punerea în operă accentuează o anume prezentă simbolică grefată pe un plan real și o orientare corectă.

Luînd ca model sanctuarul în cadrul natural cu proporțiile și caracteristicile sale culturale, imprimate de daci, s-a trecut la o nouă transpoziție a sublimității monumentului solar, de astă dată în domeniul arhitecturii culturale citadine. Soluția arhitecturală propusă comportă un ciclu funcțional în care necesitatea se prelungeste în disponibilitatea imaginației libere a spectatorului.

Ghidul va putea astfel regăsi la tot pasul elemente de reper pentru spațiul și detaliul arhaic, fundal psihologic pentru exponate, atîtînd mereu ochii minții pentru o anume recreare a imaginilor informaționale prin analogie.

Consultarea machetei muzeului dacic și a planurilor funcționale de principiu, întocmite de arhitectul timișorean Opreșan Vasile, este necesară.

Cu o încredere nedisimulată, dînd importanța cuvenită acurateței țînutei, a creat un spațiu arhitectural excepțional de armonios ca să redea spiritualitatea de conținut. Izbutînd să soluționeze convingător, într-o euritmie unică, funcțiile de bază ale muzeului — cercetare, valorificare, conservare, depozitare — proiectul prevede, cu o adevărată înaripare, funcții noi: un amfiteatru exterior (orientat spre piață și destinat manifestărilor colective, sau ocazional, staționării turistilor în organizarea deplasărilor la cetăți) terase, curte interioară pătrunzînd sub portic — fiind elemente ce dau edificiului un caracter de expresie culturală deschisă.

Aprecieri asupra proiectului muzeului cetăților dacice din Orăștie, relevă funcția sa considerată ca fiind „o foarte izbutită transpunere modernă a arhitecturii dacice, o posibilitate de a demonstra prenitătea unor valori spirituale strămoșești“ (am citat din avizul științific acordat de tov. prof. dr. Hadrian Dalcoviciu, în consens și cu alți specialiști care ne-au făcut cînslea de a sprijini proiectul nostru, fapt pentru care le mulțumim și pe această cale).

De fapt, proiectul muzeului s-a păscut fără să-l fi cerut nimeni, dar acum, probabil, nu se va mai putea lipsi nimeni de el... Muzeul este gata... și nu mai rămîne decît să fie construit!

Rămîne deci, cum spunea și tov. Iaremschi Constantin — director al I.P.H.-Deva — ca proiectanții de acolo să studieze proiectul și să decidă asupra soluției de sistematizare, întrucît muzeul va subordona piața și nu invers. Trebuie găsite soluții și pentru parcare, care acum este haotică — dar care trebuie considerată de acum încolo cu sporit interes, vechiul drum de pelerinaj devenind cu totul neîncăpător pentru circulația automobilistică — și trebuie, poate, găsit tot aici, loc unui hotel ce lipsește turistilor ca punct de staționare, totul formînd un complex funcțional.

NICOLAE ADAM ■
sculptor, directorul Muzeului de artă populară-Orăștie

Cronica gastronomică

Fasolea

Din îndelungata mea experiență în alimentația publică m-am convins că în foarte puține ocazii bucătării aplică ceea ce știu. Și atunci m-am hotărît, deși nu aveam nici o pregătire în acest domeniu, să fac ceea ce nu făceau ei. Si am pornit la drum. Mi-am ales un loc în inima Capitalei, l-am amenajat și am început cu... fasolea.

Am procurat mai întii fasole cu bobul mare, căreia prin Moldova i se spune bob. Nu eram hotărît cum s-o prepar: bătută, cu ciolan sau cu costiță.

Pină să mă hotărîsc, am pus-o la foc încet, iar cînd a fost aproape gata i-am pus sare, nu prea multă, deoarece acest soi de fasole conține o cantitate mai mare de zahăr decît cea obișnuită și apoi dacă nu-i pui sare în timpul fierului, mai tîrziu este mai greu să-i notrivesți gustul. După ce a fiert, am strecurat-o și am lăsat-o să se răcească. Hotărîndu-mă să o prepar cu costiță afumată, am ales o costiță nu prea grasă, am tăiat-o în formă de cubulețe după care am pus-o pe foc să se rumenească puțin. Am scurs-o de untură și am lăsat-o să se răcească. Apoi am luat 2-3 cepe, le-am tocat mărunt, cîtiva castraveți murați tocați și aceștia mărunt și scurși de zeamă. Am găsit și cîteva ciuperci pe care, după ce le-am curățat și spălat bine, le-am tăiat la mărimea bobului de fasole și le-am băgat la cuptor, lăsîndu-le cam 15'-20'. Le-am scos, le-am scurs de zeamă și le-am lăsat să se răcească. În timpul acesta am preparat o cantitate de maioneză — după rețetele cunoscute — la care am adăugat puțin muștar (la 4 ouă — o lingură). Am luat 4 ouă pe care le-am fiert foarte bine ca să le pot da prin răzătoare cînd preparatul este gata.

După ce am terminat cu toate aceste pregătiri am început să le amestec astfel:

Produsul		Cantitate	
		brută	netă
Fasole	kg	0,500	0,400
Costiță	"	0,300	0,150
Ceapă	"	0,200	0,150
Ciuperci	"	0,300	0,150
Maioneză	"	0,500	0,500
Ouă	buc.	4	—
Castraveți	kg	0,300	0,200
		Total 1,600	

Se recomandă ca ciupercile, ceapa, costița și castraveții să fie tăiați la mărimea bobului de fasole nefiert.

Amestecăm bine cele de mai sus, fără ouă, potrivit gustul prin sare și apoi ouăle date prin răzătoare, se presară pe deasupra preparatului.

Se servește la cupe sau în farfurioare. Personal, am servit-o în cupe, am ras oul fiert deasupra, o frunză de salată iar peste oul ras am pus verdețată. A se reține un lucru important: piinea să fie neapărat prăjită.

Am început cu fasolea, pe care am înobilat-o servind-o în cupe și multumit de rezultat, am continuat cu ea, făcînd zeci de combinații pe care soerăm să vi le oferim în viitor, cu recomandarea să se respecte indicațiile noastre fără de care gustul nu mai este cel scontat.

IOAN CHIVU ■

7 zile de acum un secol

Pentru astăzi vă propunem să ne întoarcem cu 5 ani în urmă spre a rememora un eveniment cu totul deosebit. Suntem așadar într-o frumoasă zi de Mai a anului 1875. E ziua în care balonul „Mihai Bravul“, acest adevărat tren de plăcere în aer, umplut cu 500 de metri cubi de gaz de către lucrătorii de la Uzina de Gaz de la Filaret, a reușit să se rădice, în sfârșit, pe cerul Bucureștiiului. Spunem în sfârșit, pentru că prima încercare făcută cu câteva zile mai înainte a fost nereușită. Adus din Paris, unde a fost construit de d-l Villemot — care a și sosit împreună cu el în Capitala noastră — balonul n'a vrut să se înalte atunci de pe locul destinat spectacolului, o mică câmpie ce se vede în spatele grajdurilor Mitropoliei, incongiurată din toate părțile de dosuri de case. Dar acum, sub ochii foarte multilor spectatori care au plătit bilete de câte 20, 10, 5 sau 1 leu nou, eforturile d-lui Villemot au fost încununete de isbîndă. D-l Grigore Ventura, cunoscutul nostru scriitor și compo-

sitor a însoțit pe constructor în călătoria sa aeriană. Plecarea a fost pe un timp din cele mai favorabile — nici vînt, nici nouri, nici altceva care să pună în pericol viața voiajiorilor. „Mihai Bravul“ s'a înălțat la patru și trei sferturi ore după amiază, lăsînd la sol miile de guri căsate, ce nu s'au putut închide decît după ce ochiul a pierdut cu desăvîrșire balonul. După aceasta, pînă pe la un-spre-zece ore noaptea, nu s'a mai știut nimic despre soarta balonului și a voiajiorilor. Pe la această oră, spre marea bucurie și amicalor și cunoscuților săi, apare radios în restaurantul de vară a Hotelului „Hugues“, d-l Grigore Ventura însuși, întors teafăr din călătoria sa aeriană și dă relațiuni despre cele petrecute. D-sa povesteste cum, după rădicarea balonului la 300 de metri de pămînt, a trebuit să se arunce puțin lest (nisip) spre a putea menține greutatea. Apoi s'borol a decurs cu o viteză de 250 de metri pe minut. Cu cît se înălțau mai mult, cu atît sub ochii celor doi voiajiori, casele Bucureștiiului, apoi orașele și satele survolate se reduceau la mici puncte, dând în total aspectul unei charte geografice... D-l Ventura mărturisește că în acele momente se simtea mîndru, ca om, de superioritatea sa intelectuală în creațiune... Privînd drapelul Român care fâlăia falnic din înălțimea unde se afla, d-sa cugeta cît de sus l'au dus aripile gloriei... De-o-dată d-l Villemot s'a sculat, și strigînd „Să trăiască

România“ aruncă din balon 20 de kilograme de lest, încît voiajiorii se suiră de o dată la 3 000 de metri. Termometrul indica aici două grade sub 0, ceea ce arăta că frigul se făcuse foarte simțitor și necesită îmbrăcarea de către voiajiori a paltoanelor. D'aici d-l Ventura narează alte palpitate detalii: „De-o-dată ne-am văzut incongiurați d'o ceată albă și umedă, care pica spre noi ca lapovița de eamnă. Erau 5 ore și 50 de minute... Eram la 4 100 de metri... Condensațiunea gazului, produsă prin rarificațiunea aerului, începu a produce un efect descendent asupra balonului... Vederea era foarte întinsă. Se vedea Dunărea, ca un fir argintiu serpuind pe pămînt. Carpații, cu sute de metri mai jos de cît noi, dar acoperiți cu nouri, orașele Ploiești și Mizil, și altele care nu se puteau cunoaște, mai departe... Presiunea descendentă devenea din ce în ce mai mare. Picam cu 100 de metri pe minut fără a da drumul gazului... La 700 de metri am început a vedea locuitori care lucrau pe cîmp și oameni călări care ne urmăreau din sat pe drum... La 500 de metri, forța căderii, îndouită prin răpesciunea deja dobîndită, devenea îngrozitoare. Căderea începe a fi mai moderată. La 300 de metri, strig oamnelor, cu trompeta, să se țină după balon spre a apuca frînghiă. Flăcăii răspund: „Jasă pe noi“ — și fug cît pot... Mai aruncăm din lest spre a trece o limbă de pădure și o arătură de mei. Judecînd momentul cel bun, Villemot

strigă tare: „ă la soupape!“ Ne asvărîm amîndoi pe frînghiă supapei. Dăm drumul unei părți de gaz și ajungem la 50 de metri, încît frînghiă noastră de siguranță începu a lovi pămîntul... „Aux cordages!“ — tipă Villemot. Ne apucăm, el de frînghiie, eu de funia supapei, spre a da tot-o-dată drumul gazului. O mică lovitură se simte și suim eară la 50 de metri aproximativ. Villemot îmi ajută la supapă, spre a nu pica în pădure. În momentul cînd earăși ajungem la pămînt aruncăm anocra care se prinde în pămîntul cel moale de arătură. La baterea clopotului și la sunetul trompetei ne ajung sătenii, și s'agată de balon. Întreb unde suntem și ni se răspunde: „la Vărăști la cuconu Iancu Desliu“. După 10 minute de manopere în care sătenii ne-au ajutat mult de tot, cu toată frica ce le inspirau mișcările violente ale balonului, sosi și d-l Desliu. Prin D-sa am avut toate înlesnirile pentru coborîrea, desumflarea, încărcarea balonului, și pentru miltoacele de transport în Capitală. Îi mulțumim în numele umanității. Întorcîndu-mă la București cu d-l Desliu am simțit îndată că sînt pe pămînt prin deosebitele vederi politice ce le-am exprimat amîndoi... Lucru firesc dacă ne gînim că un scriitor coborât din înalțuri și un moșier „terre à terre“ nu pot să gîndească politica în acelaș fel...

RADU ȚULESCU ■

„Cluburile ar trebui să simtă mina federației”

— Iată-ne la Bacău, stimate tovarășe profesor Cornelie Costinescu, gata să începem o discuție despre fotbal. V-am ales drept interlocutor, v-o declarăm deschis, din mai multe motive. Pe de o parte, pentru că sinteți, din 1974, președintele la Sport Club, după ce, 8 ani, ați fost antrenor la Știința, urcând cu ea din campionatul orașenesc până în divizia B, pe de alta, pentru că se zvoneste că vă va fi incredintată, cât de curând, o funcție de răspundere în cadrul federației. Așa-i?

— Să lăsăm zvonurile, de acord?
— Cum doriți, intervievații noștri, slăbiciunile noastre! Trezind la altceva, cum se vede fotbalul românesc de la Bacău?
— Cum e.
— Cum e?

— Capabil de mai mult și, de regulă, poticnindu-se la mal. De vreo 10 ani, tot căutând, cind cu rost, cind fără. Iată, de pildă, ultimul meci al naționalei, cel cu Cehoslovacia. Deși partidele cu Anglia și Norvegia bat la ușa, noi ne-am permis luxul de a-l încerca pe Adrian Ionescu virf! Altfel zis, un debutant într-un post cheie, care modifică, nu-i așa, întreaga concepție. Dacă trebuia să facem încercări, specialiștii sint de părere că trebuia, atunci de ce nu ne-am gândit la Adrian Ionescu acum 2 ani, cind s-a ratat calificarea la europene? În acest răstimp, cel mai nimerit pentru construcția unei echipe, noi am bătut, iertată fie-mi expresia, apa-n piua, ca să ne trezim acum, cind iarăși e nevoie de rezultate, c-o luăm, în unele privințe, de la zero!

— De ce chiar de la zero?!

— Pentru că eu nu cred că Adrian Ionescu va juca împotriva Angliei!

— Iarăși de ce?

— Pentru că una e să vrei să joci într-un anume fel și alta e să poți să joci în felul acela, adică să ai la dispoziție jucătorii necesari. La noi, din păcate, chestiunea asta nu mi se pare înțeleasă prea bine. Antrenorii stabilesc concepția de joc în funcție de ideile pe care le au, cel mai adesea ignorând posibilitățile jucătorilor, capacitatea acestora de a aplica ideile respective. Altfel zis, se pune căruța înaintea caiilor.

— Trebuie să înțelegem, din cele ce ne spuneți, că ideea de joc, concepția trebuie fixată în raport de jucători, e exact?

— Da. Așa a procedat, sint convins, Ma-

tejanu la Baia Mare, făcând dintr-o echipă anonimă, abia promovată în A, una redevabilă, candidată la un loc pe podium. În aceeași ordine de idei, mă gîndesc la Halagian. El ar dori, poate, ca Argeșul să joace altfel, dar prezența unui fotbalist de talia lui Dobrin îi dictează un stil anumit.

— Pricepem unde bateți și, fără a intra în amănunte înclinăm să vă dăm dreptate. Numai că ce-a fost, a fost, în ceea ce privește naționala, important e, mai ales, ce va fi. Ce va fi, tovarășe Costinescu?

— Va trebui să ne întoarcem, cred, tot la Dinu, la Dobrin, la Dumitru, la Iordănescu! Iată, la Bacău, Dumitru a tras după el toată echipa, o greșeală să ai un asemenea fotbalist și să-l lași de o parte! Oricît de talentat ar fi Adrian Ionescu, și e, e greu de crezut că el va putea fi aruncat în luptă tocmai contra Angliei, socotită cea mai puternică reprezentativă din Europa la această oră, așa-i?

— Punctul dumneavoastră de vedere, datorită noastră de a-l respecta. Să lăsăm, pentru moment, naționala, ea pare intrată pe miini bune, să trecem la altceva. Federația...

— Intrați pe un teren minat, mi-ar plăcea să nu discutăm despre federație.

— Prea multe favoruri ne cereți, tovarășe Costinescu! Federația...

— Ar trebui să fie mai drastică.

— E, în sfîrșit, un început. În ce sens să fie mai drastică?

— Cluburile ar trebui să simtă mina federației.

— Acum nu o simt?!

— Nu prea. E drept că nici regulamentul de transferări, în jurul căruia se învîrt multe, nu i-a făcut servicii în această direcție. După mine, federația ar trebui să intervină mai hotărît în privința transferărilor, să ajute formarea citorva echipe de club puternice. Am în vedere Steaua, Dinamo, Craiova, grupări care, să nu ne furăm căciula singuri, pot oferi jucătorilor condiții superioare. Fotbalul din orice țară rămîne, vrînd, nevrînd, la mina echipelor tari, cine are fotbal puternic la cluburi, acela are și la nivel de reprezentativă. Pot da o mie de exemple, le știe oricine. La noi, după mine, s-a greșit, regulamentul de transferări devenind o piedică. Cind și-a dat seama de eroare, federația a început să închidă ochii, comițînd o nouă eroare.

— Anume?

— Ce-a fost, vorba dumneavoastră, a fost, important e ce va fi. Transferările ar trebui dirijate de federație, măcar cele privitoare la fotbalistii de interes deosebit. Cluburilor însă ar trebui să li se lase dreptul de a se înțelege între ele, pentru a se evita situațiile conflictuale, firești în cazurile în care una din părți

tot dă, iar alta tot ia, cum se mai întîmplă. Activitatea aceasta s-ar cădea așezată pe baze echitabile.

— O clipă, tovarășe Costinescu. Să zicem că, de pildă, Steaua și-ar exprima dorința de a-l legitima pe Vamanu, cel mai valoros jucător al Bacăului, Sport Club l-ar lăsa fără ezitări? Vă punem o astfel de întrebare pentru că am vrea să știm cît e de lung, și în acest domeniu, drumul de la teorie la practică? Poftiți, aveți cuvîntul.

— Nu știu ce să zic.

— Vedeti!

— Ar fi mai multe de spus. Unu, Vamanu a avut un an slab, în ciuda calificărilor sale de excepție. Doi, decizia unui eventual transfer n-ar fi numai de competența mea. Trei, Steaua, sau oricare grupare aflată în situația dată, ar trebui să ofere o compensație. În orice caz, dacă plecarea lui Vamanu, a altui jucător, ar servi cauzei fotbalului românesc, n-am sta pe gînduri, cu condiția, repet, să primim ceva în schimb.

— În altă ordine de idei, faceți parte, din cîte știim, din Colegiul divizionar A, în care fiecare echipă din prima divizie are un reprezentant. Ce se mai aude nou pe la colegiu?

— Vreme îndelungată nu s-a auzit nimic.

— De ce?

— Colegiul a funcționat, un timp, doar cu numele. În lunile din urmă însă el s-a reunit de cîteva ori. Mai rămîne ca hotărîrile lui să fie luate în considerație.

— Nu vedem de ce s-ar întîmpla altfel. Înainte de a încheia, am dori să cunoaștem dacă sinteți sau nu mulțumit de prestația Sport Clubului în acest campionat. Da au ba?

— Consider că echipa, la lotul de care dispune, ar fi putut mai mult. Bacăul, fotbalul românesc în general, are fotbalisti de valoare, numai că aceștia nu prea se omoară cu munca! În lipsa unui statut clar, n-ai cum să-i constrîngi!

— Clubul n-are un regulament?

— Ba da. Bacăul are un regulament, Craiova, un altul, Buzăul, un al treilea și așa mai departe. Altfel vorbind, fiecare face cam ce vrea! În privința hîrtiilor, nici o grijă, sintem acoperiți, numai că activitatea e mult mai complexă. Am întocmit, iau un singur exemplu, contracte, dar jucătorii, la Bacău sau altunde, rid cind le semnează, își pun înscăltura ca să fie și să se găsească, ei știind bine, că la o adică, nimeni nu va face din încălcarea unui contract un capăt de țară! Și-atunci, ajungem de unde am plecat...

— Cluburile ar trebui să simtă mina federației.

— Acum nu o simt?!

— Să n-o luăm de la capăt. O ultimă întrebare, tovarășe Costinescu, Se zice despre dumneavoastră că nu dormiți de mulți ani, e adevărat?

— Din 1960, ce-i cu asta? După ce m-ați băgat în gura federației, vreți să mă băgați și în cea a doctorilor?!

— Departe de noi asemenea intenții. Vă mulțumim pentru amabilitate.

I. OVIDIU

O fetiță din Deva, Ecaterina Szabo, a devenit campioană a Europei la gimnastică

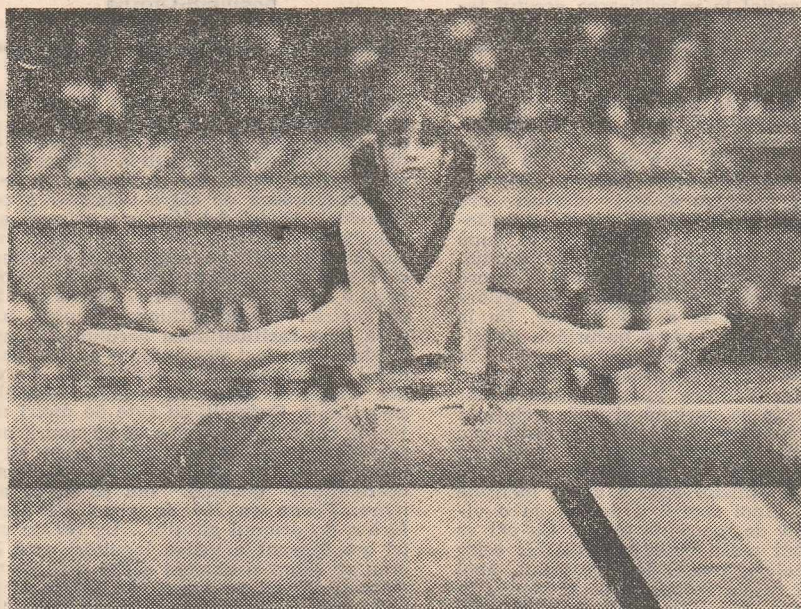
Scriam în urmă cu cîteva săptămîni, pe marginea campionatelor internaționale de gimnastică ale României, că Bela Karoly și școala sa anunță o mare campioană, pe Ecaterina Szabo. N-ă trecut, iată, decît puțin timp și școlărița din Deva, elevă a Școlii generale numărul 7 și membră a clubului Cetatea, a confirmat pe deplin, devenind campioană absolută de junioare a Europei, cucerind alte 3 medalii de aur în probele pe aparate, la birnă, sărituri și sol.

Disputată la Lyon, a doua ediție a europenelor de gimnastică pentru juniori a fost dominată cu strălucire de Ecaterina Szabo, care i-a încîntat pe specialiștii și spectatori prin exerciții cutezătoare, de înaltă ținută, executate impecabil. Preluînd ștafeta de la Emilia Eberle, campioană continentală la prima ediție a competiției, Milano, 1973, Ecaterina Szabo a făcut, la Lyon, dovada remarcabilului său talent, succesul ei, repurtat într-o companie selectă, probînd o dată în plus clasa ridicată a școlii românești de gimnastică, seriozitatea și perseveren-

rența cu care soții Marta și Bela Karoly știu să depisteze și să silefuiește talente autentice.

Adăugînd că Lavinia Agachi a intrat în posesia medaliei de bronz la individual compus și că Dan Odorhean și Emilian Nicula au cucerit primele medalii românești la europenele de juniori, bronz la sol, respectiv, bronz la inele și bară

fixă, punem și mai mult în evidență frumoasa comportare a tinerii noastre delegații la Lyon, bilanțul prestigios cu care școala românească de gimnastică a încheiat a doua ediție a europenelor de juniori. Să adresăm tuturor autorilor acestui remarcabil succes, antrenorilor Marta și Bela Karoly în primul rînd, sincere felicitări.

Birnă, unul din aparatele favorite ale Ecaterinei Szabo. De subliniat că, la Lyon, în toate finalele cîștigate, inclusiv la birnă, gimnasta

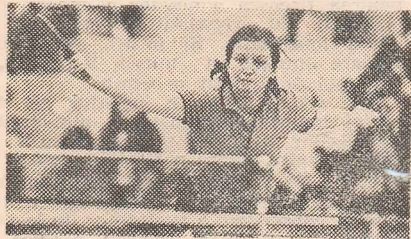
noastră a obținut cele mai mari note din concurs, 9,90!

Fotografie de AUREL NEAGU

Șansa Mariei

O mină de femeie, blue-jeans și scurtă de piele, pas oarecum apăsător, hotărît; nici fard, nici ruj de buze; miini frumoase, delicate, dar fără lac de unghii; fire de păr căruț la rădăcina pletelor, care îi trădează vîrsta: 40 de ani, impliniți în decembrie anul trecut. Se numește Maria Alexandru și rămîne, chiar la această vîrstă, cea mai bună jucătoare de tenis de masă din România și una dintre cele mai bune din lume. La 31 de ani englezoaica Hammersley, campioană mondială, se retrage. La 40, dublă medaliată la ultimele Campionate europene, Maria continuă!

Nu știu dacă în 1932 — cind pioniera de 12 ani venită de la Herculane se afirma în primele concursuri — Maria avea codițe. Dar așa mi-o inchipui. Pînă la vîrsta de 18 ani a cîștigat toate titlurile la Campionatele europene de

junioare. În 1960 a devenit dublă campioană europeană ca senioră, iar în 1961 campioană mondială, împreună cu Geta Pitică, la dublu feminin. Campioană europeană la simplu în 1966, apoi din nou campioană mondială la dublu, în 1973 și 1975, împreună cu două jucătoare japoneze, și, în fine, campioană europeană la dublu feminin, împreună cu Liana Mihuleț, în 1978. Anul acesta, la Berna, medalie de bronz împreună cu echipa și medalie de argint, cu Mihuleț, la dublu feminin — dar astfel de locuri doi și trei se află extrem de multe în cariera Mariei, pe multe nu le mai ține nici ea minte, și e normal, după două decenii de activitate și de palmarea la cel mai înalt nivel. A dovedit întotdeauna un spirit de echipă extrem de accentuat, sacrificînd un titlu individual (așa cum s-a întîmplat și la ultimele C.E., spun specialiștii) pentru un loc cît mai bun al selecționatei țării, arătînd o putere de mobilizare și o combativitate ieșite din comun, pur și simplu plonjînd după mingi ce păreau iremediabil pierdute și punîndu-le, pentru a cita oară?, din nou pe masă. De fapt, un joc al Mariei se desfășoară cam în felul următor: se repune mingea în joc, Maria taie, adversarul trage, Maria returnează, adversarul trage din nou, colțul opus, mingea îi revine, atunci se hotărăște și pune un stop, Maria fuge în față și saltă din nou bila de celuloid peste fileu, urmează un top-spin, adică o minge tăiată într-un mod special, apoi din nou o minge trasă din toate puterile, și încă una, și încă una, Maria este însă peste tot, în față, în spate, în lateral, nu mai vede decît albul mingii și verdele mesei, sus, jos, înainte, înapoi, trebuie să ai picioare foarte bune pentru a susține un astfel de efort, dar cineva tot trebuie să grăsească pînă la urmă, și punctul se încheie, uneori după 15, 30 sau chiar 45 mingi jucate consecutiv! Stilul defensiv, al căruia adept Maria este, se impune astăzi tot mai mult în „ping-pong”-ul mondial, chiar dacă efortul fizic al jucătorului care se apără este mult mai mare decît al celui care atacă. Și atunci, cum de rezistă Maria? În primul rînd, pentru că ea este un adevărat fenomen, o sportivă de clasă care și-a găsit șansa de a deveni cinea în sportul cu paleta și mingea de celuloid, șansa pe care s-a hotărît să o exploateze pînă la capăt. Maria Alexandru face parte din galeria marilor noastre sportive, de la Iolanda Balaș și Lia Manoliu, la Ileana Silai și Nadia Comăneci, numai că, din păcate, sportul pe care-l practică ea nu va fi admis la Olimpiadă decît peste 4 ani, lucru care explică într-un fel popularitatea oarecum mai mică în jurul numelui ei de-a lungul anilor... Astăzi se antrenează mai mult și mai bine decît toți (inclusiv băieții, cu alte cuvinte, pe care îi și mai bate din cind în cind!), jucînd în fața unui robot dirijat de antrenor pînă la 1500 de mingi în mai puțin de o oră. Dar un antrenament durează 3 ore, un altul, tot cam atît, se desfășoară după-masa, plus așa-zisa „inviorare”, dis-de-dimineată, în care se aleargă pînă la două, trei mii de metri. Și astfel, la 40 de ani, Maria Alexandru nici nu se gîndește încă să abandoneze sportul, ba dimpotrivă, vrea să adopte o altă paletă, să se perfecționeze în tehnică. Viața care o duce, departe de a fi una de sihastrie, e o viață calmă, fără excese de nici un fel, nu dansează și nu merge la banchete, vîrsta, zice, a scos-o dintre tineri, nu s-a recăsătorit după durerosul deces al soțului, pe care l-a iubit foarte mult, citește și ascultă muzică, o simplă femeie cum sint atîtea altele, scundă, firavă, de neobservat aproape. Cind se așază însă în fața mesei de joc, devine cu totul altă, parcă mai înaltă, mai puternică, devine mare. Devine: Maria Alexandru!

DUMITRU GRAUR

Mondo umano ?

Mai săracă

Cind mă pregătesc să scriu aceste rânduri e marți seara, la București, dar de pe meleagurile de unde-mi parvine proaspătă știre pe telex este vremea prinzului. Și, impasibile ca un aisberg în iarna polară, clapele telexului bat rapid semnalind și sonor cite ceva mai deosebit. Au avut destule în aceste zile dar nu par obosite și iată-le, astăzi seară, transmițând sec: sir Alfred Hitchcock a murit. E foarte greu de crezut dar tocmai mă gândeam să încep prin a scrie că, poate, inspirat de unele titluri de filme semnate de sir Hitchcock, Jean Ziegler — un publicist elvețian bun cunosător al realităților africane, în special, și lumii a treia în general — și-a intitulat astfel un eseu: „Un monstru rece: I.E.A.” Ce se ascunde în fapt sub prescurtarea de mai sus e ușor de spus: „International Electrical Association”. Ce vrea să spună Ziegler cu titlul său trebuie explicat mai pe îndelete. În ochii acestui eminent sociolog „I.E.A.” reprezintă „una dintre modalitățile cele mai violente ale agresiunilor comise de multinaționale împotriva statelor în curs de dezvoltare: manevrele de cartelizare, de monopol și de dumping”.

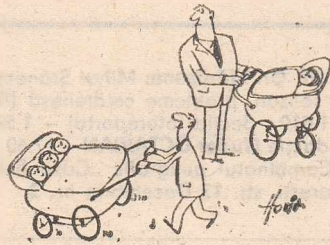
Autorul citat își începe eseu amintind de experiența unui industriaș brazilian, Kurt Mirov, care a scris cartea „Die Macht der Kartelle” — Imperiul cartelurilor — și care, după asta, s-a pomenit chemat la telefon de cineva, care, cu totul dezinteresat, îi furniza documente explozive de-a dreptul: o parte din arhivele cartelului mondial secret al întreprinderilor transnaționale de electricitate — „I.E.A.”. Și, într-adevăr, două luni mai târziu, Mirov primește două valize pline de dosare al căror conținut e la început incredibil apoi, cind totul vine de se leagă, e de-a dreptul stupefiant. Ce se poate face însă cu documentele? Cum să se denunțe activitatea vastă și veche a unui cartel aflat în vârful piramidei și care, ușor de bănuț, are ramificații și relații neastepătate, clădite în timp și spațiu, într-o manieră greu imaginabilă chiar și pentru un bun cunosător al fenomenului.

S-a încumetat cotidianul „Washington Post” care, în decembrie 1979, a dat publicității prima serie de documente. Ce e important, foarte schematic vorbind, este că, în 1968, acest „I.E.A.” reținea 80 de trusturi, fiind „obligat” să-și creeze secțiuni: carteli de telecomunicații, al cablurilor electrice, cel al produselor electrice de uz menajer etc. Culmea, dar legislația anti-trust americană l-a găsit vinovat și l-a mculpat! Comentariul președintelui respectivului tribunal american este foarte exact: „ne găsim în fața unuia din exemplele cele mai șocante de comportament criminal al unuia dintre sectoarele cele mai importante ale economiei noastre”.

Ajunși aici, ne reamintim de acuza privind „comportamentul criminal” și nu credem că ea îl privește pe cel din afara teritoriului american așa cum credem, în schimb, că Jean Ziegler are dreptate vorbind de monstrul rece. Poate acestea pe sir Alfred Hitchcock l-ar fi inspirat odată în realizarea unei pelicule în aceeași tonuri — celebre de-acum — ale spectaculosului, răsturnătorilor de situații, imprevizibilului, absurdului și aberantului. Dar, vai! lumea noastră e mai săracă și fără Sir Alfred la acest început de mai.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

(După PARIS MATCH — Franța)

Război războiului!

Se spune : de război sintem sătui !
Se spune : au fost vrăjmași... Dar sint destui.

Se spune : pacea este. Inșă nu-i.

Stindardul alb nu-l fluturați în vint !
Mai sint atitea stavili de infrint !
Mai e de cucerit atit pământ !

Mai sint atitea incă de-mplinit,
de smuls, de dărinat, de-nlocuit,
de refăcut și de rezămislit !

Bogat e globul dar și-nfometat
Mai sint atitea lacrimi de uscat.
Mai sint războaie grele de purtat.

Să fie de la vatră tottechemaji !
Să vină și femei lînga bărbați,
căci incă e nevoie de soldați.

Pornească-se oștirile de șoc
cu toate aruncătoarele de foc,
ghețarii lumii să-i arnim din loc !

Din tropic pină la ecuator,
divizii pe șenile de tractor
să are-nțreg deșertul arzător !

Iar escadrițele cu zboruri iuți
să ducă piini, nu bombe și recruți,
celor în gheara foametei căzuți !

De peste munți și dincolo de mări,
veniți, popoare și veniți, vol, țări,
din toate ale lumii patru zări !

Uniți-vă, ca pe întregul glob
să crească spic din fiecare bob
și nici un neam să nu mai fie rob !

Să nu mai fie tanc cotropitor,
pe cer să nu mai treacă nici un nor
de moarte și de singe-aducător !

Uniți-vă ! Puterea e în noi,
de-acum și pină-n vremea de apol,
să declarăm războiului, război !

O ! Dacă-o fi să-nceapă, așadar,
acest război uman și planetar
al cărui așteptat, vibrant decret
e gata să-l semneze un poet !

VICTOR TULBURE ■

Nutriția rațională —
o problemă a planetei

„Sinucidere lentă”, „brancarda de sub masă”, „mormintul săpat cu dinții”, iată calificativele cu care este gratificat, într-un articol din „Le Monde Dimanche”, felul de a se alimenta al omului modern. Într-adevăr, potrivit opiniei a numeroși specialiști, în cea mai mare parte a madaților intervine și un factor alimentar, adesea determinant. Este recunoscut că cele mai ucigătoare maladii din zilele noastre, afecțiunile cardio-vasculare și cancerul, au, într-o mare măsură, cauze nutritive. Legătura dintre sănătate și nutriție o știu foarte bine cei care, modificându-și obiceiurile alimentare, au avut bucuria de a se vedea izbăviți de mai multe boli, între care și unele infecțioase, cum ar fi guturaiul și gripa, care apar totdeauna cind organismul este slăbit printr-un regim alimentar dezechilibrat.

Principalul neajuns al alimentației de astăzi îl constituie — susțin dieticienii — prezența masivă a grăsimilor de origine animală, a zahărului rafinat, a sării precum și industrializarea produselor comestibile. De ce totuși, se întreabă aceiași dieticienii, oamenii continuă să se alimenteze astfel? Poate plăcerea gurmândă este de vină: consumatori preferă mai degrabă să-și scurteze zilele, decât să renunțe la deliciae procurate de bucate. Vai, nu! Azi bucatele sint mult mai proaste, mai puțin gustoase decât erau altădată, fiindcă lumea nu mai are timp să se ocupe de arta culinară. Chiar și în mult laudatul Paris, cu mult laudată lui bucătărie franceză, situată unanim de statisticienii genului pe primul loc în lume, ziarul citat apreciază că mincării gustoase pot fi găsite — și acestea din ce în ce mai rar — doar în câteva restaurante de lux: Dacă le exceptăm pe acestea, rezultă că francezului mijlociu hrana nu-i procură decât foarte puține plăceri gustative.

Dacă însă nu plăcerea de a minca este de vină, rămân în discuție ignoranța, comoditatea și interesul firmelor producătoare. Bătălia pentru o alimentație rațională trebuie dusă cu toți acești factori.

Specialiștii au insistat asupra necesității

În Italia, marmura trăiește viața copacilor. Pare infiptă în pământul țării, hrănindu-se din sevele lui și sporind la nesfârșit din spori nestiți.

Pardoselile se fac din marmură, peretii caselor se câptușesc cu marmură, mesele se împodobesc cu marmură. Marmura se află oriunde se adaugă podoaba.

Poate nicăieri ca în Italia marmura nu a căpătat forme mai ciudate, mai imprevizibile.

O găsești multicoloră, strălucitoare, împerecheată în combinații savante, pardosind săli de palate și catedrale; albicioasă, parcă prăfuită, în lumina violentă a soarelui, în Forul roman; galbuie, ca o ceară învechită, în umbra unor capele, sau iradilind o strălucire roză în palatele grațioase ale Venetiei.

Sint marmure negre, lucioase, de marmure rosietice cu muchii alburii; marmure exuberante, glorioase, străbătute de nesfârșite irizații metalice; marmure înegurate de ploii, cu nuanțe verzui, rosietice, ca o rugină.

Am văzut neînchipuitele imbinări de marmure din catedralele Italiiei, din palate și vechi cetăți și pretutindeni am avut sentimentul că marmurele acestei țări nu sint o simplă materie, ci căpătată viață asemenea florilor, odată cu anotimpurile și cu luminile lor.

Privindu-le astfel, am început să le aud vocile, să înțeleg deosebiriile dintre marmurele florentine — simfonii de culori și arabescuri — și marmurele mate, sobre, ale Milanului; între exuberanța marmurii napolitane și umbrita melancolie a celei genoveze; între marmura cretoasă a Romei și cea argintie, parcă, a Venetiei.

Vocile acestea ale marmurelor italiene au început să se rostescă limpede în drumul pe care l-am făcut prin trecut și prezent, printre palate și ruine.

Citeodată, marmura cîntă melodii grave, cutremurătoare. În solemnitatea griurilor sale răsună adevărate oratorii. Am ascultat un asemenea oratoriu al marmurei în mausoleul familiei Medici din Florența.

unei largi informări cu privire la nutriție, pentru ca oamenii să-și mențină sănătatea prin chiar felul de a se hrăni, în spiritul învățăturii lui Hippocrate, care spunea că cel mai bun medicament este însăși hrana, dacă este alcată cu pricepere.

În acest spirit, o alimentație sănătoasă presupune reducerea sau eliminarea completă a acelor produse care sint bogate în calorii, dar lipsite, total sau parțial, de nutrimentele indispensabile organismului nostru (vitamine, proteine, săruri minerale). Astfel, zahărul, care nu aduce organismului nimic altceva decât calorii, trebuie îndepărtat. E necesar să se renunțe la piinea fabricată din făină suprafarinată, lipsită însă de vitamine și de alti componente minerali. În ceea ce privește carnea, al cărei consum a crescut în vremea noastră foarte mult (în Franța, de exemplu, în decurs de un secol, consumul anual pe cap de locuitor a crescut de la 20 kg la 100 kg), ea trebuie să apară cit mai rar în meniurile noastre. Dimpotrivă, sustine articolul amintit, oamenii trebuie să reinvețe să mănince piine neagră și legume uscate (linte, fasole, mazăre, bob), care au constituit mii de ani baza alimentației omnirii, intrucit ele furnizează, la un cost mult mai scăzut, proteine de o calitate la fel de bună ca cele provenite din carne și produse lactate, dar neaducînd aproape deloc organismului materii grase. Este bine de știut că, de pildă, lîntea este mai bogată în proteine decât carnea.

Tehnica agricolă și industria alimentară sint, de asemenea, implicate. Folosirea abuzivă a îngrășămintelor chimice, a erbicidelor și insecticidelor duce la denaturarea compoziției chimice, a gustului produselor agricole, scăzîndu-le calitatea și făcîndu-le dăunătoare sănătății. Industria, apoi, prin prelucrări necorespunzătoare, golește și mai tare produsele agricole de valoarea lor nutritivă. La zahăr și făina albă se poate adăuga și uleiul rafinat, extras prin solvenți și privat de vitamine, precum și sute de produse chimice folosite în prepararea conservelor. Nici conservarea prin căldură (pasteurizarea, sterilizarea) și prin frig (congelarea) nu păs-

Acolo, marmura este spectaculară, se desfășoară în panouri uriașe care tapetează pereții și podelele. E marmura de pret, cu incrustații rare, căutată îndelung în carierele din împrejurimi și plătită scump de marii magnati. Acolo, în acest mausoleu solemn ca un recviem pe care posteritatea îl adresează celor mai luminați și mai iubitori de artă dintre bogații pământului, marmurele au ceva impun-

Note de drum

Marmure

tor în culorile lor sumbre. Ele sint străbătute ici și colo de porfir, ca de niște catifele, sau de un verzui straniu de otrăv. Incredibile arabescuri roz, cafenii, albastre acoperă sarcofagele cu adevărate mozaicuri de marmură. Iti trebuie un timp îndelungat spre a te convinge că nu te ații în fața unei picturi, într-atita marmura aceasta sfărîmată are fluenta și curgerea culorii de ulei.

Sub soarele crud, în Forul roman, marmura ciuntită, fărîmitată de vreme, te înfloară. E marmura unei istorii care este și a ta, marmura atînsă cîndva de miinile tribunilor, de vâlurile matroanelor romane, e marmura uriaselor arene unde s-au roșit pentru intia oară replici dintr-un repertoriu care nu a îmbătrînit încă. Din ziduri frînte, din arcade stinghere refaci zilele marelui imperiu care a stăpînit lumea; din basoreliefuli evocatoare, propriul tău trecut.

Marmura Romei este o marmură so-

trează întru totul valoarea alimentelor, intrucit distrug o parte din vitamine. În schimb, metodele tradiționale de fermentare lactică, utilizate de milenii pe tot globul și aplicabile aproape la toate categoriile de alimente, determină, prin sinteză microbiană, o creștere a conținutului alimentelor în vitaminele B și C, le îmbunătățesc digestibilitatea, nu necesită investiții ridicate și nu consumă energie (calorică, electrică etc.).

În sfîrșit, nici bucătăria nu este uitată. De multe ori gospodinele dau lovitură de gratie unor alimente și așa denaturate de agrotehnică sau de industrie. Curățiți de coajă, fierți în apă și apoi făcuți pireu, cartofii își pierd jumătate din vitamina C. Fierberea legumelor în apă și aruncarea apei duc la pierderea a circa jumătate din vitaminele conținute. Varza este un aliment foarte bogat în vitamina C, unele soiuri conținînd chiar mai multă vitamină C decât portoacalele. O fierbere scurtă, de zece minute, duce la pierderea de vitamină C de numai 20 la sută, în timp ce o fierbere îndelungată (care este inutilă) face să se piardă 70 la sută.

Problema în discuție apare importantă și sub alt aspect, și anume acela al economisirii de energie la scara națională. Alimentația actuală constituie, potrivit părerii dieticienilor, și o enormă risipă de energie și de terenuri cultivabile. O nutriție mai simplă, bazată pe produse vegetale, și mai ales pe cereale și legume, ar permite țării economisirea în fiecare an a milioane de tone de petrol și, pe această cale, a multor miliarde în valută liber convertibilă.

Punctul de vedere înfățișat mai sus, și al cărui ecou s-au făcut „Le Monde Dimanche”, „Paris Match” și alte publicații, poate fi controversat, dar e greu să nu se accepte că el are calitate — singura pe care, dealtfel, sustinătorii lui și-o revendică — de semnal de alarmă. Fiindcă, din păcate, oamenii se duc la doctor numai după ce se îmbolnăvesc. Ce bine ar fi dacă s-ar duce mai înainte, cînd sint sănătoși. Rezultatul ar fi că s-ar îmbolnăvi mult mai rar. Dar nu se întîmplă așa. Nici pacientul, nici doctorul nu mai au timp să se vadă unul pe altul în momente calme. Ei se întîlnesc numai cînd primul este la strîmtoare, de multe ori cînd nu se mai poate face nimic. De aceea, punerea oamenilor în gardă asupra pericolului care-i pîndesc este totdeauna binevenită.

ION CODRU ■

lemnă, sfîntită, pe care o ridici de la pământ, o reconstitui din incremenite rămasășite, cu venerația pe care o inchini străbunilor.

În sălile Vaticanului, am văzut marmure prin care serpuiau cele mai dezinvolve împerecheri de culori. De la marmurele brune, purpurii, ca niște hlamide catifelte, la cele albe, scinteițoase, ca o lumină de explozie nucleară, toate culorile, nuanțele, sunetele marmurelor par să-și fi dat întîlnire între peretii săli.

La Florența, plăcile roz, verzui și albe care împodobesc uriașul Dom și grațioasa Campanilă au chemat și nervuri ca niște frunze, respiră și palpită, căpătînd mereu alte înfățișări, odată cu schimbătoarele ore ale luminii.

Marmurele slefuite de ani ale Domului din Milano iti dau impresia că s-au preschimbat într-o ceară moale, supusă, ascultătoare, într-o materie ca aceea din care se făucesc dantela și filigranul. Acolo, marmura devine ușoară se înaripază, avîntîndu-se către cer, într-un zbor lin, fără sfîrșit.

Dar ora glorioasă a marmurelor Italiiei este ora statuilor. În ele, marmura își găsește cea mai desăvîrșită intruchebare. Torsuri de zeițe, împărați și Cristii, Laocoon, Venus, David și Nike. Imolări, extaze, lupte, iubiri, incremenite pentru vesnicie în chipuri ce nu s-au putut repeta, ce au rămas pentru totdeauna o zestre fără seamăn a lumii.

Nenumărate ploii s-au prelins peste brațe de zeițe, sfinți și împărați în pietele deschise ale Italiiei fumul a învechit culoarea galbuie a madonnelor în uriaselor catedrale, o patină de verime s-a asezat peste statuile ce împodobesc finții și morminte. Dar astfel, marmurele Italiiei și-au primit botezul timpului. Astfel a trecut peste ele, lină, tăcută, flacăra rece a secolului, făcîndu-le să victuiască la nesfîrșit ca o ofrandă ce nu se sfîrșește niciodată.

MARIANA CEAUȘU ■

IOSIP BROZ TITO

La 4 mai a.c., la Liubliana, în urma unei suferințe aramatice, care ea însăși s-a vădit a fi expresia supremă și tulburătoare a sfidării pe care viața o aruncă morții, a încetat să bată inima lui Iosip Broz Tito, președintele Republicii Socialiste Federative Iugoslavia și președintele Prezidiului R.S.F.I., președintele Uniunii Comunistilor din Iugoslavia, mareșal al Iugoslaviei și comandant suprem al forțelor armate ale Republicii Socialiste Federative Iugoslavia. Îndoliata, popoarele Iugoslaviei prietene îl conduc pe ultimul lui drum pe îndrumătorul lor încercat, pe artizanul independenței și suveranității lor naționale, pe bărbatul intrat în legendele istoriei europene a acestui veac zbuciumat, a cărui viață și a cărui activitate prodigioasă împlinesc ele însele una dintre acele legende care își merită cu adevărat numele.

Și cuvântul nepieritor plutește în aerul Europei, plutește în aerul lumii. Și atunci se cuvine să fie rostit cuvântul, întocmai cum l-a rostit recent tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele României socialiste, secretarul general al Partidului Comunist Român, de la înalta tribună a forumului tineretului nostru revoluționar: „El are meritul nepieritor în uriașele eforturi ale popoarelor Iugoslaviei, în realizarea forței și tăriei Iugoslaviei socialiste. Ca militant de frunte al mișcării revoluționare comuniste, antifasciste și antiimperialiste, el a luptat întotdeauna pentru afirmarea relațiilor și unității de tip nou între partidele comuniste și muncitorești, pentru politica de eliberare națională, de egalitate în drepturi și respect al independenței și suveranității naționale a popoarelor, împotriva politicii imperialiste de dominație și asuprire, pentru dreptul popoarelor de a fi deplin stăpâne pe destinele lor”. Și acest omagiu, rostit de un prieten pentru un prieten, este și un omagiu rostit de un popor pentru un popor, o chintesență a sentimentelor înalte pe care le nutrim ca națiune față de toată prietenă Iugoslavia, față de marele ei conducător.

Intr-adevăr, este un privilegiu pentru o națiune să aibă la cirna destinului ei, într-un ceas decisiv al istoriei, un conducător asemeni lui Iosip Broz Tito, iar pierderea lui rămâne o pierdere ireparabilă. Dar ce înseamnă ireparabil la scara istoriei în desfășurare? Iată o întrebare la carei răspuns ni-l oferă istoria însăși și această istorie, recapitulată onest, și în literă și în spiritul ei, de aici, de la Dunăre și Carpați, din România care a trăit veșnic în pace cu popoarele Iugoslaviei prietene, rează în drepturile ei cuvenite marea speranță și marea adevăr că națiunile care au zămislit asemenea fii, dra-pați în pelerina sclăbitoare a făuritorilor de patrie nouă, vizionari și consecvent dăruți idealurilor de progres și pace, dispun de resurse inepuizabile de dănuire, de puterea de a trece victorioase peste ceea ce ni se poate înfățișa ca ireparabil într-o clipă sau alta. De fapt, judecând lucrurile prin prisma unei clarviziuni care a devenit un bun comun al popoarelor Europei, apariția însăși a lui Iosip Broz Tito pe scena istoriei Iugoslaviei, pe scena istoriei europene, a avut tocmai semnificația unei sfidări aruncate ireparabilului, ea s-a dovedit a fi modalitatea proprie a Iugoslaviei de a se ridica deasupra unui dezastru național rezultat din conjuncturi politice și militare pe care națiunea ca atare nu le alimentase. Curajul și hotărârea lui s-au confundat cu curajul și hotărârea unui întreg popor și acest popor a învins, oferind o oildă de neputențiu națiunilor pentru care libertatea și neatințarea au reprezentat și mai reprezintă încă bunurile cele mai de preț, valorile care nu se pot negocia și la care nu se poate renunța niciodată.

Nu încapă nici o îndoială asupra faptului că patriotismul fierbinte și rectitudinea neclintită a conducătorului și a omului care a fost Iosip Broz Tito erau adinec înrădăcinate în spiritualitatea poporului care l-a dat naștere, după cum nu încapă nici o îndoială asupra faptului că dimensiunile sale de om politic s-au împlinit prin proiecția voinței unanime a popoarelor lui într-un mandat necesar și înconștabil. Puțini conducători ai lumii s-au bucurat din partea popoarelor lor de încrederea fără rezerve de care s-a bucurat Iosip Broz Tito din partea popoarelor Iugoslaviei. De asemenea, puțini conducători ai lumii, investiți cu o asemenea nefermă încredere și, implicit, cu deplina putere și autoritate ce derivă dintr-o astfel de încredere, au știut să-și orienteze eforturile, deasupra oricărui orgoliu personal, deasupra oricărui conflict posibil

O viață de erou

Dintre toți conducătorii coaliției mondiale îndreptate împotriva fascismului și care sărbătoreau de 9 mai, exact acum 35 de ani, victoria lor și a popoarelor lor asupra Germaniei hitleriste, nici unul nu avea să întilnească formele de relief ale unui destin de amploarea celui asumat de Iosip Broz Tito, om care a trăit, de tânăr, revoluția proletară rusă din 1917, care a luptat în Spania în primele brigăzi internaționale antifasciste și a ridicat una din cele mai puternice armate de partizani antihitleristi din Europa. Ar fi fost poate de ajuns pentru o viață de erou, implicat în cele mai importante lupte și în triumful celor mai drepte cauze ale acestui secol. Viața — adică tot ce ține de complicațiile și presiunile istoriei — i-au dat în cercări cu nimic mai puțin grele decât zăbirea armatelor unui tiran ca Hitler. El le-a rezistat, mai mult: le-a supus, și le-a dat un sens intru totul comparabil cu epopeicele marșuri ale partizanilor iugoslavi prin păduri și defilee prăpăstioase, sub viscol și arșiță.

Toate bătlăile duse de Tito după război, în vremea unei păci care speră zilnic la abolirea oricărui tiranii, au avut o importanță covârșitoare pentru popoarele lumii, pentru toți revoluționarii prinși și ei în defileele unor probleme sfîșietoare. Tito a deschis câteva drumuri esențiale între lianele încurcate ale acestei planete. El a pornit împovărat de cele mai amenințătoare adversități, pe câteva poteci ne-

dintre putere și democrație, exclusiv și consecvent în direcția promovării neabătute a intereselor naționale, într-un cadru de legalitate internațională aflat în deplin consens cu interesele celorlalte națiuni. Stima și audiența de care se bucură Iugoslavia astăzi în lume își întemeiază trănicia pe o nedezmințită putere de sacrificiu și, totodată, pe dreapta implicare

străbătute pînă la el, ajungînd în luminișuri unde cei din jurul lui au putut să-și tragă sufletul, iar cei care nu l-au urmat de la început, să-l ajungă și să-i întindă mina, dîndu-i dreptate. El a dat un prestigiu de cauză dreaptă acelei extraordinare calități umane, — de multe ori umbră de norii istoriei — independenței de spirit, într-o lume în care se încearcă la tot pasul a defini spiritele doar în dependența lor la blocuri mai încrunțate decît ghețarii. Tito a fost printre acele câteva inteligențe majore care au dat lumii de azi o altă perspectivă decît aceea cuprinsă în alternativa dogmelor brutale care impun doar alinieri tăcute și infricoșate. Ceea ce ani de zile s-a numit cu un interes ipocrit și decent „fărăle mici”, a căpătat, prin ideile și prin forța gândirii și faptei lui Tito puse în slujba lor, nu numai a Iugoslaviei, un statut de putere mondială, imposibil de ocolit, azi.

O forță prodigioasă de viață a acordat acestui curaj de proletar comunist, de partizan iugoslav, o dimensiune umană înainte de toate convingătoare, în care chibzuința se alia cu plăcerea de a trăi, răspunderea gravă cu umorul, tenacitatea și sobrietatea cu bonomia, înțelegerea cu o inflexibilitate plină de har, străină de ultimatum.

Toate aceste nervuri ale personalității lui impunătoare, niciodată reci, s-au strîns într-o fibră — deloc secretă, deloc greu de înțeles — care l-a legat de fiecare dintre noi, pînă la această lacrimă pe care n-o lași să cadă decît pentru prietenii mai intimi uneori decît rudele.

RADU COSAȘU

în raporturile internaționale a prestigiului rezultat din lupta purtată și sacrificiul prestat. Făuritorul acestui prestigiu al țării socialiste prietene a fost și rămîne Iosip Broz Tito.

În timpul celui de-al doilea război mondial, s-a crezut că popoarele Iugoslaviei vor deveni o pradă sigură a marșului aparent victorios al hitlerismului și fascismu-

lui în Europa. Și nu s-a întimplat astfel. Dimpotrivă, sub conducerea înțeleaptă a lui Iosip Broz Tito, sub conducerea comunistilor iugoslavi, popoarele Iugoslaviei au dovedit lumii că voința de libertate a națiunilor se dovedește întotdeauna mai puternică decît armele, indiferent de puterea și numărul lor. Unii au căzut apoi victime credinței deșarte, clădită pe iluzii periculoase pentru pacea lumii, că își pot impune voința unei națiuni care a preferat să se înecă în propriul ei sînge și să se îngroape în propria ei ruină decît să renunțe la independență și suveranitate. Și istoria, din nou, nu a dat cîștig de cauză celor dispuși să minimalizeze cu rajul izvorit din conștiința dreptului imprescritibil la libertate, dimpotrivă, a ridicat într-o nouă lumină adevărul că independența națiunilor nu implică un uzur fruct partajabil oricum și oricînd. Cu alte cuvinte, prin Iosip Broz Tito, prin glasul și fapta sa, popoarele Iugoslaviei au oferit Europei și lumii câteva lecții durabile de demnitate, care nu pot fi nici uitate prin firească uitare și nici trecute diplomatic sub tăcere. În sfîrșit, se cuvine amintite și aportul decisiv al lui Iosip Broz Tito la fundamentarea și dezvoltarea Iugoslaviei a unei societăți socialiste în acord deplin cu realitățile, specificul și aspirațiile țării prietene și, în același timp, contribuția sa inestimabilă la dezvoltarea mișcării popoarelor nealiniate, ca o alternativă rezonabilă și clarvăzătoare într-o lume nefiresc împărțită în blocuri și zone de influență.

Prin dispariția lui Iosip Broz Tito, comunitatea socialistă internațională pierde un comunist încercat și un promotor redutabil al unor relații noi, echitabile între partidele comuniste și muncitorești între statele care au optat pentru idealul comunist al omenirii. Iar România socialistă, în plus, pierde un mare prieten. Prietenia dintre poporul român și popoarele Iugoslaviei socialiste s-a dovedit durabilă și binefăcătoare pentru pacea și stabilitatea acestui orizont al continentului european, pentru progresul și bunăstarea celor două națiuni. Bazele acestei prietenii indestructibile s-au sedimentat tracic în anii celui de-al doilea război mondial, în lupta comună purtată împotriva fascismului, iar evoluția ulterioară, favorabilă, reciproc avantajoasă, se cere privită în strînsă relație cu aspirația comună a poporului român și a popoarelor Iugoslaviei spre edificarea unei orînduiri sociale a omului pentru om, eliberată de exploatare și închinate, aspirație la împlinirea căreia fiecare națiune socialistă este chemată să contribuie cu experiența sa proprie, specifică. Ca arhitecți ai prieteniei de astăzi, popoarele noastre, afirmată atît în relațiile interstatale cît și în relațiile dintre Partidul Comunist Român și Uniunea Comunistilor din Iugoslavia, prin întîlnirile lor periodice, prin decizia lor de a deplasa centrul de greutate al contactelor bilaterale româno-iugoslave de la acte de simpatie la domeniul fertil al colaborării economice efective, tovarășul Nicolae Ceaușescu și defunctul președinte Iosip Broz Tito au transformat o prietenie tradițională într-un factor de rodnicie.

Acest adevăr, încorporat în temeliile politicii externe a celor două națiuni apare consemnat și în telegrama de condoleanță trimisă de tovarășul Nicolae Ceaușescu Comitetului Central al Uniunii Comunistilor din Iugoslavia, Prezidiului Republicii Socialiste Federative Iugoslaviei: „Între partidele, statele și popoarele noastre — legate prin vechi tradiții de solidaritate și intrajutorare — s-au statornic raporturi de profundă prietenie, s-a dezvoltat o intensă colaborare politică, economică și pe alte planuri, s-a desfășurat o activă și rodnică concurență în arii vieții internaționale. Raporturile de strînsă prietenie și cooperare multilaterale româno-iugoslave au constituit și constituie o contribuție prețioasă la cauza progresului economico-social a popoarelor noastre, la întărirea forțelor socialismului și progresului în întreaga lume, la împlinirea idealurilor și aspirațiilor popoarelor de pretutindeni pentru o lume mai bună și mai dreaptă”.

Aceasta fiind lumea pentru care a militat și Iosip Broz Tito, conducător al popoare ineztrăat cu o remarcabilă tărie a caracterului și cu o incontestabilă consecvență revoluționară.

În inima poporului român, amintirea sa va rămîne veșnică.

MIHAI PELIN

Flacăra Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312 cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Secția social-politică (N. Gr. Mărășanu, Mihai Stănescu, Nelu Ionescu) — 1 623; Secția știință-invățămînt (Ovidiu Ioanitoaia, Liviu Timbus, Emanuel Valeriu, Lionel Nițescu) — 1 606; Secția reportaj, scrisori, probleme cetățenești (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru, Marga Nedelea, Mihai Pelin) — 1 618, 1 787, 1 617; Secția cultură-cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) — 1 619; Secția fotoreportaj — 1 595; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Ion Predoșanu) — 1 782; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10 — interior 1 783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 60 10 interior 1 511); redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIU — 17 60 10 interior 1 786); redactor șef — 17 60 10 interior 1 822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import presă. P.O. BOX-136-137, telex: 11 226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU